

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2012

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett övriga utskott tillfälle att yttra sig över proposition 2011/12:1 Budgetpropositionen för 2012 om den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för 2012, finansplan och skattefrågor m.m. samt de motioner som väckts med anledning av propositionen, allt i de delar som de berör respektive utskotts beredningsområde.

I detta yttrande behandlar utskottet skattefrågor i budgetpropositionen. Ramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution behandlar utskottet i yttrande SkU2y.

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och ambitionerna på skatteområdet, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i propositionen och har för sin del ingen invändning mot att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2012 godkänns.

Utskottets ställningstaganden innebär att bl.a. följande förändringar på skatteområdet beslutas eller aviseras.

Mervärdesskattesatsen för restaurang- och cateringtjänster sänks från 25 % till 12 % för att skapa jobb, inte minst för unga, och stimulera till företagande. Sänkningen gäller inte spritdrycker, vin och starköl.

Investeringsparkonton införs i syfte att göra det enklare för privatpersoner att spara i aktier och andra värdepapper. Den som sparar på ett investeringsparkonto beskattas inte för kapitalvinst och utdelning från tillgångar på kontot. I stället betalar spararen varje år en låg schablonskatt baserad på statslåneräntan. I syfte att effektivisera beskattningen och för att upprätthålla den skattemässiga neutraliteten ändras också beskattningen av kapitalförsäkringar. För investeringsfonder och deras andelsägare ersätts beskattningen på fondnivå med en schablonbeskattning av andelsägarna.

En skattereduktion på 25 % införs för penninggåvor som främjar vetenskaplig forskning eller hjälpverksamhet bland behövande. Skattereduktionen uppgår högst till 1 500 kr per år.

Beloppsgränsen för avdrag för arbetsresor höjs för att förenkla och begränsa administrationen, och reglerna om expertskatt tillförs en ny schablonregel i samma syfte.

Företagens avdragsrätt för utgifter för forskning och utveckling utökas.

För att förbättra och förenkla för de företagare som omfattas av 3:12-reglerna höjs nivån på schablonbeloppet i den s.k. förenklingsregeln från 2,5 till 2,75 inkomstbasbelopp. Det införs också ett tak på 90 inkomstbasbelopp för beskattning av utdelning i inkomstslaget tjänst. För enskilda näringsidkare höjs räntesatsen för positiv räntefördelning.

De s.k. Lundinreglerna kommer att avskaffas och en regel införs om att avdrag för nedskrivning och förlust på lagerandelar bara medges om värdenedgången eller förlusten är verklig.

Schablonavdraget vid upplåtelse av den egna bostaden höjs från 18 000 kr per år till 21 000 kr per år. Lättnadsreglerna för oäkta bostadsrättsföreningar förlängs t.o.m. 2015.

Reglerna om redovisning av mervärdesskatt vid import kommer att utredas som ett led i regeringens regelförenklingsarbete.

Koldioxid- och energiskattesatserna på bränslen och energiskattesatserna på el för 2012 räknas om motsvarande förändringen av konsumentprisindex.

Den lägre energiskattesatsen på el, som gäller för förbrukning i hushålls- och servicesektorn i vissa kommuner i norra Sverige, kvarstår i sin nuvarande form även efter att kommissionens statsstödsgodkännande löper ut vid utgången av 2011.

För att stimulera till en ökad användning av biodrivmedel ska skattebefrielse för låginblandning även fortsättningsvis gälla upp t.o.m. 6,5 volymprocent biodrivmedel i bensin och upp t.o.m. 5 volymprocent biodrivmedel i diesel. Denna skattebefrielse åstadkoms på samma sätt som hittills skett på detta område, dvs. genom särskilda dispensbeslut.

Fortsatt befrielse från koldioxidskatt och energiskatt kommer också att ges genom dispensbeslut för E85 och andra höginblandade biodrivmedel och för biodrivmedel helt utan fossilt innehåll.

Av hälsopolitiska skäl och som en delfinansiering av reformerna inom skatteområdet höjs skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktabak och tuggtabak med drygt 7 % . Skatten på snus höjs med knappt 11 %.

Företagens möjligheter att effektivisera sin fordonsanvändning förbättras genom att vägavgiften återbetalas med ett belopp som motsvarar antalet återstående dagar.

Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet har lämnat var sin avvikande mening och ett gemensamt särskilt yttrande. Sverigedemokraterna har lämnat en avvikande mening.

Utskottets överväganden

Riktlinjerna för skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Sverigedemokraternas och Vänsterpartiets förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Regeringens främsta mål är att föra Sverige mot full sysselsättning genom minskat utanförskap. Politiken ska fortsätta att skapa bättre förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och välfärd i alla delar av landet inom ramen för långsiktigt hållbara offentliga finanser. Ytterligare åtgärder för att öka drivkrafterna för arbete och företagande, förbättra trygghetsmarginalerna för låg- och medelinkomsttagare samt förbättra arbetsmarknadens funktionssätt är centrala.

Den svagare ekonomiska utvecklingen och den stora osäkerheten kring denna ställer krav på säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna för att säkra att Sverige har ett handlingsutrymme att möta en kraftigare eller mer varaktig avmattning. Inriktningen på politiken är att inom ramen för en ansvarsfull politik med goda säkerhetsmarginaler möta inbromsningen på arbetsmarknaden och fortsätta att stärka välfärden liksom de långsiktiga förutsättningarna för jobb, tillväxt och företagande.

I 2011 års ekonomiska vårproposition var regeringen tydlig med att de reformambitioner som återstod endast kunde genomföras om det fanns ett offentligfinansiellt utrymme och under förutsättning att viktiga reformer inom välfärds- och utbildningsområdena kunde säkras. Bedömningen i budgetpropositionen är att alla återstående reformambitioner inte ryms i statens budget för 2012 men att de fortfarande kan genomföras under mandatperioden. Därtill innebär det nya konjunkturläget att det finns behov av andra typer av åtgärder. Reformerna kommer att genomföras i den takt som är förenlig med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna.

Ett mindre reformutrymme i spåren av sämre offentliga finanser och det ökade behovet av säkerhetsmarginaler innebär tid för ansvar och ställer högre krav på prioriteringar i statens budget. I budgetpropositionen för 2012 föreslås åtgärder för att möta inbromsningen på arbetsmarknaden,

åtgärder för en bättre fungerande ekonomi med varaktigt hög tillväxt och sysselsättning i alla delar av landet, reformer för en förstärkt välfärd och bättre ekonomi för utsatta grupper samt åtgärder för ökad konkurrenskraft. Regeringen föreslår reformer och åtgärder för varaktigt högre tillväxt och sysselsättning.

Mervärdesskatten för restaurang- och cateringtjänster sänks för att stimulera till företagande och skapa jobb, inte minst för unga. Den långsiktigt bästa fördelningspolitiken är att ge fler möjlighet till eget arbete och möjlighet att leva på sin lön.

Reglerna om expertskatt tillförs en ny schablonregel som innebär att en arbetstagare alltid ska anses uppfylla villkoren ifall lön och annan ersättning för arbetet i Sverige per månad överstiger två prisbasbelopp. Detta ökar förutsebarheten och underlättar tillämpningen.

För att förbättra och förenkla för de företagare som omfattas av 3:12-reglerna höjs nivån på schablonbeloppet i den s.k. förenklingsregeln från 2,5 till 2,75 inkomstbasbelopp. Det införs också ett tak på 90 inkomstbasbelopp för beskattning av utdelning i inkomstslaget tjänst. För enskilda näringsidkare höjs räntesatsen för positiv räntefördelning, från statslåneräntan ökad med 5 procentenheter till statslåneräntan ökad med 5,5 procentenheter.

I syfte att förenkla införs en ny schablonbeskattad sparform för privatpersoner som sparar i direktägda aktier och andra värdepapper, benämnd investeringssparkonto. Den som sparar på ett investeringssparkonto beskattas inte för kapitalvinst och utdelning från tillgångar på kontot. Spararen slipper därför deklarerar varje försäljning av värdepapper och kan utan skattekonsekvenser t.ex. sälja aktier och byta fonder på kontot. I stället betalar spararen varje år en låg schablonskatt baserad på statslåneräntan. I syfte att effektivisera beskattningen och för att upprätthålla den skattemässiga neutraliteten ändras också beskattningen av kapitalförsäkringar. För investeringsfonder och deras andelsägare ersätts beskattningen på fondnivå med en schablonbeskattning av andelsägarna.

Regeringen föreslår också åtgärder som syftar till att förbättra förutsättningarna för jobb och företagande i hela Sverige, säkra en trygg och stabil energiförsörjning och förbättra innovationsgraden i ekonomin. Företagens avdragsrätt för utgifter för forskning och utveckling utökas och regeringen aviserar att frågan om en utvidgning av skattereduktionen för gåvor till forskning kommer att beredas i samband med den kommande forskningspropositionen. I sammanhanget framhålls att den utredning om översyn av företagsbeskattningen som tillsatts bl.a. har i uppdrag att lämna förslag på ökade skatteincitament för forskning och utveckling.

De insatser som ideella föreningar, organisationer, samfund och andra aktörer i den ideella sektorn gör är viktiga för samhället. Som ett led i att stärka den ideella sektorn lägger regeringen fram förslag om en skattereduktion för penninggåvor som stimulerar privatpersoners donationer.

Klimatförändringarna är en global utmaning som kräver ett globalt svar. Sverige ska driva en framsynt och kostnadseffektiv klimatpolitik som syftar till att minska utsläppen både nationellt och internationellt. I regeringens förslag ingår bl.a. åtgärder för att minska utsläppen från bilar, åtgärder för att anpassa samhället till effekterna av ett förändrat klimat och satsningar på havsmiljön. Regeringens sammanhållna energi- och klimatpolitik innebär kraftfulla utsläppsminskningar av växthusgaser och en väg ut ur ett beroende av fossila bränslen. Regeringen avser att fr.o.m. den 1 januari 2012 införa en ny supermiljöbilspremie om 40 000 kr per bil till inköp av bilar som släpper ut minst koldioxid. Målgruppen för bidraget föreslås omfatta privatpersoner, bilpooler, offentlig sektor samt företag, inkluderande taxibolag och biluthyrningsföretag.

För att även fortsättningsvis stimulera till en ökad användning av biodrivmedel avser regeringen att ge skattebefrielser på samma sätt som hittills skett på detta område, dvs. genom särskilda dispensbeslut. För att driva fram den senaste och bästa tekniken vad gäller miljöfordon förlängs den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar med två år för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet som tillförs genom laddning från en yttre energikälla eller med annan gas än gasol.

Av förenklingsskäl och administrativa skäl föreslås en höjning av den beloppsgräns över vilken man får dra av utgifter för inställelseresor och för resor mellan bostaden och arbetsplatsen respektive utbildningsplatsen.

Förbättrade villkor för andrahandsuthyrning av bostäder kan stimulera utbudet på andrahandsmarknaden. Regeringen föreslår därför en höjning av schablonavdraget vid upplåtelse av den egna bostaden från 18 000 kr per år till 21 000 kr per år. Regeringen föreslår dessutom en förlängning av lättnadsreglerna för s.k. ökta bostadsrättsföreningar.

Som en delfinansiering av reformerna på skatteområdet föreslås en höjning av tobaksskatterna fr.o.m. den 1 januari 2012, bl.a. en höjning av skatten på cigaretter med ca 8 % och av skatten på snus med ca 11 %. Skattehöjningarna bedöms ha en positiv effekt på folkhälsan.

I regeringens reformambitioner för mandatperioden ingår följande.

För att minska utanförskapet, öka den varaktiga sysselsättningen och göra det mer attraktivt att utbilda sig, starta och driva företag vill regeringen ytterligare under mandatperioden förstärka jobbskatteavdraget och höja den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt. Regeringen avser även att under 2013 eller 2014 återkomma med förslag om sänkt skatt för pensionärer under förutsättning att det råder balans i de offentliga finanserna.

Vidare är avsikten att ytterligare förbättra företagsklimatet och villkoren för företagande, investeringar och sysselsättning, bl.a. genom att se över företagsbeskattningen. Utredningen ska bl.a. undersöka olika möjligheter att minska beskattningen av riskkapital i bolagssektorn och att göra villkoren mer lika för finansiering med eget kapital och med lån. I uppdraget

ingår också att ta fram förslag som breddar bolagsskattebasen för att bl.a. möjliggöra en sänkning av bolagsskattesatsen. Vidare ska möjligheterna att införa skatteincitament för forskning och utveckling undersökas. Utredningen ska även se över reglerna om koncernbidrag och underprisöverlåtelser samt analysera om det bör införas en källskatt på räntebetalningar.

Som ovan nämnts ska åtgärderna genomföras först när det uppstår ett varaktigt reformutrymme och när det ekonomiska läget tillåter och under förutsättning att viktiga reformer inom prioriterade välfärdsområden kan säkras.

Regeringen har lagt en proposition om en ny lag för i stort sett hela skatteförfarandet som gör regelverket tydligare och lättare att tillämpa och som bidrar till att minska den administrativa bördan för företagen och stärka de skattskyldigas ställning. Regeringen avser dock att göra mer för att stärka rättssäkerheten för de skattskyldiga och aviserar att vissa frågor som gäller skattetillägg samt bestämmelserna om tredjemansrevision och ersättning för kostnader för biträde kommer att utredas i syfte att ytterligare stärka rättssäkerheten. En viktig fråga som ska utredas gäller skattetillägg och rätten att inte bli lagförd eller straffad två gånger enligt artikel 4.1 i det sjunde tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen av den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Andra frågor som kommer att utredas är nivåerna på skattetillägg, effekten av normalt tillgängligt kontrollmaterial och risken för skatteundandragande.

För att komma ifrån den stora belastningen på gäldenärernas ekonomi vid indrivning aviseras ett förslag om att dröjsmålsavgift inte ska beräknas på en fordran efter det att den överlämnats för indrivning.

Företagens möjligheter att effektivisera sin fordonsanvändning förbättras genom att vägavgift återbetalas med ett belopp som motsvarar antalet återstående dagar.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi240 yrkande 14 delvis anför motionärerna att Socialdemokraternas ekonomiska politik bygger på tydliga moraliska principer om att man ska göra rätt för sig. Den enskilde ska vara trygg i att det offentliga gör allt som står i dess makt för att skattemedel används på det absolut mest effektiva sättet. Den enskilde har ett moraliskt ansvar, som går utöver det som lagen reglerar, för att inte överutnyttja de tjänster som det offentliga tillhandahåller och att inte heller medvetet tänja på skattelagstiftning och andra regelverk för snöd ekonomisk vinning.

Skattesystemets huvudfunktioner är att trygga finansieringen av den offentliga välfärden samt att verka utjämnande mellan grupper och över tid. Skatter ska tas ut på ett rättvist och effektivt sätt. Ett rättvist skattesy-

stem kännetecknas av att skatten tas ut likformigt och efter bärkraft. Med effektivitet menas att skattesystemet ska uppmuntra till sådant som är grunden för vårt välstånd: arbete, utbildning och investeringar.

Skattesystemet bör även vara enkelt och överskådligt och vara utformat så att det förhindrar skattefusk och skatteplanering. För att upprätthålla ett starkt samhällskontrakt är det avgörande att alla former av skatte- och bidragsfusk motverkas kraftfullt. Skatteverket beräknar att staten förlorar ca 130 miljarder kronor i uteblivna skatteintäkter varje år. Det är ett resultat av både medvetet skattefusk och oavsiktliga misstag, men fusket står för den största delen.

Motionärerna ifrågasätter jobbskatteavdragets effektivitet som stimulans för arbete. Mycket tyder enligt motionärerna på att effekten är liten och dessutom avtagande med avseende på skattereduktionens storlek. I de riktigt höga inkomstskikten är det troligt att sänkt skatt på arbete minskar arbetsutbudet eftersom man kan jobba mindre med oförändrad levnadsstandard. Höjd skatt på de allra högsta inkomsterna kan stimulera till mer arbete eftersom det tvingar skattebetalaren att arbeta mer för att bevara sin standard.

En väl fungerande arbetslinje kräver enligt motionärerna att det både ska löna sig att arbeta och att ha arbetat. Pensionärer ska inte beskattas hårdare än löntagare, och klyftan bör minskas genom höjt grundavdrag för pensionärer.

Små- och medelstora företag står för nästan hela nettotillskottet av nya jobb i ekonomin. Att få dessa företag att fortsätta växa och anställa är helt centralt.

Motionärerna avvisar regeringens förslag om att införa en skattereduktion för gåvor. De vill inte att offentligt stöd till föreningsliv, sociala verksamheter och forskning ska ersättas av privat finansiering via gåvor. Prioriteringar av stöd och bidrag ska så länge det gäller skattemedel avgöras av demokratiskt valda organ och dess representanter.

För att främja folkhälsan genom att minska alkoholens medicinska och sociala skadeverkningar föreslås en viss höjning av punktskatten på alkohol.

I *Miljöpartiets* motion Fi241 yrkande 1 delvis anfördes att Miljöpartiets mål för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska beräknas utifrån bärkraft och på ett sätt som så långt som möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor och beteenden ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras, för att styra konsumtion och investeringar i en mer hållbar riktning.

Skatterna möjliggör en hög kvalitet på den samhällsservice alla kan ta del av. Skattesystemet utgör grundbulten i landets välfärd och är, rätt utformat, en av Sveriges främsta styrkor. I flera av de länder som drabbats av svåra budgetunderskott och statsskulder är omfattande skattefusk en av orsakerna. För Miljöpartiet är ett transparent, enkelt och likformigt skattesys-

stem viktigt. På ett rättvist och rättssäkert sätt ska vi tillsammans sörja för vår gemensamma välfärd, samtidigt som vi har ett stort ansvar för att de skatter som tas ut används så effektivt som möjligt.

Skattepolitiken ska också vara omfördelande. Omfördelningen i samhället sker genom de allmänna socialförsäkringarna och skattesystemet tillsammans. Miljöpartiet anser att det är rimligt med en progressivitet i skattesystemet så att de som tjänar mest också betalar en större andel av sin inkomst i skatt. Samtidigt är det viktigt att systemet bidrar till incitament för egen försörjning.

De principer om enkelhet och likformighet som vägledde den stora skattereformen har enligt motionärerna åsidosatts i åtskilliga fall. Nya undantag, nedsättningar och särlösningar har införts, och konsekvenserna har blivit ett krångligare och mindre likformigt skattesystem. Motionärerna vill att det görs en ny bred skatteöversyn.

Motionärerna anser att koldioxidskatten bör användas mer aktivt för att minska utsläppen av koldioxid och därmed skapa möjligheter för Sverige att ta sitt klimatansvar, att nå klimatmålen och att begränsa den globala uppvärmningen. Klokt utformade ekonomiska styrmedel, som miljöskatter som låter förorenaren betala, är erkänt kostnadseffektiva verktyg och koldioxidskatten är det samhällsekonomiskt mest effektiva styrmedlet i klimatpolitiken.

Även andra klimat-, miljö- och energiskatter måste användas på ett klokt sätt för att de som orsakar miljöproblem också ska stå för kostnaden för dem. Utöver särskilda punktskatter på miljöskadlig verksamhet finns det anledning att minska skatter som motverkar miljövänliga val. Miljöpartiet kommer under mandatperioden att kontinuerligt utvärdera och utveckla sina förslag till miljö- och klimatskatter i förhållande till vad som behövs för att uppnå miljö- och klimatmålen. De vill även se över hur olika styrmedel samverkar.

I *Sverigedemokraternas* motion Fi242 yrkande 1 delvis anförts att Sverigedemokraternas analys är att en varaktigt hög sysselsättning skapas genom att den svenska globala konkurrenskraften stärks. Detta uppnås genom en hög generell nivå av arbetsmarknadsmatchat humankapital, en reglerad invandring, ett gott småföretagarklimat, stabila statsfinanser, ett utbyggt trygghetssystem, en kraftig utbildningssatsning, ordentliga investeringar i infrastruktur och en riktad, långsiktig och väl avvägd arbetsmarknadspolitik.

Motionärerna välkomnar breda satsningar på arbetsmarknad och utbildning snarare än fortsatta skattesänkningar för dem som redan fått det år efter år. De välkomnar ett mer rättvist skattesystem där dagens pensionärer får ta del av de skattelättnader som morgondagens pensionärer nu åtnjuter. Sverigedemokraternas politik präglas av grundtanken att ett rättvist skattesystem är en förutsättning för välfärdsstatens fortsatta existens.

Sverigedemokraterna ställer sig bakom grundprincipen att det ska vara lönande att arbeta, och de vill därför bevara samtliga fyra steg i jobbskatteavdraget. Till skillnad från regeringen ser de dock ingen motsättning mellan denna princip och att ge arbetslösa en rimlig ekonomisk trygghet såväl som att avskaffa pensionärsskatten.

Sverigedemokraternas ambition är således inte bara att utjämna utan att helt eliminera de skatteskillnader mellan arbetare och pensionärer som regeringen har skapat. Sverigedemokraterna välkomnar regeringens beslut att skjuta upp det femte jobbskatteavdraget. I detta mycket kritiska läge för svensk ekonomi, med nedskrivna tillväxtprognoser, bör varje skatte-krona hanteras mycket varsamt.

Elpriset består i dag till stor del av diverse skatter och moms. Motionärerna ser att det finns ett långsiktigt behov och en möjlighet att sänka dessa skatter. Elpriserna måste sammantaget sänkas så mycket att hushållen kan hålla sina boendekostnader på en rimlig nivå. Motionärerna vill på sikt skapa förutsättningar för svenska hushåll att hålla sina energikostnader på låga nivåer genom att sänka energiskatten.

Motionärerna vill att jordbrukets kostnader ska närma sig de europeiska nivåerna och föreslår en höjning av återbetalningen av koldioxidskatten för jord- och skogsbruksmaskiner. Vidare bör beskattningsreglerna ses över för att underlätta kapitalöverföringar inom dessa sektorer med beaktande av att familjegårdar ska kunna överlåtas successivt och att syskon ska kunna lösas ut.

Sverigedemokraterna vill vända det mest akuta och kritiska läget på studentbostadsmarknaden genom att göra det skattefritt att hyra ut halva bostaden men också skattebefria andrahandsuthyrning helt och göra reglerna mer flexibla. Sverigedemokraterna vill även avskaffa fastighetsskatten för studentbostäder och se över skatterna när det gäller olika boendeformer. En annan viktig aspekt är att skapa förutsättningar för flyttkedjor för att på det sättet främja rörligheten på marknaden. I dag ger skattereglerna upphov till inläsnings effekter i alla upplåtelseformer. Det viktiga är att det byggs bostäder, inte enbart studentbostäder eller andra billiga hyresrätter, utan att det verkligen byggs.

I Vänsterpartiets motion Fi243 yrkande 2 delvis anförs att målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade, generella välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Skatteuttaget måste upplevas som rättvist för att få acceptans. Det krävs därför en viss progressivitet i systemet.

Skattesystemet måste vara utformat så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda skattebetalaren. Skattesystemet bör vara enhetligt och likformigt och ha så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras också möjligheterna till skatteplanering. Genom att kraftfullt bekämpa skattefusk stärks välfärden och skapas rättvisa konkurrensvillkor för företagen.

Motionärerna vänder sig mot de skattesänkningar som regeringen genomfört. Resurserna till välfärden och möjligheterna till nödvändiga reformer och en rättvis fördelning av ekonomiska resurser har urholkats. Skatterna har sänkts mest för höginkomsttagare genom bl.a. slopad förmögenhetsskatt, sänkt fastighetsskatt och inte minst genom rejäla inkomstskattesänkningar. Samtidigt betalar pensionärer, sjuka och arbetslösa i dag mer i skatt än friska löntagare. Detta menar motionärerna är orättvist och ineffektivt och skadar skattesystemets legitimitet. Regeringens skattesänkningar har enligt vad som anförs på ett påtagligt sätt ökat mäns nettointkomster jämfört med kvinnors.

Vänsterpartiets principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska beskattas. Fastigheter är också en viktig och stabil skattebas. Motionärerna menar att beskattningen måste utformas med ett krav på förutsägbarhet, men också uppfattas som rättvis. Därför bör marknadsvärdet tillåtas slå igenom mer i beskattningen av ägda bostäder. Möjligheten till uppskov med kapitalvinstskatten vid försäljning av bostad bör på sikt tas bort. Fastighetsskatten för hyreslägenheter bör tas bort eftersom det bör råda skattemässig neutralitet mellan olika kategorier av bostäder.

Motionärerna vill utreda utformningen av en förmögenhetsskatt som kan införas 2013. Den tidigare arvs- och gåvoskatten hade enligt vad som anförs en utjämnande effekt på inkomst- och förmögenhetsfördelningen, och motionärerna vill nu införa en arvsbeskattning som betalas av dödsboet innan ett arv skiftas. Utformningen av en sådan skatt bör utredas.

Skatter är ett viktigt styrmedel i klimat- och miljöomställningen. Priset på transporter ska inkludera kostnader för miljöskador, hälsoeffekter, trafikolyckor och andra samhällsekonomiska kostnader. Bensin- och dieselskatten är ett effektivt ekonomiskt styrmedel för att styra över till transporter som är bättre för miljön, liksom satsningar som skapar möjligheter för fler att resa kollektivt. Vänsterpartiet bedömer därför att det finns ett behov av att höja drivmedelsskatterna. Det är viktigt att kompensera personer med låga inkomster och för boende i glesare bygder.

Med hjälp av bl.a. skattepolitiken vill motionärerna också gynna kollektivtrafiken och verka för ett ökat utbud såväl i stad som på landsbygd. Bra transportmöjligheter är en nödvändighet för både enskilda och företag, och en förutsättning för en fungerande arbetsmarknad. Det bästa är självfallet om merparten av resorna kan göras med kollektiva transporter.

Bristerna i skattesystemet är i dag så stora att det krävs en översyn av hela skattesystemet. Det bör tillsättas en parlamentarisk utredning med ett sådant uppdrag.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen antog våren 2008 riktlinjer för skattepolitiken.

Följande hållpunkter gäller för skattepolitiken. Skattereglerna ska bidra till att öka den varaktiga sysselsättningen (antalet arbetade timmar) genom ökat arbetsmarknadsdeltagande, genom att personer som redan har arbete ökar sitt arbete och genom ökad utbildning och kompetens hos dem som arbetar. Skattereglerna ska ge goda villkor för investeringar i Sverige, genom att attrahera utländska företags lokalisering och investeringar i Sverige och genom att företag som redan är verksamma i Sverige ökar sina investeringar. Därutöver ska också goda villkor gälla för svenska företags investeringar i utlandet. Skattepolitiken ska utformas så att målen om en generell och rättvist fördelad välfärd och högre sysselsättning säkerställs. Skattereglerna ska bidra till att negativa miljö- och folkhälsoaspekter fångas upp i prisbildningen på olika marknader genom internalisering av s.k. negativa externa effekter. Korrigeringar av sådana effekter bör ske på ett så effektivt sätt som möjligt med beaktande av andra krav på skattesystemet. På miljöområdet ska skatterna samordnas med andra styrmedel – som exempelvis handel med utsläppsrätter – så att miljöstyrningen blir samhällsekonomiskt effektiv. Principen om att förorenaren ska betala ska gälla. Skattereglerna ska utformas så att de stärker medborgarnas förtroende för skattesystemet och underlättar för dem att göra rätt för sig. Skattefel ska begränsas och skattebrott, skattefusk och skatteundandragande motverkas.

Riktlinjerna innebär vidare följande krav som ställs på de svenska skattereglerna i en alltmer globaliserad värld. Skatterna ska finansiera offentliga utgifter på ett hållbart sätt med bevarande av samhällsekonomisk balans. Utifrån detta fiskala krav ska skattereglerna utformas på ett så enkelt sätt som möjligt med beaktande av målet om hög välfärd och hög varaktig sysselsättning. Med beaktande av hållpunkterna ska skattereglerna vara generella, och existerande särregler (skatteutgifter) ska löpande prövas för att förenkla systemet och för att skapa finansiellt utrymme för att sänka strategiska skattesatser. Skatteregler och åtgärder ska vara hållbara och försvarbara i ett EU-rättsligt perspektiv. På inkomstskatteområdet bör på sikt olika inslag av s.k. uppskjuten beskattning undvikas. Arbetet med att förenkla skattereglerna (minskad administrativ börda) ska utvecklas. I arbetet ska nyttan av förenklningar för företagen beaktas liksom behovet av att värna skatteintäkterna.

Enligt utskottets uppfattning tar förslaget om sänkt mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster sikte på att ge bättre förutsättningar för en varaktigt högre sysselsättning. Vidare uppnås en förenklad tillämpning och en minskad administrativ börda genom att skattesatsen för dessa tjänster sänks till samma nivå som för livsmedel.

Villkoren för företagande förbättras genom förslagen om förändrade 3:12-regler, reglerna för enskilda näringsidkare, expertskatten och den utökade avdragsrätten för företags utgifter för forskning och utveckling.

Skattereglerna förenklas vidare i en rad olika avseenden på ett sätt som också ökar effektiviteten. På det skatteadministrativa området sker detta genom förslagen om reformerat skatteförfarande. Reglerna om expertskatt förenklas liksom 3:12-reglerna genom den justerade schablonregeln. Möjligheterna att förenkla mervärdesskattereglerna vid import ska undersökas av en särskild utredare. Införandet av investeringssparkontot förenklar beskattningen av aktier och andra värdepapper.

Förändringarna i sparandebeskattningen genom det nya investeringssparkontot innebär också en kraftfull effektivisering av skatteuttaget, bl.a. i och med att inslaget av uppskjuten beskattning minskar inom ramen för ett minskat skatteuttag. Förskjutningen av skatteuttaget från värdepappersfonder till dess delägare görs på ett sätt som bibehåller begränsningen av skattekrediter.

Utskottet anser i likhet med regeringen att det främsta målet är att föra Sverige mot full sysselsättning genom minskat utanförskap. Ett eget arbete ger frihet, trygghet, gemenskap och möjligheter. Politiken ska fortsätta att skapa bättre förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och välfärd i alla delar av landet inom ramen för långsiktigt hållbara offentliga finanser. Ytterligare åtgärder för att öka drivkrafterna för arbete och företagande, förbättra trygghetsmarginalerna för låg- och medelinkomsttagare och förbättra arbetsmarknadens funktionssätt är centrala.

Utskottet ställer sig bakom de reformambitioner som regeringen redovisar i propositionen. För att minska utanförskapet, öka den varaktiga sysselsättningen och göra det mer attraktivt att utbilda sig och starta och driva företag vill regeringen ytterligare förstärka jobbskatteavdraget och höja den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt. Regeringen avser även att under 2013 eller 2014 återkomma med förslag om sänkt skatt för pensionärer under förutsättning att det råder balans i de offentliga finanserna.

Regeringen har också ambitionen att fortsätta att förbättra företagsklimatet och villkoren för företagande, investeringar och sysselsättning, bl.a. genom att se över företagsbeskattningen. Företagsskattekommittén ska bl.a. undersöka olika möjligheter att minska beskattningen av riskkapital i bolagssektorn och att göra villkoren mer lika för finansiering med eget kapital och med lån. I uppdraget ingår också att ta fram förslag som breddar bolagsskattebasen för att bl.a. möjliggöra en sänkning av bolagsskattesatsen. Vidare ska kommittén undersöka möjligheterna att införa skatteincitament för forskning och utveckling. Kommittén ska även se över reglerna om koncernbidrag och underprisöverlåtelse samt analysera om det bör införas en källskatt på räntebetalningar.

Utskottet har i dag tillstyrkt regeringens förslag om en ny skatteförfarandelag (prop. 2010/11:165 och 2010/11:166, bet. 2011/12:SkU3 och 2011/12:SkU4). Det handlar om en genomgripande reform där i princip hela skatteförfarandet regleras i en enda lag, skatteförfarandelagen. Den nya lagen ersätter bl.a. skattebetalningslagen (1997:483), taxeringslagen (1990:324), lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter, lagen

(1994:466) om särskilda tvångsåtgärder i beskattningsförfarandet och lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter. Regelverket blir tydligare och lättare att tillämpa och förändringen bidrar till att minska den administrativa bördan för företagen och stärka de skattskyldigas ställning. I propositionen aviserar regeringen att vissa frågor om skattetillägg samt bestämmelserna om tredjemansrevision och ersättning för kostnader för biträde kommer att utredas i syfte att ytterligare stärka rättssäkerheten. När det gäller skattetilläggen anför regeringen att en fråga som bör utredas gäller skattetillägg och rätten att inte bli lagförd eller straffad två gånger enligt artikel 4.1 i det sjunde tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen av den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Utskottet delar regeringens bedömning att det finns skäl att ytterligare utreda hur rättssäkerheten kan stärkas inom ramen för befintliga system och ser positivt på att regeringen vill göra mer för att stärka rättssäkerheten för de skattskyldiga. Utskottet understryker samtidigt vikten av att utredningsarbetet bedrivs skyndsamt och att regeringen i arbetet noga överväger om det finns en konflikt mellan å ena sidan det svenska systemet med både skattetillägg och straff för skattebrott och å andra sidan det generella förbud mot dubbel bestraffning som gäller enligt såväl svensk som europeisk rätt.

Utskottet ställer sig bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena.

I det följande går utskottet närmare in på skatteförslagen i de olika budgetalternativen.

Skatteskala, grundavdrag m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning vad gäller reformambitionerna. Motionsförslagen om andra förändringar i beskattningen av förvärvsinkomst avstyrks.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Jobbskatteavdraget infördes den 1 januari 2007 och har därefter förstärkts vid tre tillfällen – senast den 1 januari 2010. Sammanlagt uppgår jobbskatteavdraget, beräknat vid vardera stegs ikraftträdande, till ca 71 miljarder kronor. Jobbskatteavdragets omfattning gör det till en av de största skatteförändringarna sedan 1990/91 års skattereform. Jobbskatteavdraget innebär att varje löntagare och företagare får behålla en väsentligt större del av sin inkomst från arbete och företagande. Detta medför att det lönar sig mer att träda in på arbetsmarknaden för dem som inte arbetar, men också att det genom sänkt marginalskatt lönar sig mer att arbeta fler timmar för dem

som redan arbetar. Jobbskatteavdragets fyra steg har stärkt incitamenten till arbete genom att sänka marginal- och tröskeleffekterna, främst för låg- och medelinkomsttagarna. För att minska utanförskapet, öka den varaktiga sysselsättningen och göra det mer attraktivt att utbilda sig och att starta och driva företag vill regeringen under mandatperioden ytterligare förstärka jobbskatteavdraget och höja den nedre skiktgränsen för uttag av statlig inkomstskatt. Regeringen avser även att återkomma med förslag om sänkt skatt för pensionärer under förutsättning att det råder balans i de offentliga finanserna.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i motion Fi240 yrkande 15, 16 och 18 och i motion Sk361 yrkande 2 en nedskalning av jobbskatteavdraget för inkomster från 600 000 kr per år. Jobbskatteavdraget bygger på antagandet att sänkt skatt på arbete ökar viljan hos den enskilde att öka sitt arbetsutbud. Mycket tyder på att denna s.k. substitutionseffekt är liten och dessutom avtagande med avseende på skattereduktionens storlek. Det är mot denna bakgrund som nedskalningen av jobbskatteavdraget föreslås för inkomster från 600 000 kr per år. Nedskalningen görs på så vis att inkomster över 1 miljon kronor per år inte berättigar till något jobbskatteavdrag alls. Förändringen ökar skatteintäkterna med 2,5 miljarder kronor år 2012.

Vidare föreslås ett höjt grundavdrag för pensionärer. Den föreslagna ändringen innebär en skattesänkning på mellan 1 200 och 1 500 kr per år för årsinkomster mellan 135 000 och 430 000 kr per år. Skattesänkningen minskar varaktigt kommunernas skatteintäkter med 2,3 miljarder kronor per år, vilket staten fullt ut kompenserar genom motsvarande höjning av statsbidragen.

Slutligen vill motionärerna införa en skattekreditering på 30 % av bruttoarbetsinkomsten för personer med försörjningsstöd som börjar förvärvsarbete. Krediteringen ska tidsbegränsas till sex månader och omfatta bruttoinkomster upp till socialbidragsnormen. Kravet för att få skattekreditering är att man ska ha varit arbetslös och uppburit försörjningsstöd i minst sex månader innan man börjar jobba. Tanken är också att försörjningsstödet inte ska reduceras med anledning av skattekrediten.

Miljöpartiet föreslår i motion Fi241 yrkande 3 i denna del och yrkande 21 en avtrappning av jobbskatteavdraget för dem med höga inkomster. Det är inte rimligt, menar motionärerna, att personer med miljoninkomster får jobbskatteavdrag. En nedtrappning av jobbskatteavdraget föreslås med 2,5 % på månadsinkomster från 40 000 kr. Vid en månadslön på 45 000 kr ska avdraget avtrappas med drygt 100 kr och helt upphöra vid en månadslön på 117 000 kr. Vidare föreslås att grundavdraget för pensionärer höjs med 5,5 % för att minska klyftan i beskattning av pension och arbetsinkomster.

Sverigedemokraterna anför i motion Fi242 att de vill bevara samtliga fyra steg i jobbskatteavdraget men föreslår att även pensionärer ska kunna få jobbskatteavdrag på sina pensionsinkomster (yrkande 11). Motionärerna föreslår i denna del en inkomstberäkning som innebär att skatten för pensionärer sänks med 5 miljarder kronor 2012 och att skatteskillnaden ska utjämnas helt och hållet 2013.

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 2 i denna del att jobbskatteavdraget stegvis bör avskaffas till förmån för en rättvis och likformig beskattning. Det krävs enligt motionärerna en viss progressivitet i systemet, och därför förordas höjd skatt vid högre inkomster. Förslaget innebär att det görs en avtrappning av jobbskatteavdraget för inkomster som är högre än 28 000 kr per månad, dvs. i realiteten en skattehöjning. Vid inkomster över 50 000 kr per månad ges inget jobbskatteavdrag alls. Vidare föreslås en långsammare uppräknings av skiktgränserna för uttag av statlig inkomstskatt. Motionärerna vill också avsätta 2 miljarder kronor för att sänka inkomstskatten för de grupper som hittills inte fått del av regeringens skattesänkningar.

Utskottets ställningstagande

Den enskilt största satsningen för att öka arbetsutbudet och sysselsättningen är skattereduktionen för förvärvsinkomster, det s.k. jobbskatteavdraget som genomförts i fyra steg fr.o.m. den 1 januari 2007. Avdraget infördes med syftet att sänka trösklarna vid inträde på arbetsmarknaden för låg- och medelinkomsttagare, men också att sänka marginalskatterna för dem som redan förvärvsarbetar och som i annat fall snabbt skulle få en marginalskatt som minst motsvarar den kommunala skattesatsen. Skattereduktionen är utformad så att den disponibla inkomsten procentuellt ökar mest för låg- och medelinkomsttagare. En annan fördel med jobbskatteavdraget som bör lyftas fram är att individernas självbestämmande över den egna inkomsten ökar och att fler kan försörja sig på sin lön. Jobbskatteavdraget har varit ett verkningsfullt medel i regeringens arbete för ett minskat utanförskap, en varaktig ökad sysselsättning och för att göra det mer attraktivt med företagande, vilket bl.a. framgår av Riksrevisionens granskning som redovisas i rapporten RiR 2009:20. En ytterligare förstärkning av avdraget skulle öka antalet arbetade timmar genom såväl ytterligare sänkta trösklar för inträde på arbetsmarknaden som fler arbetade timmar för dem som redan finns på arbetsmarknaden. En sådan förstärkning skulle dock kräva ett reformutrymme som i dag inte finns. Utskottet delar därför regeringens bedömning att en ytterligare förstärkning bör ske först när det ekonomiska läget så tillåter.

Regeringens politik syftar också till att Sverige ska vara ett bra och tryggt land att åldras i. Som ett led i att förbättra välfärden för ålderspensionärer har skatten sänkts i tre omgångar, senast den 1 januari 2011, genom att grundavdraget höjts. Detta innebär en förbättrad ekonomisk situa-

tion för pensionärerna, inte minst för dem med låga pensioner. Det finns dock skäl att gå vidare i ambitionen att ytterligare förbättra de ekonomiska villkoren för denna grupp. Utskottet ser därför positivt på att regeringen avser att under 2013 eller 2014 återkomma med förslag om ytterligare skattelättnader under förutsättning att det råder balans i de offentliga finanserna.

Utskottet instämmer således i regeringens bedömning att de tänkta reformåtgärderna bör genomföras först när det uppstår ett varaktigt reformutrymme och under förutsättning att andra viktiga reformer inom prioriterade välfärdsområden kan säkras. Motionsförslag om bl.a. en avtrappning av jobbskatteavdraget och skärpt progressivitet i skatteskalen avvisas. Marginalskattehöjningar inverkar negativt på arbetsviljan och motverkar den utveckling som enligt utskottets mening är önskvärd och nödvändig om Sverige ska klara att upprätthålla en rättvis, generös och offentligt finansierad välfärd.

Motionärernas förslag om ett kompletterande stöd för den som går från försörjningsstöd till arbete är utformat som en skattekreditering, dvs. stödet ska sättas in på skattekontot. Målet med ett sådant stöd bör rimligen vara att den som börjar arbeta ska märka av en förbättring så snart arbetet påbörjas. Om stödet betalas in på skattekontot är det enligt utskottets mening tveksamt om detta syfte uppnås. Stödet kan komma att kvittas mot olika skattekrav eller spärras för att täcka beslutade men ännu ej förfallna skattekrav. Ett eventuellt överskott betalas inte heller ut automatiskt, utan varje utbetalning kräver en särskild ansökan hos Skatteverket (jfr. prop. 2010/11:165, avsnitt 19.2, del 3 s. 518 f.). Den lösning som motionärerna föreslår framstår mot denna bakgrund som mindre lämplig.

Utskottet noterar att regeringen för att minska marginaleffekterna vid arbete för mottagare av ekonomiskt bistånd aviserat ett förslag om en förändring av beräkningen av försörjningsstödet i socialtjänstlagen. Tanken är att ändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2013.

Med det anförda ställer sig utskottet bakom regeringens bedömningar och avstyrker motionärernas förslag.

Nedsatt förmånsvärde för vissa miljöbilar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om nedsatt förmånsvärde för vissa miljöbilar. Utskottet avstyrker motionsyrkandet om att avskaffa det nuvarande systemet med nedsatta förmånsvärden för vissa miljöbilar.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Bakgrund

De nuvarande reglerna om nedsättning av förmånsvärdet för miljöanpassade bilar består av två delar och tillämpades första gången vid 2000 års taxering. Reglerna finns i 61 kap. 8 a § inkomstskattelagen (1999:1229).

Den första delen består av en permanent nedsättning som innebär att förmånsvärdet för en bil som helt eller delvis är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensen eller dieselolja sätts ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för en jämförbar bensen- eller dieseldriven bil.

Den andra delen består av tidsbegränsade regler som infördes första gången den 1 januari 2002. Dessa regler ger en tidsbegränsad möjlighet till ytterligare nedsättning av förmånsvärdet för vissa typer av miljöanpassade bilar. Syftet med denna nedsättning var att ytterligare underlätta introduktionen av miljöanpassade bilar och få beståndet av dessa fordon att öka. Reglerna innebär att förmånsvärdet för en bil som – helt eller delvis – är utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensen och dieselolja och som därför har ett nybilspris som är högre än nybilspriset för närmast jämförbara bil utan sådan teknik, ska sättas ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Det innebär att priset på bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet eller med annan gas än gasol sätts ned till ett värde som motsvarar 60 % av förmånsvärdet för närmast jämförbara konventionella bil (dock maximalt med 16 000 kr per år) och priset på bilar som är utrustade med teknik för drift med alkohol sätts ned till 80 % av förmånsvärdet för närmast jämförbara konventionella bil (maximalt med 8 000 kr per år).

Den tidsbegränsade nedsättningen har förlängts vid tre tillfällen och för närvarande gäller en gemensam tidsgräns för eldrivna bilar och för alkohol- och gasdrivna bilar t.o.m. 2012 års taxering, dvs. t.o.m. beskattningsåret 2011 (prop. 2005/06:1, bet 2005/06:FiU1).

Budgetpropositionen

Under de senaste tio åren har andelen miljöbilar ökat kraftigt. Denna ökning visar att nedsättningen av förmånsvärdet har haft de effekter som eftersträfvats. Regeringen gör dock bedömningen att det alltjämt finns behov av sådan stimulans för vissa miljöbilar och föreslår att den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet förlängs med två år för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet som tillförs genom laddning från yttre energikälla eller med annan gas än gasol. Nedsättningen gäller därmed t.o.m. det beskattningsår som slutar den 31 december 2013.

Den offentligfinansiella kostnaden för 2012 kan uppskattas till 140 miljoner kronor (vid ca 300 laddhybrider) och för 2013 till 180 miljoner kronor (vid ca 900 laddhybrider). Skillnaden i kostnad mellan 2012 och 2013 beror på en förväntad ökning av antalet bilar som berörs.

Indirekt förväntas positiva effekter för miljön genom att förlängningen stimulerar inköp och användande av dels dyrare och icke fullt etablerade tekniker som utan stöd hade haft det svårare att vinna marknadsandelar, dels tekniker där utvecklad infrastruktur bedöms ha hämmat introduktionen av mer miljöanpassade förmånsbilar på marknaden.

Motionen

Miljöpartiet föreslår i motion Fi241 yrkande 23 i denna del att det nuvarande systemet avskaffas och att förmånsbeskattningen i stället anpassas till Miljöpartiets förslag om "snålbilstrappa". Motionärerna anför att förmånsbeskattningen i stället koldioxidrelateras så att den som väljer en förmånsbil med låga koldioxidutsläpp premieras. En komponent som styr mot förnybara bränslen, likt dagens nedsättning för gas- och elbilar, kommer att finnas kvar i systemet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att förlänga den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för bilar som är utrustade med teknik för drift med elektricitet och annan gas än gasol.

Utskottet avstyrker motionärernas förslag om att avskaffa det nuvarande systemet för att i stället anpassa förmånsbeskattning till motionärernas förslag om en "snålbilstrappa".

Förenklad expertskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om förenklade expertskatteregler och utökad behörighet för Forskarskattenämndens ordförande och vice ordförande.

Utskottet avstyrker motionsyrkandena om nej till förenkling av expertskattereglerna.

Jämför avvikande meningarna 1 (S) och 4 (V).

Bakgrund

Reglerna om beskattning av experter, forskare och andra utländska nyckelpersoner infördes den 1 januari 2001. Bestämmelserna finns i 11 kap. 22–23 a §§ inkomstskattelagen (1999:1229) förkortad IL. Som skäl för införandet av reglerna anfördes i förarbetena (prop. 2000/01:12) bl.a. att det fanns ett behov av en lagstiftning som särskilt beaktar de problem som uppkommer vid tillfälliga anställningar av utländsk personal och att detta problem blivit större i takt med internationaliseringen. Syftet med reglerna var att

stärka Sveriges internationella konkurrenskraft, skapa incitament för internationella företag att välja Sverige för nyetableringar och stimulera företag att förlägga eller behålla bl.a. koncernledande funktioner som kräver utländsk personal i Sverige. Likaså var ett syfte att gynna svensk forsknings konkurrenskraft.

Frågan om huruvida förutsättningarna för skattelättnader för utländska experter m.fl. är uppfyllda prövas enligt 11 kap. 23 a § IL av Forskarskattenämnden. Förfarandet regleras i lagen (1999:1305) om Forskarskattenämnden. Ansökan om skattelättnader för utländska nyckelpersoner lämnas skriftligen till Forskarskattenämnden av arbetsgivaren eller arbetstagaren.

Forskarskattenämnden består av sex ledamöter med fem personliga ersättare. Regeringen utser ordförande och vice ordförande samt en ersättare för den senare. Dessa tre ledamöter ska ha särskild insikt i skattefrågor. Nämnden är beslutsför när ordföranden och minst tre andra ledamöter är närvarande vid sammanträdet.

De nuvarande expertskattereglerna har ansetts brista i förutsebarhet, framför allt med avseende på vem som kan anses ha en sådan position i företaget att denne är en nyckelperson. Vidare har framhållits att beslut om expertskatt meddelas först efter det att anställningen har påbörjats. Det medför att reglerna inte kan användas som en del av rekryteringsprocessen eftersom det är oklart om expertskatt kommer att medges. Den osäkerhet som råder om huruvida skattelättnader kommer att meddelas eller inte anses därvid ha förtagit syftet med lagstiftningen. Det har därför gjorts gällande att reglerna behöver förbättras för att kunna konkurrera om unika och nödvändiga kompetenser inom en global rekryteringsbas.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår ett tillägg som innebär att en utländsk arbetstagare som har en lön som överstiger en bestämd nivå alltid ska ges skattelättnaden utan att det görs någon prövning av arbetstagarens kvalifikationer. Förslaget omfattar samtliga arbetstagare, dvs. oavsett vilken kompetens eller andra egenskaper de i övrigt besitter eller vilken associationsform arbetsgivaren har. Därmed införs ett objektivi rekvisit som är lätt att konstatera och tolka för den anställda och arbetsgivaren. För den som inte når upp till den aktuella lönenivån finns fortfarande möjligheten att kvalificera sig för expertskatt enligt de i dag gällande reglerna. Regeringen anser att två prisbasbelopp utgör en lämplig nivå.

Vidare föreslår regeringen att Forskarskattenämndens ordförande och vice ordförande ges behörighet att själva, var och en för sig, besluta i ärenden som gäller sådana utländska arbetstagare och som har en ersättning för arbetet i Sverige som per månad överstiger två prisbasbelopp.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2012. I fråga om 11 kap. 22 § IL gäller dock äldre bestämmelser fortfarande för arbete i Sverige som har påbörjats före ikraftträdandet.

Den offentligfinansiella kostnaden för ändringen beräknas som ett intäktsbortfall från arbetsgivaravgifter med ca 195 miljoner kronor och från inkomstskatt med ca 355 miljoner kronor. Sammantaget ger detta år 2012 en kostnad på ca 550 miljoner kronor.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i motion Fi240 yrkande 11 att riksdagen avslår regeringens förslag till utökad behörighet för Forskarskattenämndens ordförande och vice ordförande.

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 2 i denna del att riksdagen avvisar regeringens sänkning av expertskatten och anför att expertskatten bör avskaffas.

Utskottets ställningstagande

En förutsättning för att expertskattereglerna ska kunna utnyttjas och faktiskt påverka förutsättningarna för en anställning är att parterna någorlunda säkert kan veta att reglerna är tillämpliga redan när förhandlingarna för att tillsätta tjänsten börjar. Genom tillägget till befintliga regler införs ett objektivt rekvisit som är lätt att konstatera. Rekvisitet är också lätt att tolka för den anställda och arbetsgivaren i samband med att anställningsvillkor förhandlas.

För den som inte når upp till den aktuella lönenivån finns det fortfarande möjlighet att kvalificera sig för expertskatt enligt de regler som gäller i dag.

Ansökningarna om expertskatt förväntas öka med anledning av utvidgningen av expertskattereglerna. För att förenkla förfarandet inom Forskarskattenämnden och minska handläggningstiderna för de ärenden som ska bedömas enligt det nya rekvisitet ges ordföranden eller vice ordföranden rätt att ensam fatta beslut i dessa ärenden.

Utskottet anser som regeringen att det är bra att förutsebarheten ökar när det gäller förutsättningarna för att erhålla skattelättnad i form av expertskatt och att handläggningen av dessa ärenden förenklas.

Med det anförda tillstyrker utskottet förslaget och avstyrker motionsyrkandena om avslag på propositionen i dessa delar.

Höjd beloppsgräns för avdrag för resor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjd beloppsgräns för avdrag för resor.

Bakgrund

Avdrag för skäligena utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen respektive utbildningsplatsen får göras om arbets- och utbildningsplatsen ligger på ett sådant avstånd från den skattskyldiges bostad att denne behöver använda något transportmedel. Avdrag för utgifter för särskilda resor i samband med att den skattskyldige börjar eller slutar en tjänst (inställelseresor) får dras av om resorna företags mellan två platser inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Rätten till avdrag för nämnda resor är begränsad på så sätt att avdrag endast får göras på den del av beloppet för de sammanlagda utgifterna som överstiger 9 000 kr. Motivet för beloppsgränsen är att utgifterna för resor inte i obetydlig grad kan hänföras till privata levnadskostnader.

Budgetpropositionen

Beloppsgränsen för avdraget för resor är inte indexerad. Det innebär att den med jämna mellanrum behöver justeras för att inte urholkas. Det aktuella beloppet har under ett antal år varit oförändrat. Mot denna bakgrund anser regeringen att beloppsgränsen bör höjas till 10 000 kr. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

En höjd beloppsgräns beräknas förstärka de offentliga finanserna med ca 340 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2012.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot förslaget om att gränsen för avdrag för kostnad för resor mellan bostad och arbetsplats ska höjas från 9 000 kr till 10 000 kr den 1 januari 2012.

Skattereduktion för HUS-arbete

Utskottets ställningstagande i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändringar i bestämmelserna om HUS-avdrag.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Bakgrund

Den 1 juli 2007 infördes en skattereduktion för fysiska personer som har haft utgifter för hushållsarbete (prop. 2006/07:94, bet. 2006/07:SkU15). Det hushållsarbete som omfattas av skattereduktionen kan avse städarbete, vård av kläder, matlagning, omsorg och tillsyn som en fysisk person behöver, såsom barnpassning inklusive hämtning och lämning av barn på förskola. Även snöskottning och skötsel av tomt eller trädgård i form av

häck- och gräsklippning, krattning och ogräsrensning kan omfattas. Skattereduktion ges med 50 % av arbetskostnaden, dock högst 50 000 kr per person och beskattningsår.

Skattereduktionen för hushållsarbete omfattar sedan den 30 juni 2009 även reparationer, underhåll samt om- och tillbyggnad av vissa bostäder (s.k. ROT-arbeten). Det huvudsakliga syftet till införandet var att motverka svartarbete inom byggsektorn och öka arbetsutbudet. För att skattereduktion ska kunna medges ska ROT-arbetet avse ett småhus, ägarlägenhet eller en bostadsrätt som ägs respektive innehas av den som ansöker om eller begär skattereduktion. Skattereduktion ges bara för arbetskostnaden.

Den totala skattereduktionen för HUS-avdrag (hushållsarbete och ROT-arbete) är 50 000 kr per beskattningsår och person.

Motionerna

Socialdemokraterna yrkar i motion Fi240 yrkande 20 och i motion Sk361 yrkande 6 att det maximala beloppet för skattereduktion bör sänkas från dagens 50 000 kr till 25 000 kr per år. Vidare bör möjligheten att få skattereduktion för arbeten kopplade till fastigheter i utlandet tas bort. De medel som på detta sätt frigörs kan användas för renovering av flerfamiljshus och till investeringsstöd för byggande av studentbostäder och hyreslägenheter.

Miljöpartiet föreslår i motion Fi241 yrkande 18 att det befintliga ROT-avdraget utvidgas och energianpassas. Detta ROT-avdrag ska omfatta ägare av flerfamiljshus liksom småhus och inriktas på energieffektiviseringsåtgärder. Följande förändringar föreslås i det befintliga ROT-avdraget: Av de 50 000 kr per år och person som ROT-avdraget utgörs av får max 20 000 kr avse den tidigare definitionen av ROT-insatser. Om insatsen är energibesparande kan hela maxbeloppet användas. Då gäller dessutom avdraget även halva kostnaden för byggnadsmaterial.

ROT-avdraget för ägare av befintliga flerfamiljshus utformas som det energismarta ROT-avdraget för privatägda bostäder, dvs. kopplas till energieffektiviseringsåtgärder och utgörs av skattereduktion för halva arbets- och materialkostnaden med högst 50 000 kr per lägenhet.

Avsikten är att stimulansen för energieffektiviseringen ska bli lika stor oavsett vem som äger fastigheten.

Sverigedemokraterna föreslår i motion Fi242 yrkande 4 i denna del och i motion Kr319 yrkande 2 att ett särskilt riktat ROT-avdrag för restaurering och renovering av kulturhistoriskt värdefulla byggnader införs. Detta ska kunna utnyttjas av såväl enskilda personer som kommuner, bolag och stiftelser – dock inte av statliga fastighetsägare. Införandet av ett s.k. kulturarvs-ROT syftar till att komplettera de bidrag som finns i dag och ska kunna sökas från länsstyrelser för att utföra nödvändigt renoveringsarbete

på kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Avdraget ska vara villkorat med att byggnaden godkänts av länsstyrelsen som kulturhistoriskt värdefull och att renoveringsarbetet inte tidigare fått stöd i form av bidrag.

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 2 i denna del att möjligheten till avdrag för hushållstjänster och ROT-arbete ska avskaffas. Dagens ROT-avdrag som enbart riktar sig till villaägare och bostadsrättsinnehavare bör ersättas med ett upprustningsstöd för flerfamiljshus. Villaägare som genomför energieffektiviseringsåtgärder ska även fortsättningsvis kunna få avdrag för dessa åtgärder.

Utskottets ställningstagande

En utgångspunkt för utformningen av skattereduktionen för HUS-arbeten har varit att skattereduktionen ska ges för tjänster som hushållen utför själva eller köpt svart i större omfattning. Den reducerade skatten på HUS-arbeten har ökat arbetsutbudet och gjort det lättare för den vita marknaden på området att konkurrera med den svarta marknaden. Grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden kan få vita arbeten med allt vad det innebär i form av pensionsrätt, sjukpenning etc. Det handlar enligt utskottets mening om en långsiktig och strukturell åtgärd som är nödvändig om man som utskottet ser allvarligt på svartarbete och dess följder i form av otrygga jobb, brister i försäkringsskydd, obefintligt konsumentskydd etc. Utvidgningen av det permanenta HUS-avdraget till ROT-arbete och övergången till den s.k. fakturamodellen har förstärkt effekterna ytterligare. Utskottet anser att möjligheten till skattereduktion för utgifter som omfattas av HUS-avdraget har visat sig ha stora fördelar för såväl samhället som för hushållen.

Skattereduktionen är riktad till hushållen och avser arbeten som är utförda i bostaden. Utskottet anser inte att ytterligare tjänster ska föras in i systemet med skattereduktion för HUS-arbeten som därmed skulle komma att utvidga det nuvarande systemet ytterligare.

När det gäller frågan om vem som kan få skattereduktion för ROT-arbete anser utskottet att rätten till avdrag bör vara begränsad till den som har underhållsansvaret för bostaden, dvs. ägaren av ett småhus eller ägarlägenhet respektive innehavaren av en bostadsrätt. Någon utvidgning av kretsen avdragsberättigade är således inte aktuell.

Utskottet anser inte att det finns skäl att vare sig avskaffa, utöka eller på annat sätt förändra reglerna för HUS-avdrag. Utskottet avstyrker därmed samtliga motionsyrkanden som behandlas under detta avsnitt.

Fackföreningsavgift och a-kasseavgift

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa och fackförening.

Jämför avvikande meningarna 1 (S) och 4 (V).

Bakgrund

Skattereduktionen för fackföreningsavgift och skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa infördes den 1 januari 2002. Skattereduktionen för fackföreningsavgift uppgick till 25 % av medlemsavgiften. Avgiften skulle under kalenderåret före taxeringsåret ha uppgått till minst 400 kr för att skattereduktion skulle ges. Skattereduktionen för avgift till arbetslöshetskassa uppgick till 40 % av den avgift som betalats under året. De båda skattereduktionerna omfattade även medlemsavgifter till motsvarande utländska organisationer under förutsättning att vissa villkor var uppfyllda. Skattereduktionerna för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa avskaffades fr.o.m. den 1 januari 2007.

Motionerna

Socialdemokraterna begär i motion Fi240 yrkande 21 och motion Sk361 yrkandena 7 och 8 att regeringen lägger fram förslag till lagstiftning om skattereduktion för avgift till arbetslöshetsförsäkringen. Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring som är viktig då den enskilde blir arbetslös. De försämrade villkoren i arbetslöshetsförsäkringen har lett till att många lämnat både arbetslöshetskassan och de fackliga organisationerna. Mot denna bakgrund föreslås att det via en skattereduktion sätts ett tak på avgiften till a-kassorna innebärande att ingen behöver betala mer än 120 kr per månad. Vidare anser motionärerna att möjligheten till avdragsrätt för fackföreningsavgift också bör ses över för balansens skull eftersom kostnader för medlemskap i arbetsgivarorganisation är avdragsgilla.

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 2 i denna del och i motion A308 yrkande 2 i denna del att en skattereduktion med 40 % för medlemsavgifter i a-kassa och med 25 % för medlemskap i facklig organisation införs.

Utskottets ställningstagande

Skattereduktionen för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa slopades som en del i finansieringen av jobbskatteavdraget och har således finansierat en kraftig sänkning av inkomstskatten för framför allt låg- och medelinkomsttagare. När det gäller arbetslöshetsförsäkringen bör utgångs-

punkten för en modern välfärdsstat vara att alla med en fast förankring på arbetsmarknaden ska vara berättigade till en inkomstrelaterad arbetslöshetsersättning i händelse av arbetslöshet.

Formerna för hur detta på sikt ska kunna åstadkommas kommer att prövas inom ramen för den parlamentariska socialförsäkringsutredning som regeringen tillsatte under våren 2010 (dir. 2010:48). Kommitténs arbete ska slutredovisas senast den 15 maj 2013. När utredningen lämnat sitt förslag kommer regeringen att ta ställning till när och hur en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring kan införas. Reformen inom arbetslöshetsförsäkringen ska även fortsättningsvis syfta till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt och motverka en varaktigt hög arbetslöshet. Arbetslöshetsförsäkringen behöver ett effektivare kontroll- och sanktionssystem för att stärka drivkrafterna för arbetslösa att söka arbete.

Enligt utskottets mening finns det mot bakgrund av det anförda inte anledning att överväga att återinföra de tidigare skattereduktionerna för fackföreningsavgift och avgift till arbetslöshetskassa. Utskottet avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Särskild löneskatt för pensionärer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om återställande av den särskilda löneskatten för pensionärer.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Den särskilda löneskatten på förvärvsinkomster infördes i samband med 1991 års skattereform. Skatten skulle i sin ursprungliga utformning tas ut på alla inkomster som inte grundar rätt till socialförsäkringsförmåner. Skattesatsen var beräknad så att den skulle motsvara skatteinslaget i socialavgifterna, dvs. svara mot den del av socialavgifterna som inte ger någon motsvarande socialförsäkringsförmån.

När det gäller personer som är födda 1938 eller senare och som vid årets ingång fyllt 65 år gäller enligt socialavgiftslagen (2000:980) att endast ålderspensionsavgift men inte övriga socialavgifter betalas på lön och andra avgiftspliktiga inkomster. Av denna anledning gällde före 2007 att särskild löneskatt på förvärvsinkomster skulle betalas på ersättningar till sådana anställda och på inkomster av aktiv näringsverksamhet som sådana personer hade. Med hänsyn till att ålderspensionsavgift betalades togs dock den särskilda löneskatten ut med 16,16 % i stället för med annars gällande 24,26 %.

Personer som är födda 1937 eller tidigare omfattas inte av det reformerade ålderspensionssystemet. Det framgår av punkterna 5 och 6 i övergångsbestämmelserna till lagen om socialavgifter (2000:980) att ålderspensionsavgift inte ska betalas på ersättningar till dessa personer. Som en konsekvens har den särskilda löneskatten för dessa anställda bestämts till en högre skattesats, dvs. till 24,26 %. För att göra det mer attraktivt för företagen att behålla och nyanställa äldre medarbetare slopades den 1 januari 2007 den särskilda löneskatten på lön och annan ersättning samt på inkomst av aktiv näringsverksamhet m.m. för personer som fyllt 65 år och som är födda 1938 eller senare, dvs. personer som omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet (prop. 2006/07:1, yttr. 2006/07:SkU1y).

För att uppmuntra arbetsgivare att i än högre grad ta till vara de äldres erfarenhet och kunskap och för att uppmuntra äldre som vill fortsätta arbeta i det egna företaget slopades den 1 januari 2008 den särskilda löneskatten även för personer som inte omfattas av det reformerade ålderspensionssystemet, dvs. personer som är födda 1937 och tidigare (prop. 2007/08:24, yttr. 2007/08:SkU1y).

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 2 i denna del att den särskilda löneskatten för äldre ska återställas. Syftet var enligt regeringen att göra det mer attraktivt för arbetsgivare att behålla och anställa äldre arbetskraft. Denna möjlighet kommer dock inte alla till del. Människor med låga löner och förslitande arbetsuppgifter orkar sällan arbeta fram till dagens pensionsålder, varför förslaget i stället bidrar till orättvisa mellan olika grupper av äldre.

Utskottets ställningstagande

Pensionärer är ingen enhetlig grupp. Somliga har god ekonomi och god hälsa, medan andra har små marginaler och behov av en trygg omsorg för att få vardagen att fungera. Enligt utskottets mening är avsikten med de aktuella reglerna inte att skapa en förmån för de berörda utan i stället att stimulera till fortsatt deltagande i arbetslivet för att stärka Sveriges möjligheter att möta de påfrestningar som den demografiska utvecklingen kommer att leda till. Det finns i dag en potentiell efterfrågan och ett potentiellt utbud av äldre arbetskraft som inte tas till vara. Såväl ur ett samhällsekonomiskt perspektiv som ur ett individperspektiv är det önskvärt att det skapas möjligheter för äldre att – om de så önskar – fortsätta göra en arbetsinsats. Den som vill fortsätta sitt yrkesverksamma liv efter 65 års ålder och de arbetsgivare som bättre vill ta till vara de äldres erfarenhet och kunskap ska uppmuntras att göra så. På samma sätt bör den som har fyllt 65 och önskar fortsätta arbetet i det egna företaget eller delägda handelsbolaget uppmuntras till detta.

Kombinationen av de senaste årens förstärkta jobbskatteavdrag och den slopade särskilda löneskatten ger enligt utskottets mening goda förutsättningar för denna grupp att fortsätta göra en arbetsinsats. Utskottet anser att detta undantag bör behållas.

Med det anförda avstyrker utskottet det aktuella motionsyrkandet.

Omräkning av koldioxid- och energiskattesatserna m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen delar regeringens bedömning att koldioxid- och energiskattesatserna på bränslen och energiskattesatserna på el för 2012 ska räknas om motsvarande förändringen av konsumentprisindex.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om höjd koldioxidskatt, höjda skatter på bensin och diesel, lägre drivmedelsskatt för bus-sar, sänkt energiskatt på hushållsel, höjd återbetalning av koldioxidskatt på diesel för arbetsmaskiner och slopad skattefrihet för torvbränsle.

Jämför avvikande meningarna 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Sedan 1994 har det skett en årlig indexomräkning av såväl koldioxid- och energiskattesatserna på bränslen som energiskattesatserna på el. Syftet är att realvärdesäkra skattesatserna. Varje år ska regeringen med stöd av en bestämmelse i lagen (1994:1776) om skatt på energi, förkortad LSE, i en förordning lägga fast det kommande kalenderårets koldioxid- och energiskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen.

Riksdagen beslutade under hösten 2009 om ändringar av koldioxid- och energiskattesatserna på bränslen för åren 2010–2015 (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21). Av praktiska skäl ansågs då inte att den årliga indexomräkningen av skattesatser, för de år då sådana förändringar genomförs, borde göras av regeringen genom en förordning. I stället togs hänsyn till prognostiserade förändringar i konsumentprisindex redan i samband med att riksdagen lade fast koldioxid- och energiskattesatserna på bränslen för 2011, 2013 och 2015. Riksdagens beslut innebär däremot inte några ändrade skattesatser på bränslen för 2012, 2014 och 2016. Detsamma gäller energiskattesatserna på el för 2011 och framåt.

För 2012 bör enligt regeringen koldioxid- och energiskattesatserna på *bränslen* räknas om motsvarande förändringarna i konsumentprisindex under perioden juni 2010–juni 2011. Index har under perioden ökat med

2,74 %. Energiskattesatserna på *el* bör räknas om motsvarande förändringarna i konsumentprisindex under perioden juni 2009–juni 2011. Index har under den perioden ökat med 3,70 %.

För *bränslen* gäller att omräkningen som avser 2012 års skattesatser baseras på de skattesatser som gäller under 2011. En mervärdesskatteeffekt tillkommer om energipriserna i motsvarande mån förändras och om köparen är en privatperson. För företag som har rätt att dra av ingående mervärdesskatt tillkommer inte den effekten. För 2012 medför indexhöjningen att skatten på bensen höjs med 15 öre per liter (18,75 öre inklusive mervärdesskatt).

För *el* gäller att energiskattesatserna för 2012 baseras på 2010 års skattesatser. Jämfört med 2011 års energiskattesatser på *el* medför indexomräkningen att skattesatserna på *el* för 2012 höjs för hushåll och servicenäringen med 0,7 öre per kWh (0,875 öre inklusive mervärdesskatt) i södra Sverige och med 0,5 öre per kWh (0,625 öre inklusive mervärdesskatt) i norra Sverige. Den skattesats på *el* som tillämpas för industrin, jordbruket, skogsbruket och vattenbruket ändras inte på grund av avrundningsregler.

Motionerna

Miljöpartiet föreslår i motion Fi241 yrkande 3 i denna del och yrkande 23 i denna del att koldioxidskatten 2012 höjs med 24 öre utöver indexuppräkningsen. Det motsvarar 70 öre på bensenpriset. Höjningen ger 6 miljarder kronor i ökade skatteintäkter. *Miljöpartiet* föreslår även att torv beläggs med koldioxidskatt. Skatten beräknas ge 900 miljoner kronor per år.

Sverigedemokraterna föreslår i motion Fi242 yrkande 1 i denna del att energiskatten på *el* sänks för hushållen med 10 öre per kWh från 2013 till en kostnad av 4,3 miljarder kronor per år.

I motionen föreslås också att återbetalningen av koldioxidskatten på diesel för jord- och skogsbruksmaskiner fr.o.m. 2012 höjs med 0,50 kr per liter samtidigt som de tidigare beslutade sänkningarna av återbetalningen inte genomförs. Kostnaden beräknas till 200 miljoner kronor per år.

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 3 i denna del höjda bensen- och dieselskatter med ca 20 öre respektive 14 öre per liter. Höjningen beräknas ge 1,5 miljarder kronor i ökade intäkter.

I Vänsterpartiets motion T459 yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att busstrafiken inte ska belastas med ökad skatt på drivmedel när skatten på diesel höjs.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade hösten 2009 (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21) om förändrade energi- och koldioxidskatter på bränslen för åren 2010–2015. Förändringarna av energi- och koldioxidskatterna på bränslen 2011, 2013 och 2015 tog hänsyn till prognostiserade förändringar i konsument-

prisindex för dessa år. Däremot innebär riksdagens beslut inte några förändrade skattesatser på bränslen för 2012, 2014 och 2016 eller ändrade energiskattesatser på el för 2011 och framåt.

För att minska användningen av fossila bränslen i jord- och skogsbrukssektorn och för att påskynda omställningen till minskade växthusgasutsläpp beslutade riksdagen att återbetalningen av koldioxidskatten på diesel i arbetsmaskiner i jordbruk, skogsbruk och vattenbruk successivt ska sänkas 2011, 2013 och 2015 från 2,38 kr till 0,90 kr per liter.

I budgetpropositionen för 2011 ställde sig riksdagen bakom regeringens bedömning att koldioxidskatten inte behöver höjas under mandatperioden utöver redan fattade beslut och normal inflationsjustering (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU1, yttr. 2010/11:SkU1y).

Utskottet delar regeringens bedömning att en indexuppräkning bör göras för 2012 av energi- och koldioxidskatterna på bränslen och av energiskattesatserna på el. Utskottet gör i övrigt bedömningen att det för det kommande budgetåret inte finns behov av ytterligare förändringar av energi- och koldioxidskatterna på bränslen eller av energiskatten på el eller av återbetalningen av koldioxidskatt på diesel i arbetsmaskiner.

Utskottet anser slutligen alltför att skattebefrielsen för torv bör behållas eftersom torv annars skulle förlora en del av sin konkurrensfördel i den handlande sektorn (jfr yttr. 2009/10:SkU1y s. 35).

Utskottet avstyrker de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Energiskatt på el i norra Sverige

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att den lägre energiskattesats på el som gäller för förbrukning i hushålls- och servicesektorn i vissa kommuner i norra Sverige bör kvarstå i nuvarande form.

Budgetpropositionen

Den lägre energiskattesats på el som gäller för förbrukning i hushålls- och servicesektorerna i vissa kommuner i norra Sverige bör kvarstå i nuvarande form.

Den lägre energiskattenivån på el i norra Sverige, för närvarande 18,7 öre per kWh jämfört med 28,3 öre per kWh i södra Sverige, omfattar alla kommuner i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län samt kommunerna Sollefteå, Ånge, Örnsköldsvik, Ljusdal, Malung-Sälen, Mora, Orsa, Älvdalen och Torsby. Dessa skattenivåer gäller för förbrukning i hushålls- och servicesektorerna, medan en lägre skattenivå om 0,5 öre per kWh

gäller för förbrukning av el inom industrin, jordbruket, skogsbruket och vattenbruket i hela landet. Skattedifferentieringen mellan norra och södra Sverige infördes 1981.

Gemenskapsrätten på området, det s.k. energiskattedirektivet, tillåter skattedifferentieringar på vissa grunder. Någon grund för en regional differentiering finns dock inte. Rådet har godkänt den nuvarande regionalt baserade differentieringen av energiskatten på el genom ett särskilt undantag med stöd av artikel 19 i energiskattedirektivet. Godkännandet är dock tidsbegränsat t.o.m. utgången av 2011. En ny ansökan om undantag skickades därför till Europeiska kommissionen i juni 2011.

Servicesektorns företag i de norra delarna av landet betalar en lägre energiskatt på el än motsvarande företag i övriga delar av landet. Den lägre energiskattesatsen utgör statligt stöd enligt EUF-fördraget. Kommissionen har godkänt åtgärden t.o.m. utgången av 2011. Åtgärden faller dock numera inom ramen för kommissionens allmänna gruppundantagsförordning. Någon skyldighet att anmäla åtgärden till kommissionen för förnyad statsstödsgranskning finns därför inte. Vissa regler om informationsskyldighet och årlig rapportering finns dock i den angivna förordningen.

Indelningen av Sverige i nya elprisområden den 1 november 2011 kan leda till regionala variationer i elpriset. Regeringen avser därför att följa upp effekterna av de nya elprisområdena under de kommande åren.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att den lägre energiskattesatsen på el som gäller för förbrukning i hushålls- och servicesektorn i vissa kommuner i norra Sverige bör kvarstå i nuvarande form.

Beskattning av biodrivmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning av den fortsatta skattebefrielsen för biodrivmedel.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om skattebefrielse för en högre låginblandning av biodrivmedel.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Budgetpropositionen

För att stimulera till en ökad användning av biodrivmedel bör enligt regeringens bedömning skattebefrielse för låginblandning även fortsättningsvis gälla upp t.o.m. 6,5 volymprocent biodrivmedel i bensin och upp t.o.m. 5

volymprocent biodrivmedel i diesel. Denna skattebefrielse bör åstadkommas på samma sätt som hittills skett på detta område, dvs. genom särskilda dispensbeslut som bör gälla fr.o.m. den 1 januari 2012.

Fortsatt befrielse från koldioxidskatt och energiskatt bör enligt regeringens bedömning även ges genom dispensbeslut för E85 och andra höginblandade biodrivmedel och för biodrivmedel helt utan fossilt innehåll.

E85 och andra höginblandade biodrivmedel samt biodrivmedel helt utan fossilt innehåll är för närvarande befriade från koldioxid- och energiskatt. För låginblandning befrias upp t.o.m. 6,5 volymprocent biodrivmedel i bensin och upp t.o.m. 5 volymprocent biodrivmedel i diesel från koldioxid- och energiskatt. Skattebefrielsen för andra biodrivmedel än biogas åstadkoms genom dispensbeslut av regeringen. Europeiska kommissionen har godkänt den svenska skattebefrielsen av biodrivmedel t.o.m. 2013. Samtliga nu gällande dispenser löper ut den 31 december 2011.

För låginblandning över 6,5 volymprocent biodrivmedel, t.ex. etanol i bensin, och 5 volymprocent biodrivmedel, t.ex. FAME (Fatty Acid Methyl Ester, fettsyrametylestrar) i diesel, men inom ramen för vad som är möjligt enligt bränslespecifikationerna enligt drivmedelslagen (2011:319), innebär gällande regler enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi att koldioxid och energiskatt tas ut för dessa biodrivmedel med belopp som gäller för likvärdigt fossilt bränsle.

Motionen

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 3 i denna del ytterligare skattebefrielse för låginblandning av biodrivmedel till en kostnad av 600 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen ställde sig vid förra årets budgetberedning bakom regeringens bedömning att fr.o.m. den 1 januari 2011 stimulera en ökad användning av biodrivmedel genom att skattebefria 6,5 volymprocent etanol i bensin och 5 volymprocent FAME i diesel (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU1, yttr. 2010/11:SkU1y).

Utskottet delar regeringens bedömning av den fortsatta skattebefrielsen för biodrivmedel.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om en utökad skattebefrielse.

Skatt på alkohol och tobak

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjd tobaksskatt och avstyrker motioner om höjd alkoholskatt.

Jämför avvikande meningarna 1 (S) och 4 (V).

Inledning

Beskattningen av cigaretter, cigarrer, cigariller och röktobak är harmoniserad inom EU. Bestämmelserna om tobak finns i tre direktiv. Snus och tuggtobak omfattas inte av direktiven. Tobaksskattedirektiven är genomförda i svensk rätt genom lagen (1994:1563) om tobaksskatt och förordningen (2010:177) om tobaksskatt.

Beskattningen av cigaretter baseras på uttag av en styckeskatt som för närvarande är 1,27 kr per cigarett och en värderelaterad skatt som utgör 1 % av detaljhandelspriset. Skatt på cigarrer och cigariller tas ut med 1,12 kr per styck. Övrig tobak beskattas per kilo. Skatt på röktobak tas ut med 1 560 kr per kilo. Skatt på snus tas ut med 336 kr per kilo och skatt på tuggtobak tas ut med 402 kr per kilo. Skatten på tobak räknas om med hänsyn till konsumentprisindex (KPI) fr.o.m. kalenderåret 2012. När det gäller cigaretter avser omräkningen endast styckeskatten.

Beskattningsreglerna för alkoholvaror är EU-harmoniserade, vilket innebär att samtliga EU-länder följer samma förfaranderegler vid beskattningen. Tidigare fanns de gemensamma reglerna i direktiv 92/12/EEG, det s.k. cirkulationsdirektivet. Den 1 januari 2010, med tillämpning fr.o.m. den 1 april 2010, ersattes detta av direktiv 2008/118/EG, det s.k. punktskattedirektivet. Punktskattedirektivet ligger till grund för beskattningsförfarandet i lagen (1994:1564) om alkoholskatt.

Budgetpropositionen

Av hälsopolitiska skäl och som en delfinansiering av olika reformer inom skatteområdet höjs skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak och tuggtobak med drygt 7 %. Skatten på snus höjs med knappt 11 %. Höjningen av skatten på tobak beaktar även den förändring i KPI som skulle ha medfört en omräkning av skattesatserna den 1 januari 2012. Förändringen i KPI för perioden juni 2010–juni 2011 uppgår till 2,74 %.

Mot bakgrund av att hushållens köpkraft ökat och den relativt stabila utvecklingen av oregistrerad konsumtion av cigaretter på senare år bedöms den föreslagna höjningen kunna genomföras utan risk för oväntat stora ökningsar i den oregistrerade konsumtionen.

Styckeskatten på cigaretter höjs från 1,27 kr till 1,40 kr. Skatten på cigarer och cigariller höjs från 1,12 kr till 1,24 kr per styck. Skatten på röktnobak höjs från 1 560 kr till 1 718 kr per kilo. Skatten på snus höjs från 336 kr till 382 kr per kilo och skatten på tuggtobak från 402 kr till 444 kr per kilo.

Den skatt som i vissa fall tas ut vid privat import av tobak från tredje-land och i samband med punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter, justeras på motsvarande sätt.

Skattehöjningen beräknas öka skatteintäkterna med 800 miljoner kronor fr.o.m. 2012. De totala skatteintäkterna från tobaksskatten 2012 beräknas till 11,9 miljarder kronor.

Förslaget om höjd tobaksskatt medför ändringar i 2, 8, 35 och 42 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt, i 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. och i 3 kap. 5 a § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2012.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i motion Fi240 yrkande 3 i denna del och yrkande 24 höjd skatt på alkohol med 1,4 miljarder kronor.

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 3 i denna del likaledes höjd skatt på alkohol med drygt 1,4 miljarder kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att den föreslagna höjningen av tobaksskatten är väl avvägd och inte nämnvärt bör påverka omfattningen av den illegala införseln eller resandeförseln av cigaretter. Utskottet tillstyrker förslaget.

Regeringen föreslår i propositionen inte någon höjning av skatten på alkohol. Utskottet har inte något att invända mot detta och avstyrker motionerna om höjd alkoholskatt i motsvarande delar.

Reklamskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet noterar regeringens bedömning att ytterligare steg i reklamskattens avskaffande för närvarande inte kan tas.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att det för närvarande inte finns förutsättningar för finansiering av ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten.

Riksdagen tillkännagav 2002 som sin mening (bet. 2001/02:SkU20) att reklamskatten bör avvecklas och att frågan, med beaktande av de budgetpolitiska målen, bör prioriteras vid kommande budgetberedning.

Sedan 2002 har frågan tagits upp i det årliga budgetarbetet. Ett andra steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten genomfördes 2006. Regeringen föreslog 2007 ett ytterligare steg i avskaffandet av den resterande reklamskatten som genomfördes den 1 januari 2008.

Även i årets budgetberedning har frågan om ytterligare steg i avskaffandet av reklamskatten prövats. Regeringen anser, liksom tidigare, att den resterande reklamskatten bör avskaffas. Regeringen har dock, med hänsyn till det ekonomiska läget, fortsatt att prioritera skatteändringar som på såväl kort som lång sikt stärker sysselsättningen före ytterligare sänkningar av reklamskatten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar regeringens bedömning att ytterligare steg i reklamskattens avskaffande för närvarande inte kan tas.

Utvidgade möjligheter till återbetalning av vägavgift m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning om återbetalning av vägavgift. Utskottet avstyrker motionsförslagen om kilometerskatt, vägsplitageskatt, sänkt fordonsskatt, registreringskatt, nybilsskatt, nybilsbonus och slopad skatt på trafikförsäkringspremien för bus-sar.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP) och 4 (V) samt särskilt yttrande (S, MP, V).

Inledning

Regeringen beslutade den 20 oktober 2011 om en lagrådsremiss om utvidgade möjligheter till återbetalning av vägavgift.

Budgetpropositionen

Regeringen bedömer att vägavgift bör återbetalas med ett belopp motsvarande den del av avgiften som motsvarar antalet återstående dagar för vilka avgift har betalats. Återbetalning bör kunna ske även av avgift som betalats för månad eller vecka till skillnad mot nuvarande begränsning till årlig avgift.

Enligt lagen (1997:1137) om vägavgift för vissa tunga fordon kan en fordonsägare få vägavgiften återbetald om fordonets beskaffenhet ändras och avgiften därmed ska tas ut med annat belopp. Vägavgiften betalas tillbaka med ett belopp som motsvarar den del av avgiften som avser antalet återstående hela månader för vilka avgift har betalats.

Kritik har riktats mot att en återbetalning som är begränsad till hela återstående månader missgynnar dem som betalar vägavgift för en period om ett år. Som skäl anges främst att det innebär att avgift betalas för tid då fordonet inte får användas. För att undvika ett avgiftsuttag för tid som fordonet inte får användas, bör den del av avgiften som kan återbetalas utvidgas till att omfatta belopp motsvarande den del av avgiften som avser antalet återstående dagar för vilka avgift har betalats. En utvidgning av möjligheten till återbetalning till att omfatta återstående dagar måste även gälla de utländska lastbilar som betalat vägavgiften i Sverige. Skälet är främst att det annars kan ses som diskriminering av transporter med utländska lastbilar. Eftersom lastbilar registrerade i andra länder kan betala avgift för kortare perioder bör möjligheten till återbetalning utvidgas till att också omfatta avgifter som betalats för månad eller vecka.

Åtgärderna om ändrade regler för återbetalning av vägavgift beräknas minska skatteintäkterna med 2 miljoner kronor 2012 (halvår) och därefter med 4 miljoner kronor per år.

En promemoria om åtgärderna remitterades den 31 augusti 2011. Regeringen avser att under hösten återkomma till riksdagen med ett förslag.

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i motion Fi240 yrkande 3 i denna del och yrkande 22 att en avståndsbaserad vägslitageskatt för tunga lastbilar införs den 1 oktober 2012. Skatten beräknas generera 4 miljarder kronor på helårsbasis.

I motionen föreslås också att en registreringskatt för motorfordon införs som finansierar en ny miljöbilsbonus (yrkande 3 i denna del och yrkande 23).

Förslag om införande av en avståndsbaserad vägslitageskatt lämnas också i *Socialdemokraternas* kommittémotioner Sk361 yrkande 19 och T429 yrkande 13.

Miljöpartiet föreslår i motion Fi241 yrkande 22 och i kommittémotion T472 yrkande 13 att regeringen ska återkomma med förslag om en kilometerskatt för lastbilar från halvårsskiftet 2013.

I partimotionen föreslås vidare (yrkande 3 i denna del och yrkande 23 i denna del) att den nuvarande fordonsskattebefrielsen för miljöbilar fasas ut och 2012 ersätts av en avgiftsfinansierad snålbilstrappa där bilar som släpper ut lite koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid.

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 3 i denna del att personer med låga inkomster och personer som bor i glesbygd kompenseras för höjda drivmedelsskatter i form av bl.a. ytterligare sänkt fordonsskatt i glesbygdskommuner, sänkt fordonsskatt för bussar och sänkt fordonsskatt vid efterkonvertering av äldre fordon.

Vänsterpartiet föreslår vidare i motion T459 yrkande 14 att skatten på trafikförsäkringspremien för bussar avskaffas, vilket innebär 100 miljoner kronor i minskade kostnader för busstrafiken. Slutligen föreslås att fordonsskatten för tunga bussar sänks till 2000 års nivå, vilket innebär 200 miljoner kronor per år i minskade skatteintäkter (yrkande 15).

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning om utvidgade möjligheter till återbetalning av vägavgift.

Fordonsskatten för personbilar är nedsatt i vissa kommuner i norra Sverige.

Riksdagen beslutade hösten 2009 (bet. 2009/10:SkU21) om förändringar som innebar en ökad koldioxidrelatering av fordonsskatten. Energiskatten på dieselolja höjdes i två steg den 1 januari 2011 och den 1 januari 2013 med sammanlagt 40 öre per liter. För att delvis kompensera den tunga vägtrafiken för ökade kostnader till följd av höjd energiskatt på dieselolja bestämdes att fordonsskatten för tunga lastbilar och tunga bussar från 2011 skulle bestämmas till de belopp som motsvarar miniminivåerna enligt Eurovinjettdirektivet (dir. 1999/62/EG) för tunga fordon.

Riksdagen avslag i sammanhanget motionsförslag om att införa kilometerskatt eftersom systemet bedömdes vara dyrt att administrera både för företagen och för Skatteverket. Systemet kräver utrustning för att registrera var och när ett fordon kör. Det är tveksamt om kilometerskatt innebär någon samhällsvinst.

Riksdagen avslag vidare förslag om en nybilsskatt, nybilsbonus, sänkt fordonsskatt på landsbygden, sänkt fordonsskatt för tunga bussar och om att slopa skatten på trafikförsäkringspremier för bussar.

Utskottet har intagit samma ståndpunkter i de aktuella frågorna även i samband med budgetberedningen för 2011 (se yttr. 2010/11:SkU1y s. 32).

Utskottet har fortfarande samma uppfattning och avstyrker de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Övriga punktskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om flygskatt, skatt på fluorerade gaser, återinförd handelsgödselskatt och avfallsförbränningsskatt, förändrad bekämpningsmedelsskatt samt höjd effektskatt och höjd fastighetsskatt på vattenkraftverk.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP) och 4 (V).

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår dels i partimotion Fi240 yrkande 3 i denna del och yrkandena 25 och 26, dels i kommittémotion Sk361 yrkandena 21–23 att en skatt på handelsgödsel återinförs motsvarande sammantagna intäkter på 300 miljoner kronor, att en skatt på fluorerade gaser införs motsvarande intäkter på 100 miljoner kronor och att bekämpningsmedelsskatten differentieras utifrån medlens farlighet för miljö och hälsa.

Miljöpartiet föreslår i motion Fi241 yrkande 3 i denna del och yrkande 23 i denna del att en flygskatt införs från halvårsskiftet 2012 med ca 300 kr per enkel resa inrikes och i Europa och 600 kr utanför Europa. Skatten beräknas ge 1,5 miljarder kronor i intäkt 2012. I motionen föreslås också att en skatt på fluorerade gaser införs som beräknas ge en sammanlagd intäkt på 190 miljoner kronor, att skatten på kväve och kadmium i handelsgödsel återinförs och beräknas ge en sammanlagd intäkt på 300 miljoner kronor, att skatten på bekämpningsmedel höjs motsvarande intäkter på 70 miljoner kronor och att en skatt på avfallsförbränning återinförs som beräknas ge en sammanlagd intäkt på 60 miljoner kronor samt att effektskatten på kärnkraftverk och fastighetsskatten på vattenkraftverk höjs med 3 miljarder kronor respektive 1 miljard kronor per år.

Vänsterpartiet föreslår i motion Fi243 yrkande 3 i denna del att en skatt på inrikesflyg införs i form av en schabloniserad start- och landningsavgift på 11 000 kr. Skatten beräknas ge 1,4 miljarder kronor för 2012. I motionen föreslås också att skatten på handelsgödsel återinförs motsvarande sammantagna intäkter på 380 miljoner kronor och att effektskatten på kärnkraftverk höjs med 1,3 miljarder kronor.

Utskottets ställningstagande

Skatten på *gödselmedel* slopades fr.o.m. den 1 januari 2010 (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21) eftersom beskattningen av handelsgödselkväve bedömdes ha haft liten påverkan på användningen inom jordbruket. Prisförändringar på gödselmedel bedömdes påverka användandet relativt lite.

Utskottet anser inte att skatten på gödselmedel bör återinföras.

Skatt på *bekämpningsmedel* betalas med 30 kr för varje helt kilo verksam beståndsdel i bekämpningsmedlet. När det gäller förslaget om en differentierad bekämpningsmedelsskatt har utskottet vid en tidigare behandling av frågan tagit fasta på de svårigheter som HOBS-utredningen (Fi 2003:91) redovisat med att ta fram ett riskbaserat system. Svårigheterna ligger bl.a. i att utveckla ett tillförlitligt klassificeringssystem, vilket kräver avsevärda resurser. Särskilda problem är också knutna till valet av skattebas. Kostnaderna för att administrera ett farlighetsrelaterat system blir förhållandevis höga. Till kostnadsbilden hör att beslut om att klassificera den verksamma beståndsdelen i det enskilda preparatet ska kunna överklagas hos domstol. Utredningen betonade också vikten av att framtida insatser för att minska riskerna med att använda bekämpningsmedel i görligaste mån harmoniseras på EU-nivå.

Utskottet konstaterar att ett differentierat uttag av bekämpningsmedelsskatt innebär ökad administration och höjda kostnader. Utskottet är inte övertygat om att ett riskbaserat system för uttag av skatt på bekämpningsmedel skulle ge sådana fördelar vad gäller effekten på miljö och hälsa att det är motiverat att överge den nuvarande beprövade och förhållandevis enkla modellen för att ta ut skatt.

Frågan om att införa en skatt på *fluorerade växthusgaser* har varit aktuell under flera riksmöten. Riksdagen avslog motionsyrkanden hösten 2009 och hösten 2010 med hänvisning till det beredningsarbete som pågår i Regeringskansliet med anledning av det förslag Utredningen om skatt på fluorerade växthusgaser (Fi 2008:11) har avlämnat i betänkandet SOU 2009:62 Skatt på fluorerade växthusgaser.

Utskottet är inte berett att ta ställning till om en skatt är det mest lämpliga styrmedlet för att minska fluorerade växthusgaser. Frågan är också om ett svenskt nationellt agerande är att föredra framför att söka en ökad gemensam EU-aktivitet på området. Utskottet anser att riksdagen bör avvakta regeringens ställningstagande i frågan.

Utskottet har avstyrkt motsvarande yrkanden om *flygskatt* ett flertal gånger. Utskottets utgångspunkt är att flygets miljöpåverkan i första hand bör hanteras på internationell nivå bl.a. för att undvika de konkurrensnackdelar som ett ensidigt nationellt agerande skulle innebära för svenska aktörer. Ett viktigt steg i frågan tas i och med att flyget fr.o.m. 2012 inkluderas i EU:s utsläppshandelssystem.

Riksdagen beslutade att slopa *avfallsförbränningsskatten* fr.o.m. den 1 oktober 2010 (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21) mot bakgrund av Aska-utredningens bedömningar i betänkandet Skatt i retur (SOU 2009:12). Utredningen ansåg att skatten haft en obetydlig styreffekt, och de olika avfalls-, energi- och klimatpolitiska mål som motiverade dess införande hade uppfyllts bara i begränsad omfattning.

Utskottet anser inte att skatten på avfallsförbränning bör återinföras.

Utskottet avstyrkte motioner om höjd skatt på *termisk effekt i kärnkraftverk* senast vid förra årets budgetberedning (yttr. 2010/11:SkU1y) med hänvisning till att en ytterligare höjning inte var motiverad eftersom skatten på den högsta tillåtna termiska effekten i kärnkraftsreaktorn hade höjts den 1 januari 2008 med 24 % till 12 648 kr per megawatt och månad.

Utskottet har samma uppfattning i år.

Vid samma tillfälle ansåg utskottet att det inte heller var motiverat att höja *fastighetsskatten på vattenkraftverk* ytterligare eftersom fastighetsskatten på vattenkraftverk hade höjts fr.o.m. den 1 januari 2011 från 1,7 % till 2,8 % av taxeringsvärdet.

Utskottet har även i denna fråga samma uppfattning i år.

Utskottet avstyrker samtliga motioner i motsvarande delar.

Sänkt skatt på restaurang- och cateringtjänster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om sänkt mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att förslaget inte ska genomföras.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att mervärdesskattesatsen för restaurang- och cateringtjänster fr.o.m. den 1 januari 2012 sänks från 25 % till 12 %. Sänkningen gäller inte för tillhandahållande av spritdrycker, vin och starköl. Det tydliggörs att restaurang- och cateringtjänster inte utgör sådant hushållsarbete som kan ge HUS-avdrag.

Enligt EU:s mervärdesskattedirektiv ska medlemsstaterna tillämpa en normalskattesats som inte får vara lägre än 15 %. Medlemsstaterna får tillämpa en eller två reducerade skattesatser. En reducerad skattesats får inte vara lägre än 5 %.

EU:s mervärdesskattedirektiv ger medlemsstaterna möjlighet att tillämpa reducerad skattesats på någon eller några av de varor och tjänster som anges i direktivets bilaga III. Sedan den 1 juni 2009 ingår restaurang- och cateringtjänster i bilagan. Dryck, både med och utan alkohol, får undantas från den reducerade skattesatsen.

I Sverige tillämpas normalskattesatsen 25 %, en reducerad skattesats om 12 % och en reducerad skattesats om 6 %. Med den reducerade skattesatsen 12 % beskattas bl.a. omsättning av livsmedel (med undantag för bl.a. spritdrycker, vin och starköl) och rumsuthyrning i hotellrörelse. Restaurang- och cateringtjänster beskattas i dag med normalskattesatsen 25 %.

Regeringen anser att förenklad tillämpning och minskad administrativ börda utgör tungt vägande skäl för att sänka den mervärdesskattesats som gäller för restaurang- och cateringtjänster till samma nivå som för livsmedel. Många av remissinstanserna är av förenklingsskäl positiva till förslaget. Effekterna på effektiviteten, sysselsättningen och de administrativa kostnaderna förväntas bli gynnsamma om förslaget genomförs.

Minskningen av de administrativa kostnaderna för företagen beräknas uppgå till 0,2 miljarder kronor årligen. Den sammantagna varaktiga sysselsättningen i ekonomin beräknas öka med knappt 6 000 helårsarbetskrafter. Av denna varaktiga sysselsättningsökning utgörs knappt 3 500 av nyanställda personer (helårsarbetskrafter) inom restaurang- och cateringbranschen som kommer från strukturell arbetslöshet.

Ett av de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik är en varaktigt högre sysselsättning. Restaurang- och cateringbranschen är relativt småskalig och arbetsintensiv. Hotell- och restaurangbranschen är också en bransch där en relativt stor andel av de anställda är unga. Även om beräkningarna av sysselsättningseffekten är behäftade med viss osäkerhet anser regeringen att den effekten, framför allt i en bransch med stor andel unga, tillsammans med övriga gynnsamma samhällsekonomiska effekter utgör ytterligare skäl för att genomföra förslaget.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2012.

Sänkt mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster beräknas minska skatteintäkterna med 5,40 miljarder kronor 2012 och varaktigt med 4,60 miljarder kronor. Åtgärdens självfinansieringsgrad bedöms vara ca 20 %.

Motionerna

Socialdemokraterna yrkar i motion Fi240 yrkande 3 i denna del och yrkande 9 och i kommittémotion Sk361 yrkande 15 avslag på förslaget om sänkt skatt på restaurang- och cateringtjänster. Enligt motionen är sysselsättningseffekten av sänkt restaurangmoms sannolikt överskattad, och förslaget är därmed ett slöseri med skattemedel.

Miljöpartiet prioriterar enligt motion Fi241 yrkande 3 i denna del och yrkande 23 i denna del för 2012 inte frågan om sänkt restaurangmoms. Miljöpartiet är positivt till att gynna tjänstesektorn men väljer att i årets budget prioritera de investeringar som ger mest jobb och framtidstro.

Sverigedemokraterna avvisar i motion Fi242 yrkande 4 i denna del förslaget om sänkt restaurangmoms.

Vänsterpartiet avvisar i motion Fi243 yrkande 3 i denna del förslaget om sänkt restaurangmoms. Sänkningen är enligt motionen oansvarig och ett slöseri med skattebetalarnas pengar. Vänsterpartiet använder samma budgetutrymme för ett treårigt program för generationsväxling i arbetslivet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om sänkt mervärdesskatt på restaurang- och cateringtjänster eftersom förslaget bedöms ha gynnsamma effekter på sysselsättningen, förenklar tillämpningen och minskar företagens administrativa kostnader genom att skattesatsen för dessa tjänster sänks till samma nivå som för livsmedel. Dessutom är förslaget positivt ur konkurrenssynpunkt då den nuvarande differentieringen av skattesatsen missgynnat företag som säljer restaurang- och cateringtjänster jämfört med företag som säljer livsmedel och s.k. hämtmat. Utskottet noterar att regeringen noga kommer att följa reformens effekter på priser och sysselsättning m.m. Flera myndigheter, bl.a. Skatteverket, har i dagarna fått ett sådant uppdrag.

Med det sagda avstyrker utskottet de aktuella motionerna i motsvarande delar.

Mervärdesskatt vid import

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att reglerna om redovisning av mervärdesskatt vid import bör utredas.

Budgetpropositionen

En viktig del i regeringens politik är att stärka företagens konkurrenskraft och förbättra näringsklimatet i Sverige. Regeringen avser därför att fortsätta arbetet med regelförenklingar för företagen med avsikt att skapa en märkbar förändring i företagens vardag. Förenklingsarbetet syftar i grunden till att utforma regler, processer och förfaranden så att de är bättre anpassade till företagens villkor och verklighet.

Ett område som bör granskas närmare är reglerna för mervärdesskatt vid import. Regeringen avser därför att utreda möjligheterna till en förändrad hantering av mervärdesskatten vid import i syfte att uppnå bl.a. förenklingar för företagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att regeringen den 20 oktober 2011 beslutat tillsätta en särskild utredare som ska lämna förslag på hur reglerna om hanteringen av mervärdesskatt vid import kan förändras för att uppnå bl.a. förenklingar för företagen. Utgångspunkten är att mervärdesskatten ska redovisas i en skattedeklaration i stället för som i dag i en tulldeklaration. I uppdraget ingår också att överväga om det finns anledning att avskaffa tulltillägg för mervärdesskatt vid import.

Investeringsparkonto m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om införande av ett schablonbeskattat sparande för vissa direktägda finansiella instrument, benämnt investeringsparkonto, m.m.

Utskottet avstyrker avslagsyrkandet.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att ett schablonbeskattat sparande för vissa direktägda finansiella instrument, benämnt investeringsparkonto, införs. För att beskattningen av kapitalförsäkringar ska vara neutral i förhållande till beskattningen av investeringsparkonton föreslås också ändrade regler om bl.a. beräkning av kapitalunderlaget för kapitalförsäkringar och en höjning av avkastningsskatten för kapitalförsäkringar.

Sparande i aktier och andelar i investeringsfonder är en vanlig form av sparande. Reglerna för att beräkna vinst och förlust vid avyttring är komplicerade. Det kan vara tidsödande för enskilda att göra denna beräkning, och många gör fel, vilket sannolikt leder till ett skattebortfall för staten. Regleringen medför vidare en inlåsningsseffekt, till nackdel såväl för de enskilda spararna som för konkurrensen på den finansiella marknaden. Ett sätt att helt eller delvis lösa dessa problem är att införa en schablonbeskattad sparform för finansiella instrument, investeringsparkonto.

Schablonbeskattningen innebär att den enskilde inte beskattas utifrån faktiska inkomster och utgifter på de finansiella instrumenten. I stället beskattas den enskilde för en schablonmässigt beräknad avkastning på tillgångarna. Detta innebär bl.a. att den enskilde inte behöver redovisa varje avyttring av instrumenten som ingår i den schablonbeskattade sparformen. Den enskilde behöver alltså inte beräkna eller hålla reda på sin anskaffningsutgift, vilket är en stor förenkling jämfört med dagens system.

Införandet av investeringsparkontot förenklar beskattningen av aktier och andra värdepapper. Spararen slipper skattekonsekvenser av att t.ex. sälja aktier och byta fonder på kontot. I stället betalar spararen varje år en schablonskatt baserad på statslåneräntan, på liknande sätt som redan gäller för sparande i pensions- och kapitalförsäkringar. Förändringarna i sparandebeskattningen genom det nya investeringsparkontot innebär enligt regeringen också en kraftfull effektivisering av skatteuttaget, bl.a. i och med att inslaget av uppskjuten beskattning minskar inom ramen för ett minskat skatteuttag.

Investeringsparkontot ska existera sida vid sida med den konventionella beskattningen av kapitalinkomster. Det är frivilligt att spara i investeringsparkonto. Kontanta medel får sättas in och tas ut från ett investeringsparkonto.

Beskattningen sker genom att den som under kalenderåret har innehaft ett investeringssparkonto för vilket ett kapitalunderlag ska beräknas ska ta upp en schablonintäkt. Schablonintäkten beräknas genom att en schablonränta multipliceras med ett kapitalunderlag. Schablonintäkten ska tas upp i inkomstlaget kapital. Schablonintäkten ska beräknas till kapitalunderlaget multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november under föregående kalenderår.

Kapitalunderlaget utgörs av en fjärdedel av summan av marknadsvärdet av fyra olika delposter. Den första posten är tillgångar som vid ingången av varje kvartal under kalenderåret förvaras på investeringssparkontot. Den andra posten är kontanta medel som betalas in till investeringssparkontot under kalenderåret. Den tredje posten är investeringstillgångar som kontoinnehavaren överför till investeringssparkontot, om tillgångarna inte överförs från ett annat eget investeringssparkonto. Den fjärde och sista posten är investeringstillgångar som överförs från någon annans investeringssparkonto om tillgångarna inte har överförts i samband med förvärv på en reglerad marknad eller en motsvarande marknad utanför EES eller en handelsplattform. Det är marknadsvärdet vid ingången av varje kvartal av de tillgångar som förvaras på investeringssparkontot respektive marknadsvärdet av varje inbetald eller överförd tillgång när de förtecknas på kontot som ska beaktas vid beräkningen av kapitalunderlaget.

I syfte att effektivisera beskattningen och för att upprätthålla den skattemässiga neutraliteten ändras också beskattningen av kapitalförsäkringar.

Den schablonbeskattning av sparande som förekommer i dag sker inom ramen för lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel. Avkastningsskattens funktion är att beskatta den årliga avkastningen i försäkringsparandet. Syftet är att skatten ska ersätta kapitalskatten på faktisk utgående ränta, utdelning och kapitalvinst (prop. 1992/93:187 s. 166). Skattskyldigheten ligger enligt huvudregeln på försäkringsbolagen, närmare bestämt svenska livförsäkringsföretag, utländska livförsäkringsföretag med fast driftställe i Sverige, pensionsstiftelser och utländska tjänstepensionsinstitut med fast driftställe i Sverige. Att göra utländska försäkringsgivare skattskyldiga är inte möjligt om de saknar fast driftställe i Sverige. Skattskyldigheten för utländska försäkringar ligger därför på försäkringstagaren. Obegränsat skattskyldiga i Sverige som tecknat en försäkring i ett utländskt livförsäkringsföretag är alltså skattskyldiga till avkastningsskatt i Sverige.

Beskattningsmodellen för kapitalförsäkring är i sin nuvarande utformning inte utan problem, menar regeringen. Underlaget för skatten bestäms utifrån värdet i försäkringen vid ingången av beskattningsåret. Detta innebär att det finns möjlighet att spara i en försäkring under större delen av året utan att sparandet medför någon beskattning. Denna möjlighet att undvika beskattning vid sparande i kapitalförsäkring kan kallas för ettårsproblematiken. Bakgrunden till ettårsproblematiken är att nya försäkringsprodukter vuxit fram med friare villkor för återköp än vad som gällde när

avkastningsskatten i dess nuvarande form infördes för kapitalförsäkring den 1 januari 1994. Detta skattefria sparande kan åstadkommas genom att försäkringstagaren återköper försäkringen före årsskiftet och sedan gör en ny premiebetalning med samma belopp efter årsskiftet. Eftersom värdet av försäkringen vid ingången av beskattningsåret minskar i den utsträckning som försäkringstagaren gör återköp minskar underlaget för schablonavkastningen i motsvarande utsträckning, vilket innebär att även skatten som belöper på försäkringen minskar. Ett av de grundläggande kraven på ett sparande som schablonbeskattas är att skatt faktiskt ska kunna tas ut på sparandet. Den skattskyldige ska inte via uttag eller liknande kunna disponera sitt sparande så att skatt inte kan tas ut. Ettårsproblematiken måste därför åtgärdas.

För att lösa frågan om ettårsproblematiken förslår regeringen att förutom värdet av den skattskyldiges tillgångar vid beskattningsårets ingång respektive värdet av försäkringen vid beskattningsårets ingång ska ett värde motsvarande summan av de premier som har betalats in under beskattningsåret ingå i kapitalunderlaget. Vid beräkning av detta belopp ska dock premier som har betalats in under den andra halvan av beskattningsåret beräknas till halva värdet.

Nivån på schablonavkastningen är en annan fråga som bör övervägas. Utgångspunkten bör av neutralitetsskäl vara att schablonavkastningen på kapitalförsäkringar ska ligga i nivå med schablonintäkten på investeringssparkonton. Målsättningen är att både kapitalförsäkring och investeringssparkonto ska vara attraktiva sparformer.

Schablonavkastningen (skatteunderlaget) för sparande i kapitalförsäkring och avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring, ska beräknas som kapitalunderlaget multiplicerat med statslåneräntan vid utgången av november under föregående kalenderår. Skattesatsen (avkastningsskatt) för kapitalförsäkring och avtal om tjänstepension som är jämförbart med kapitalförsäkring höjs från 27 till 30 %.

Den effektiva skattesatsen för tillgångar på investeringssparkonto förväntas uppgå till drygt 19 %. Beräkningen av den effektiva skattesatsen bygger på antaganden om tillgångarnas sammansättning och den förväntade avkastningen för respektive tillgångsslag.

På lång sikt förväntas förslaget få till följd att skatteuttaget för sparande i kapitalförsäkring, som andel av tillgångarnas värde, ökar från ca 1,3 % till ca 1,5 %. För en kapitalförsäkring med en sammansättning av de underliggande tillgångarna motsvarande det som förväntas inom ramarna för investeringssparkontot innebär detta en höjning av den effektiva skattesatsen från drygt 17 % till drygt 19 %.

Förslaget om investeringssparkonto innebär att skattskyldiga fysiska personer inte längre ska redovisa löpande kapitalinkomster och kapitalutgifter respektive kapitalvinster och kapitalförluster på tillgångar som förvaras på ett investeringssparkonto i självdeklarationen. I stället ska investeringsföretaget beräkna och lämna kontrolluppgift till Skatteverket om schablonintäk-

tens storlek för varje enskilt konto. Genom att faktiska kapitalinkomster hänförliga till tillgångar på ett investeringssparkonto inte ska redovisas i självdeklarationen ska investeringsföretaget inte heller lämna kontrolluppgifter om ränta, utdelning eller annan avkastning på sådana tillgångar som innehas av obegränsat skattskyldiga personer. För Skatteverket innebär detta på sikt en stor förenkling jämfört med dagens kapitalbeskattning, en förenkling som också leder till lägre kostnader för hantering av kapitalbeskattningsfrågor hos Skatteverket. I propositionen föreslås också att schablonintäkten avseende innehav på ett investeringssparkonto ska undantas från deklarationsskyldighet. Förslaget innebär att i stort sett ingen, som inte är deklarationsskyldig för andra intäkter, ska deklarerera för schablonintäkt. Det bör således inte uppstå några kostnader hos Skatteverket för deklarationshantering på grund av förslaget om investeringssparkonto.

För domstolarna innebär detta att antalet mål som rör konventionell beskattning av finansiella instrument kommer att minska. Sammantaget innebär de nya reglerna att förslagen sannolikt inte kommer att medföra någon ökad, utan möjligen minskad, arbetsbörda för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Förslaget om investeringssparkonto innebär att investeringsföretagen ska lämna kontrolluppgift om schablonintäkten för alla kontoinnehavare. Detta innebär naturligtvis en administrativ börda för instituten. Å andra sidan slipper instituten i de allra flesta fall att lämna uppgifter om avkastning, inklusive avyttring, på finansiella instrument enligt de regler som gäller i dag.

Själva administrationen av investeringssparkontot innebär också en ökad administrativ börda för investeringsföretagen. Bestämmelserna som reglerar investeringssparkontot blir dock med nödvändighet omfattande eftersom det schablonbeskattade systemet inom investeringssparkontot ska existera sida vid sida med det konventionella beskattningssystemet. Regeringen bedömer därför att den ökade börda som dessa regler medför får accepteras.

Regeringen gör bedömningen att de offentligfinansiella effekterna under 2012 av ett investeringssparkonto uppgår till 1,09 miljarder kronor och av de ändrade skattereglerna för kapitalförsäkringar till 0,24 miljarder kronor.

De nya reglerna avses träda i kraft den 1 januari 2012.

Motionen

Vänsterpartiet avvisar i motion Fi243 yrkande 2 i denna del regeringens förslag.

Utskottets ställningstagande

Den nu gällande huvudregeln är att kapitalvinster på aktier, fondandelar och andra finansiella instrument ska tas upp till beskattning det år avyttringen sker, dvs. redovisas i deklarationen året efter avyttringen. Beskattning sker av vinstens nominella belopp oberoende av innehavstidens längd.

Vid beräkning av vinster på finansiella instrument tillämpas en s.k. genomsnittsmetod. Metoden tillämpades redan före 1990 års skattereform på aktier som innehafts i två år eller längre. Denna innebär att en genomsnittlig anskaffningsutgift beräknas för andelar av samma slag och sort som ingår i innehavet. Under utredningsarbetet inför skattereformen undersöktes ett antal olika metoder för beskattning av kapitalvinster på finansiella instrument, bl.a. olika s.k. saldometoder som i den enklaste versionen skulle innebära full återinvesteringsrätt under året utan att detta utlöser beskattning. Någon tillfredsställande lösning gick dock då inte att finna.

I budgetpropositionen för 2011 redovisade regeringen ett antal reformambitioner för mandatperioden på skatteområdet (prop. 2010/11:1 Förslag till statsbudget för 2011, finansplan och skattefrågor m.m. avsnitt 1.7.4). Bland dessa reformambitioner nämndes införandet av en ny schablonbeskattad sparform benämnd investeringssparkonto. Regeringen bedömde vidare att det även borde göras vissa justeringar i beskattningen av kapitalförsäkring för att effektivisera beskattningen av en sådan försäkring och för att upprätthålla den skattemässiga neutraliteten.

Genom de föreslagna reglerna införs nu ett investeringssparkonto, och bestämmelserna om beskattning av kapitalförsäkringar m.m. ändras för att uppnå neutralitet i systemet. Utskottet anser det angeläget att skattereglerna är utformade så att de underlättar ett aktivt sparande också i aktier och andra värdepapper. De nuvarande reglerna för beskattning av aktier och andra finansiella instrument är komplicerade. Inte sällan leder detta till misstag och felaktigheter men också till inläsningseffekter och andra effektivitetsförluster. Utskottet ser därför positivt på regeringens förslag att införa en ny frivillig sparform, ett investeringssparkonto, med syftet att göra det enklare att spara. För att effektivisera beskattningen och upprätthålla neutraliteten i skattesystemet bör även de förändringar som regeringen föreslår i beskattningen av kapitalförsäkringar genomföras.

Med det anförda tillstyrker utskottet propositionen och avstyrker motionsyrkandet om avslag på propositionen i denna del.

Ändrade skatteregler för investeringsfonder och deras delägare

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag. Ändringarna i skattereglerna innebär att investeringsfonder inte längre ska vara skattskyldiga för inkomst av tillgångar som ingår i fonden. I stället ska den som är delägare i en investeringsfond, svensk eller utländsk, ta upp en schablonintäkt som beräknas på grundval av värdet på delägarens fondandelar vid kalenderårets ingång. För att beräkna schablonintäktens storlek ska underlaget multipliceras med 0,4 %.

Bakgrund

Europaparlamentet och rådet antog den 13 juli 2009 direktiv 2009/65/EG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag). Dessa fondföretag kallas Ucits, vilket står för Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities.

Direktivet, kallat Ucits IV-direktivet, har genomförts i svensk lagstiftning den 1 augusti 2011 (prop. 2010/11:135, bet. 2010/11:FiU38). Detta betyder bl.a. att reglerna i 2004 års lag om investeringsfonder har anpassats till det nya direktivet. Direktivet innebär bl.a. att det blir lättare för svenska värdepappersfonder att flytta ut från Sverige. De nya reglerna i kombination med att fonder utomlands beskattas lägre än här medför en risk för att den svenska skattebasen, när det gäller beskattningen av investeringsfonder, eroderar om inte skattereglerna för investeringsfonder förändras. Med anledning av detta har regeringen låtit analysera förutsättningarna för att överföra beskattningen av investeringsfonder till delägarnivå samt lämna förslag till de lagändringar som krävs för en sådan överföring (Fondskatteutredningens förslag i promemoriorna Fi2010/688 och Fi2010/5532). Båda promemoriorna har remissbehandlats. De förslag till ändrade skatteregler för investeringsfonderna och deras delägare som läggs fram i budgetpropositionen bygger på Fondskatteutredningens förslag.

Gällande rätt

Beskattning av investeringsfonder

Svenska investeringsfonder är enligt lagen (2004:45) om investeringsfonder inte juridiska personer. I skattesammanhang ska dock bestämmelserna om juridiska personer tillämpas också på investeringsfonder.

Investeringsfonder är egna skattesubjekt och därigenom skattskyldiga för inkomst av de tillgångar som ingår i fonden.

I 39 kap. 14 § inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, finns särskilda regler för beräkning av inkomst av en svensk investeringsfond, dvs. en i Sverige registrerad fond. Enligt dessa regler ska fonden inte ta upp kapitalvinster på delägarätter (bl.a. aktier och aktierelaterade finansiella instrument) till beskattning. På motsvarande sätt får kapitalförluster på sådana tillgångar inte dras av. Bakgrunden till bestämmelsen är att fonden ska kunna avyttra värdepapper och investera vinsten i nya värdepapper utan skattekonsekvenser. Den förmån som ett indirekt ägande genom en fond därigenom får i förhållande till ett direkt ägande är tänkt att elimineras genom den schablonmässigt beräknade intäkt som läggs till grund för beskattningen av fonden. Som intäkt ska fonden ta upp ett belopp som för helt år motsvarar 1,5 % av värdet på fondens *delägarätter* vid beskattningsårets ingång (schablonintäkt). I övrigt gäller vanliga regler om inkomstberäkning, vilket bl.a. innebär att löpande kapitalavkastning och räntor ska tas upp som intäkt av näringsverksamhet medan förvaltningskostnader och ränteutgifter ska dras av. Utdelningar som fonden mottar är skattepliktiga och utdelningar som fonden lämnar ska dras av som kostnad.

Den schablonintäkt på 1,5 % som påförs investeringsfonderna beskattas antingen med 30 % hos fonden eller, om ett belopp motsvarande schablonintäkten delas ut, med 30 respektive 26,3 % hos andelsägare som är en fysisk eller juridisk person.

Fonder som uteslutande innehåller fordringsrätter påförs inte någon schablonintäkt. Med fordringsrätter förstås fordran i svenska kronor eller i utländsk valuta. Hit hör också terminer, optioner eller liknande vars underliggande tillgångar kan hänföras till fordran i svenska kronor eller utländska valuta.

Som en konsekvens av att investeringsfonder i den svenska lagstiftningen behandlas som egna skattesubjekt lämnar en svensk investeringsfond normalt utdelning motsvarande det skattepliktiga överskottet. Genom utdelningen kan skatt undvikas på fonden. Eftersom fondandelsägarna är skattskyldiga för erhållen utdelning innebär förfarandet för fysiska personer att endast 70 % kan återinvesteras i fonden efter skatt. I flera av EU:s medlemsländer beskattas inte investeringsfonder. Det saknas därför skäl för sådana fonder att av skatteskal ge utdelning till andelsägarna, vilket i sin tur innebär att 100 % av vinsten kan återinvesteras. Till följd härav är det i dag vanligt förekommande att svenska företag startar förvaltningsbolag och fonder utomlands, även om fonderna enbart är avsedda för försäljning i Sverige. Under senare år har andelen utlandsregistrerade fonder på den svenska marknaden ökat stort.

Fusion eller delning av investeringsfonder leder inte till uttagsbeskattning (39 kap. 20 § IL). Den eller de nya fonderna inträder i den eller de upphörda fondernas skattemässiga situation när det gäller tillgångarnas anskaffningsutgift och annat som påverkar kapitalvinstberäkningen. Skattemässig kontinuitet ska alltså gälla vid en sammanläggning eller delning. Detsamma gäller numera även vid gränsöverskridande fusioner (prop.

2010/11:131, bet. 2010/11:SkU35). Vid en fusion – eller delning av investeringsfonder – övergår rättigheter och skyldigheter när det gäller skatt som avser tiden före ombildningen till den eller de nybildade fonderna. Vid delning fördelas rättigheterna och skyldigheterna mellan de nybildade fonderna i förhållande till fondernas värde vid delningen. Bestämmelserna om detta återfinns i skattebetalningslagen (1997:483).

En utländsk investeringsfond (dvs. en fond som inte är registrerad i Sverige) är endast skattskyldig för inkomst av fastighet i Sverige och tillgångar som är hänförliga till det fasta driftstället i Sverige och som ingår i fonden. Enligt kupongskattelagen (1970:624) föreligger skattskyldighet för en utländsk juridisk person som tar emot utdelning från Sverige under förutsättning att den utländska juridiska personen inte har ett fast driftställe här. Exempel: Om en utländsk investeringsfond får utdelning från ett svenskt aktiebolag, ska det svenska bolaget innehålla kupongskatt. Skatten uppgår till 30 % av utdelningens belopp. I vissa fall kan skattesatsen sätas ned enligt överenskommelser i skatteavtal.

Beskattningen av svenska andelsägare

För andelsägare i en svensk eller utländsk investeringsfond kan skattekonsekvenser uppstå dels vid utdelning från fonden, dels vid försäljning av fondandelar. Svenska fysiska och juridiska personer är skattskyldiga enligt vanliga regler för utdelning från en investeringsfond och för vinster som uppkommer när fondandelar avyttras. Avdrag medges för kapitalförluster. Skattereglerna gäller oavsett om en fond är en svensk eller en utländsk investeringsfond.

Fysiska personer ska ta upp utdelningar och kapitalvinster som intäkt av kapital. Utdelning ska tas upp när den kan disponeras. Med avyttring avses försäljning, byte eller liknande överlåtelser av tillgångar. Vidare gäller att om en investeringsfond upplöses anses varje delägare ha avyttrat sin andel.

Fusion, gränsöverskridande fusion eller delning av investeringsfonder ska inte leda till att kapitalvinster ska tas upp hos delägarna. Någon beskattning utlöses således inte på delägar nivå. Ersättning i pengar ska dock tas upp som kapitalvinst det beskattningsår fusionen eller delningen sker. Av 44 kap. 2 § IL framgår att vad som sägs om kapitalvinster i 48 kap. IL på motsvarande sätt gäller för kapitalförluster. En förlust som uppkommer vid en sammanläggning eller delning får således inte dras av.

Uppkommer en förlust när en andel i en investeringsfond avyttras gäller följande. En förlust på en marknadsnoterad andel ska i sin helhet först kvittas mot vinster (48 kap. 20 § IL). Det som inte kan dras av genom kvittningen får dras av till 70 % (48 kap. 20 a §). Detta gäller inte kapitalförluster på marknadsnoterade andelar i investeringsfonder som bara innehåller svenska fordringsrätter (räntefonder). Sådana förluster får dras av i sin helhet i inkomstslaget kapital enligt 48 kap. 21 § IL.

I fråga om kapitalinkomster gäller för *juridiska personer* i princip samma regler som för fysiska personer, men inkomsterna beskattas som inkomst av näringsverksamhet. När det gäller behandlingen av kapitalförluster vid avyttring av andelar i investeringsfonder finns särskilda regler i 48 kap. 25 och 26 §§ IL. Dessa regler innebär sammanfattningsvis att förluster på delägarätter bara får dras av mot vinster på delägarätter. Vad som inte kan dras av på det sättet får sparas till det följande året och behandlas då som en under det året uppkommen förlust.

Beskattningen av utländska andelsägare

Utländska andelsägare som är begränsat skattskyldiga i Sverige betalar, med vissa undantag, kupongskatt på utdelning från andel i svensk investeringsfond. Kupongskatten uppgår till 30 % av utdelningen. Den som är begränsat skattskyldig i Sverige är skattskyldig för kapitalvinst på vissa delägarätter om han vid något tillfälle under det kalenderår avyttringen sker eller under de föregående tio kalenderåren har varit bosatt i Sverige eller stadigvarande vistats här.

Budgetpropositionen

Avskaffad beskattning av svenska investeringsfonder

För att undvika att det nya Ucitsdirektivet leder till att den svenska skattebasen i form av tillgångar investerade i investeringsfonder försvinner, föreslår regeringen att investeringsfonder inte längre ska vara skattskyldiga enligt inkomstskattelagen för inkomst av tillgångar som ingår i fonden. Förslaget omfattar alla slags investeringsfonder. Förslaget innebär att investeringsfonder även i fortsättningen ska tillämpa de regler som gäller för juridiska personer i IL men att inkomster av tillgångarna i fonden ska vara skattefria. Skattefriheten ska utöver de svenska investeringsfonderna också gälla sådana utländska fonder som är begränsat skattskyldiga i Sverige.

Schablonbeskattning av andelsägarna

Den slopade beskattningen av investeringsfonder ska enligt propositionen åtföljas av nya regler om beskattning på delägarnivå. Förslaget innebär att den som äger andelar i en investeringsfond ska schablonbeskattas i förhållande till värdet på de egna andelarna. Beskattningen ska omfatta andelar i såväl svenska som utländska investeringsfonder. Ingen ändring föreslås när det gäller beskattning av utdelning och kapitalvinster. Delägarna ska på samma sätt som i dag beskattas för utdelning från fonden och för kapitalvinster när fondandelar avyttras.

Kapitalunderlaget ska utgöras av värdet vid kalenderårets ingång på de fondandelar som vid denna tidpunkt ägs av den skattskyldige. För att beräkna schablonintäktens storlek ska underlaget multipliceras med 0,4 %. Schablonintäkten har bestämts till 0,4 % för att skatteintäkterna från scha-

blonbeskattningen av delägarna på sikt i stort sett ska kompensera den minskning av skatteintäkterna som bli följden av att den effektiva skattesatsen sänks. Enligt förslaget ska schablonintäkten tas upp i inkomstslaget kapital när det gäller obegränsat skattskyldiga fysiska personer som äger andelar i investeringsfonder. Obegränsat skattskyldiga juridiska personer som äger andelar i investeringsfonder ska ta upp schablonintäkten i inkomstslaget näringsverksamhet.

Ingen schablonintäkt ska tas upp när det gäller fondandelar som utgör lagertillgångar och som tas upp till beskattning till det verkliga värdet.

Schablonintäkten avseende innehav av andelar i en investeringsfond ska inte ingå vid beräkningen av en stiftelses, en ideell förenings eller ett registrerat trossamfunds avkastning vid tillämpningen av det s.k. fullföljdskravet i 7 kap. 6, 7, 10 och 14 §§ IL.

Schablonintäkten ska inte betraktas som inkomst av kapital vid beräkning av bidragsgrundande inkomst gällande bostadsbidrag och bostadstillägg, inte heller vid beräkning av betalningsskyldighet för underhållsstöd för den bidragsskyldige föräldern. Motsvarande ska gälla vid beräkning av äldreförsörjningsstöd och bilstöd.

Kupongskatt

Som en konsekvens av att svenska fonder inte beskattas för inkomster från fondtillgångarna föreslås att utländska investeringsfonder ska undantas från skyldighet att betala kupongskatt på utdelning. Undantaget ska dock begränsas till utländska investeringsfonder som motsvarar fondföretag enligt lagen om investeringsfonder och som hör hemma i en stat inom EES-området eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden.

Självdeklarationer och kontrolluppgifter

Fondbolag, förvaltningsbolag och förvaringsinstitut föreslås bli befriade från deklarationsskyldighet för de investeringsfonder de förvaltar.

Som redogjorts för ovan innebär regeringens förslag att innehavare av andelar i en investeringsfond ska ta upp en schablonintäkt i deklarationen. För att undvika att en stor mängd fondsparare, framför allt barn som inte måste deklarerat i dag, blir deklarationsskyldiga föreslås att schablonintäkt vid innehav av andelar i en investeringsfond inte ska medföra skyldighet att deklarerat i de fall den skattskyldige saknar andra deklarationspliktiga intäkter och kontrolluppgift har lämnats för intäkten. Beloppsgränsen för när fysiska personer, med vissa undantag, ska lämna allmän självdeklaration på grund av intäkter i inkomstslaget kapital höjs till 200 kr. Samma beloppsgräns ska gälla när det gäller skyldighet att lämna särskild självdeklaration för vissa juridiska personers intäkter i inkomstslaget näringsverksamhet.

Den som i dag är skyldig att lämna kontrolluppgift om avyttring av fondandelar genom inlösen ska också lämna uppgift om den schablonintäkt som en andelsägare i en investeringsfond eller i ett fondföretag som driver verksamhet här i landet ska ta upp. Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon. Kontrolluppgiftsskyldigheten ska även omfatta begränsat skattskyldiga fysiska personer. Detta för att Sverige ska kunna uppfylla sina åtaganden om informationsutbyte med andra länder. Kontrolluppgift om schablonintäkt ska också lämnas i de fall när förvaltaren och investeringsfonden alternativt fondföretaget finns i olika länder.

Regeringen har nyligen lämnat en proposition till riksdagen om en ny lag, skatteförfarandelagen, för i stort sett hela skatteförfarandet. Lagen ska ersätta bl.a. lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter, förkortad LSK. Skatteförfarandelagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012. När det gäller kontrolluppgifter och informationsuppgifter tillämpas dock lagen första gången på uppgifter som avser kalenderåret 2013. Det innebär att bestämmelserna i LSK alltjämt ska tillämpas när det gäller uppgifter som avser kalenderåret 2012 medan bestämmelserna i skatteförfarandelagen ska tillämpas för uppgifter som avser 2013 och senare kalenderår. De förändringar och nya bestämmelser avseende deklarationer och kontrolluppgifter som föreslås i denna proposition ska införas både i LSK och skatteförfarandelagen.

Höjt gränsbelopp för beräkning av statlig inkomstskatt

En höjning av gränsbeloppet för beräkning av statlig inkomstskatt från dagens 100 kr till 200 kr föreslås. Åtgärden motiveras bl.a. av att schablonintäkten annars skulle medföra att ett stort antal fondsparare, främst barn, bli skyldiga att betala in skatt avseende schablonintäkt enbart på grund av små fondinnehav. En sådan höjning av gränsbeloppet kommer att medföra att den absoluta majoriteten av fondsparande barn inte kommer att behöva betala skatt för någon schablonintäkt, eftersom schablonintäkten understiger gränsbeloppet.

Ikraftträdande

De föreslagna ändringarna i IL som rör slopad beskattning av investeringsfonder och beskattning av schablonintäkt avseende innehav av fondandelar träder i kraft den 1 januari 2012. Detsamma gäller i huvudsak även de övriga ändringar som föreslås i IL, kupongskattelagen och socialförsäkringsbalken m.fl. lagar som berörs.

Offentligfinansiella effekter

Kostnaden av att slopa skattskyldigheten för fonder uttrycks som att den effektiva skattesatsen sänks med ca 2 procentenheter. Sänkningen av den effektiva skattesatsen beräknas motsvara en varaktig minskning av skatteintäkterna med 0,54 miljarder kronor per år.

Intäkterna från schablonbeskattningen av andelsägarna beräknas uppgå till 0,55 miljarder kronor per år, vilket medför att förslaget är i det närmaste offentligfinansIELt neutralt i termer av den varaktiga effekten 10 miljoner kronor.

Skatteverket beräknar den årliga kostnaden för att hantera schablonintäkten till ca 2 miljoner kronor. Engångskostnaden för att bygga upp ett nytt IT-system och informationsinsatser beräknas uppgå till 7 miljoner kronor.

Därutöver tillkommer även en kostnad om ca 35 miljoner kronor per år för att höja gränsbeloppet för beräkning av statlig inkomstskatt från dagens 100 kr till 200 kr.

Utskottets ställningstagande

Skattereglerna måste vara förenliga med EU-rätten och vara utformade så att den svenska skattebasen värnas. Det är mot denna bakgrund nödvändigt att dels avskaffa beskattningen av svenskregistrerade investeringsfonder för att inte riskera att dessa fonder ska lämna Sverige, dels anpassa skatteuttaget på delägar nivå till en sådan förändring. Utskottet ansluter sig således till regeringens bedömning att den slopade beskattningen av investeringsfonderna ska åtföljas av nya regler om beskattning på delägar nivå. I annat fall skulle delägarna i en investeringsfond ges ett mer omfattande skatteuppskov, och därmed en lägre effektiv skattesats jämfört med om de ägt aktierna direkt. Den som äger en aktie direkt måste nämligen beskattas för varje utdelning medan en aktie i en fond inte skulle beskattas förrän fonden gör en utdelning eller fondandelen säljs. Att införa en kompletterande beskattning på delägar nivå när skattskyldigheten för investeringsfonderna upphör ligger också i linje med de av riksdagen antagna riktlinjerna för skattepolitiken som bl.a. innebär att man på sikt bör undvika olika inslag av uppskjuten beskattning på inkomstskatteområdet.

Utskottet delar också regeringens bedömning att det av förenklingsskäl är nödvändigt att släppa kopplingen mellan de verkliga inkomsterna i en viss fond och delägarnas beskattning och att andelsägaren i stället påförs en schablonintäkt där basen är värdet på det egna fondinnehavet (schablonmodellen) vid kalenderårets ingång. Utskottet har således inte något att invända mot valet av beskattningsmodell. Vidare bör delägarna, utöver schablonbeskattningen, på samma sätt som i dag beskattas för utdelning från fonden och för vinster när fondandelarna avyttras. Fördelen med en sådan lösning är, som regeringen framhåller, att schablonbeskattningen kan sättas lägre än vad som skulle bli fallet om schablonmodellen skulle konstrueras så att andelsägarna inte skulle betala någon skatt för utdelning från fonden eller för vinster vid avyttring av fondandelar. Tanken är att skatteintäkterna från schablonbeskattningen av delägarna på sikt i stort sett ska kompensera för de minskade skatteintäkter som följer av att beskattningen av fonderna upphör. Förslaget att schablonintäkten ska vara 0,4 % av kapitalunderlaget synes vara väl avvägd.

Utskottet har heller inte något att invända mot förslagen i övrigt i detta lagstiftningsärende. Med det sagda tillstyrker utskottet regeringens förslag till ändrade skatteregler för investeringsfonder och deras andelsägare.

Förenklingar och förbättringar i 3:12-reglerna

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till lagändringar som syftar till att dels stimulera nyföretagande och förenkla för ägarna av de mindre fåmansföretagen, dels motverka vissa s.k. skatteupplägg.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att avslå regeringens förslag till förenklingar.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Gällande rätt

De särskilda reglerna för beskattning av utdelning från och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett fåmansföretag infördes vid 1990 års skattereform. Reglerna syftar till att inkomster som härrör från ägarens egna arbetsinsatser i företaget ska beskattas på ungefär samma nivå som anställdas löneinkomster. De särskilda skattereglerna, som brukar kallas 3:12-reglerna, återfinns i 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL.

Ett typiskt fåmansföretag är ett aktiebolag eller en ekonomisk förening där fyra eller färre delägare har mer än hälften av rösterna. Om en av delägarna har den verkliga bestämmanderätten över en oberoende verksamhetsgren räknas bolaget eller föreningen som ett fåmansföretag även om det första villkoret inte är uppfyllt. Vid bedömningen av hur många personer som äger del i företaget ska personer som ingår i samma krets av närstående anses som en person.

De s.k. 3:12-reglerna om utdelning och kapitalvinst gäller enbart personer med s.k. *kvalificerade andelar* i fåmansföretaget. En andel är kvalificerad om delägaren eller någon närstående till denne har varit verksam (aktiv) i betydande omfattning i företaget under beskattningsåret eller något av de fem föregående åren. En delägare eller en närstående till denne anses vara verksam i betydande omfattning om hans eller hennes arbetsinsatser har stor betydelse för vinstgenereringen i företaget. Det är den ekonomiska betydelsen av arbetsinsatsen som är avgörande, inte delägarens formella ställning. Som *närstående* räknas maka eller make, föräldrar, far- och morföräldrar, barn, barnbarn osv. samt deras respektive maka eller make, syskon och deras makar, barn, barnbarn samt dödsbo som någon i närstående kretsen är delägare i.

Om en aktiv delägare tar ut lön från sitt eget bolag beskattas den på vanligt sätt och beläggs med arbetsgivaravgifter. De särskilda reglerna gäller inte löneuttag utan tar sikte på belopp som ägaren lyfter som utdelning eller tillgodogör sig som kapitalvinst vid försäljning av aktier i fåmansbolaget. I avsaknad av särskilda regler skulle utdelning och avyttringar beskattas om inkomst av kapital. De särskilda reglerna medför att den del av bolagets inkomster som ägaren tillgodogör sig som utdelning eller kapitalvinst i stället fördelas mellan inkomstslagen tjänst och kapital. De s.k. 3:12-reglerna används för att bestämma hur mycket av en utdelning från ett företag eller en kapitalvinst som ska tas upp till progressiv beskattning i inkomstslaget tjänst och hur stor del som ska tas upp till proportionell beskattning i inkomstslaget kapital.

Upp till en viss nivå (ett schablonmässigt beräknat *gränsbelopp*) som bestäms med hänsyn till storleken av det insatta kapitalet och utbetalda löner beskattas utdelning och aktiva delägars vinst vid försäljning av aktier i bolaget med skattesatsen 20 %. Utdelning och kapitalvinst över gränsbeloppet tas upp i inkomstslaget tjänst.

Vid en reformering av reglerna fr.o.m. den 1 januari 2006 utvidgades det utrymme som kan tas ut som kapitalbeskattad inkomst. Det infördes också en schablonregel, den s.k. *förenklingsregeln*, med tanke främst på företagare som har ett litet kapital och ett fåtal anställda, t.ex. nystartade företag. I stället för att beräkna utrymme för kapitalbeskattning enligt de ordinarie mer komplicerade reglerna tilläts en ägare av en kvalificerad andel att använda ett belopp motsvarande 1,5 inkomstbasbelopp som gränsbelopp, dvs. det utrymme som anger hur mycket det är möjligt att ta ut ur bolaget till endast 20 % kapitalinkomstskatt. Därefter har schablonbeloppet höjts vid två tillfällen, först till 2 inkomstbasbelopp från ingången av 2007 och sedan till nuvarande 2,5 inkomstbasbelopp från ingången av 2009.

I 57 kap. 22 § IL finns en *takregel* för hur mycket som ska beskattas i inkomstslaget tjänst. Denna s.k. 100-basbeloppsregel innebär att en kapitalvinst inte ska tas upp i inkomstslaget tjänst till den del det skulle medföra att den skattskyldige och närstående under avyttringsåret och de fem föregående beskattningsåren från ett företag sammanlagt i inkomstslaget tjänst tagit upp högre belopp än som motsvarar 100 inkomstbasbelopp (5 210 000 kr vid kapitalvinst 2011). Kapitalvinst härutöver beskattas utan kvotering till 30 % i inkomstslaget kapital.

Budgetpropositionen

I propositionen lämnas fem olika förslag om ändringar i 3:12-reglerna.

Det första förslaget gäller nivån på schablonbeloppet i den s.k. *förenklingsregeln*.

När *förenklingsregeln* infördes bedömdes att uppemot 60 % av samtliga ägare till kvalificerade andelar skulle välja att tillämpa denna regel. Som ovan nämnts har schablonbeloppet därefter höjts vid två tillfällen. I dag

används förenklingsregeln i ca 75 % av de 300 000 blanketter (K10) som lämnas varje år av delägare i fåmansföretag till Skatteverket. Regeringen anser att det nu finns anledning att ytterligare stimulera nyföretagande och förenkla för ägarna av de mindre fåmansföretagen. I propositionen föreslås därför en höjning av schablonbeloppet från 2,5 till 2,75 inkomstbasbelopp.

Det andra förslaget gäller införandet av en ny takregel.

Nuvarande takregel omfattar bara kapitalvinster, vilket i vissa fall leder till att utdelningar beskattas hårdare än kapitalvinster. Ägare av företag med många anställda kan utnyttja löneunderlagsregeln för att uppnå låg beskattning. Framgångsrika innovatörer med få anställda gynnas inte av denna regel på samma sätt. På grund av den befintliga takregeln för kapitalvinst kan dock dessa undgå att bli tjänstebeskrattade genom att genomföra s.k. interna aktieöverlåtelser. Dagens regelverk skapar således incitament för ägare till kvalificerade andelar att avyttra företaget (internt) i stället för att tillgodogöra sig avkastningen genom utdelning. Regeringen anser att en takregel för beskattning av utdelning i inkomstslaget tjänst till viss del skulle komma till rätta med detta problem. En sådan regel bedöms även göra det mer attraktivt att förlägga högavkastande innovativ verksamhet i Sverige. Det förslag som läggs fram i propositionen innebär att utdelning inte ska tas upp i inkomstslaget tjänst till den del det skulle medföra att den skattskyldige och närstående, som inräknas i samma närståendekrets, under beskattningsåret från ett företag sammanlagt i inkomstslaget tjänst tagit upp utdelning med högre belopp än som motsvarar 90 inkomstbasbelopp. Den del av utdelningen som överstiger gränobeloppet och takbeloppet ska beskattas på samma sätt som gäller för kapitalvinstbeskattningen, dvs. till 30 % i inkomstslaget kapital.

Ett tillägg föreslås också i takregeln för beskattning av kapitalvinster i inkomstslaget tjänst som klargör hur begreppet närstående ska tillämpas vid fördelningen av tjänstebeskrattat belopp.

De tre återstående förslagen till lagändringar syftar till att motverka s.k. skatteupplägg. För att motverka skatteupplägg med hjälp av förenklingsregeln föreslås att en person som äger andelar i flera företag ska få beräkna årets gränobelopp enligt förenklingsregeln för andelar i endast ett av företagen. För att motverka upplägg med icke varaktiga tillskott föreslås att underlaget för årets gränobelopp ska minskas med tillskott som gjorts i annat syfte än att varaktigt tillföra kapital till företaget. Underlaget ska även minskas med anskaffningsutgiften för andelen till den del sådant tillskott, direkt eller indirekt, har ökat värdet på andelen. Slutligen föreslås att om en andel i ett företag ägts under del av det år som löneunderlaget avser, ska bara ersättning som betalats ut under denna tid räknas med i det lönebaserade utrymmet för andelen. Detta för att motverka att andelsägare ska erhålla högre gränobelopp på grund av att löneunderlag utnyttjas dubbelt.

Ikraftträdande

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Offentligfinansiella effekter

En höjning av schablonbeloppet till två och tre fjärdedels inkomstbasbelopp beräknas minska skatteintäkterna år 2012 med ca 60 miljoner kronor. Varaktigt bedöms skattebortfallet vara ca 170 miljoner kronor per år, vilket också är den varaktiga offentligfinansiella försvagning som förslaget medför.

Förslaget om en takregel för utdelning bedöms försvaga de offentliga finanserna med ca 80 miljoner kronor per år fr.o.m. 2012. Det är endast de personer som tar ut stora utdelningar som får sänkt skatt genom förslaget.

Förslaget om att begränsa tillämpningen av förenklingsregeln till ett företag per person beräknas öka skatteintäkterna med ca 60 miljoner kronor 2012.

Det finns inga säkra uppgifter om i hur stor omfattning skatteplanering genom upplägg med icke varaktiga tillskott eller med lönebolag förekommer. Regeringen kan i vart fall konstatera att intäkterna inte kommer att minska på grund av förslagen.

Förslaget om höjt schablonbelopp och om att begränsa tillämpningen av förenklingsregeln bedöms inte medföra några merkostnader eller något merarbete för Skatteverket eller de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Förslaget om en takregel för utdelning bedöms inte medföra några större merkostnader för Skatteverket. Eventuella sådana kostnader får dock hanteras inom befintlig ram. Förslaget bedöms inte heller medföra några merkostnader eller något merarbete för de allmänna förvaltningsdomstolarna.

När det gäller upplägg med tillskott förekommer det i dag ett antal processer med anledning av det oklara rättsläget. De föreslagna ändringarna innebär att det förtydligas att detta upplägg inte ska kunna medföra skattelättnader. Även de föreslagna ändringarna rörande upplägg med lönebolag innebär att det görs klart att detta upplägg inte ska kunna medföra skattelättnader. Detta kan i viss mån leda till en minskning av Skatteverkets och de allmänna förvaltningsdomstolarnas arbetsbörda. Samtidigt kan ny lagstiftning alltid leda till nya gränsdragningsfrågor. Sammantaget torde förslagen dock inte medföra några merkostnader för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Motionerna

Vänsterpartiet avvisar i motionerna Fi243 yrkande 2 i denna del och Sf281 yrkande 4 i denna del regeringens förslag till höjt schablonbelopp i den s.k. förenklingsregeln och införandet av en ny takregel för beskattning av utdelning i inkomstslaget tjänst. Enligt motionärerna behövs en översyn av reglerna innan eventuella förenklingar genomförs.

Utskottets ställningstagande

Villkoren för att starta, driva och utveckla företag har sedan regeringsskiftet 2006 stärkts genom åtgärder på flera olika politikområden. På skatteområdet har flera skattesänkningar genomförts för företag samtidigt som lagändringar har vidtagits i syfte att stoppa avancerad skatteplanering. För fåmansföretag har en rad förbättringar i 3:12-reglerna gjorts. Det finns nu anledning att ytterligare stimulera nyföretagande och förenkla för ägarna av de mindre fåmansföretagen. Utskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag till förbättringar och förenklingar för de företagare som omfattas av 3:12-reglerna. Utskottet välkomnar givetvis också de förslag till lagändringar som syftar till att motverka vissa skatteupplägg. Med det sagda tillstyrker utskottet propositionen i denna del och avstyrker motionsyrkandena.

Utskottet överlämnar yrkande 4 i motion Sf281 till finansutskottet.

Höjd räntefördelningsränta

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att höja räntefördelningsräntan med 0,5 procent.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Reglerna om räntefördelning vid beskattning av enskilda näringsidkare och fysiska personer som äger andel i handelsbolag finns i 33 kap. IL.

Positiv räntefördelning innebär att avdrag medges vid beräkning av inkomst av näringsverksamhet för en schablonmässigt beräknad avkastning på eget kapital som investerats i verksamheten. Motsvarande belopp tas i stället upp som intäkt av kapital. Räntesatsen uppgår sedan 1997 till statslåneräntan ökad med 5 procentenheter.

Reglerna har använts som ett medel för att uppnå en likvärdig beskattning av enskilda näringsidkare och handelsbolagsdelägare jämfört med vad som gäller för ägare av fåmansföretag.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att räntesatsen för positiv räntefördelning höjs från statslåneräntan ökad med 5 procentenheter till statslåneräntan ökad med 5,5 procentenheter. Ändringarna föreslås träda i kraft 31 december 2011 och tillämpas första gången på beskattningsår som påbörjas efter detta datum.

En höjning av räntefördelningsräntan innebär att inkomster "flyttas" från dubbelbeskattad inkomst av näringsverksamhet till enkelbeskattad inkomst av kapital. Samtidigt minskar pensionsutbetalningarna något eftersom kapitalinkomster inte är socialförmånsgrundande. Regeringens förslag om en höjning av räntesatsen för positiv räntefördelning beräknas kosta drygt 100 miljoner kronor per år. Förslaget bedöms inte ge upphov till några ökade kostnader för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Motionerna

Vänsterpartiet avvisar i motionerna Fi243 yrkande 2 i denna del och Sf281 yrkande 4 i denna del regeringens förslag till höjd räntefördelningsränta.

Utskottets ställningstagande

För att de föreslagna ändringarna i 3:12-reglerna inte ska leda till att balansen i beskattningen av delägare i fåmansföretag och enskilda näringsidkare förskjuts bör räntesatsen för positiv räntefördelning höjas. Utskottet anser att den föreslagna räntehöjningen på 0,5 procentenheter är väl avvägd i förhållande till ändringarna i 3:12-reglerna. Utskottet tillstyrker således propositionen i denna del och avstyrker motionerna Fi243 yrkande 2 och Sf281 yrkande 4 i motsvarande delar.

Skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet och avstyrker motionärernas yrkanden.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att det införs en skattereduktion för penninggåvor till ideell verksamhet. Skattereduktionen är 25 % och uppgår till högst 1 500 kr för ett beskattningsår. Varje gåva ska uppgå till minst 200 kr och årets sammanlagda gåvor får inte understiga 2 000 kr. Förmån av lämnad gåva och gåvor som utdelningsbeskattas ska berättiga till skattereduktion.

Rätt till skattereduktion har en fysisk person som vid beskattningsårets utgång har fyllt 18 år och är obegränsat skattskyldig någon gång under beskattningsåret. Också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3 inkomstskattelagen har rätt till skattereduktion om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder,

uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige. Dödsbon har endast rätt till skattereduktion för gåvor som lämnats före dödsfallet.

De gåvoändamål som ska berättiga till skattereduktion bör enligt regeringens mening av kostnads-, missbruks- och kontrollskäl vara färre än de som kan leda till inskränkt skattskyldighet för stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund. Detta gäller inte minst med hänsyn till att även utländska associationer måste inkluderas bland dem som kan bli godkända mottagare. Svårigheterna att i praktiken på ett tillfredsställande sätt kontrollera godkända gåvomottagare utomlands måste här beaktas. Möjligheterna till fusk kan antas öka om antalet ändamål är stort. En annan omständighet är att Skatteverkets hantering av ansökningar och kontroll av de godkända gåvomottagarna blir mycket enklare om antalet tillåtna ändamål inte är så många. Ett ytterligare argument som talar för restriktivitet när det gäller antalet ändamål är avdragsförbudet för personliga levnads-kostnader. Förbudet är en grundläggande princip inom skattesystemet som det är mycket angeläget att, så långt möjligt, upprätthålla.

Regeringen föreslår att det ska finnas två tillgängliga ändamål, nämligen att främja vetenskaplig forskning och att bedriva hjälpverksamhet bland behövande. Avgränsningen till främjande av vetenskaplig forskning och bedrivande av hjälpverksamhet bland behövande innebär att ett antal ändamål lämnas utanför. Det gäller t.ex. ändamålen konst, kultur, idrott och religion. Det råder enligt vad regeringen anför i och för sig inte tvivel om att ideella föreningar och registrerade trossamfund med verksamheter inom ramen för konst, kultur, idrott, religion och andra allmännyttiga ändamål hör till den ideella sektorn och därför i princip är värda det samhälleliga stöd som t.ex. ett av det allmänna anordnat system för incitament för gåvor kan ge. Frågan om en skattereduktion för gåvor till forskning kommer att beredas i samband med en kommande forskningsproposition.

Skattereduktion ges endast för gåvor som lämnats till gåvomottagare som godkänts av Skatteverket utifrån på förhand fastställda kriterier. En svensk stiftelse, en svensk ideell förening eller ett svenskt registrerat trossamfund (som uppfyller kraven för beskattning enligt 7 kap. 3, 7 eller 14 §§ IL) ska godkännas som gåvomottagare under den grundläggande förutsättningen att den har som ändamål att bedriva hjälpverksamhet bland behövande eller att främja vetenskaplig forskning eller helt eller delvis bedriver sådan verksamhet. Som gåvomottagare ska också godkännas utländska motsvarigheter till sådana svenska stiftelser, ideella föreningar och registrerade trossamfund som kan bli godkända gåvomottagare, under förutsättning att de hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i en stat med vilken Sverige har ingått ett skatteavtal som innehåller en artikel om informationsutbyte eller ett avtal om informationsutbyte i skatteärenden. För att den sökande ska kunna godkännas som gåvomottagare gäller dessutom att ett skriftligt åtagande att lämna kontroll-

uppgifter om gåvor ska ha kommit in till Skatteverket. Den som ansöker om att bli godkänd gåvomottagare ska betala en ansökningsavgift och godkända gåvomottagare ska betala årsavgift.

Skattereduktionen beräknas försvaga de offentliga finanserna genom minskade skatteintäkter med sammanlagt 264 miljoner kronor 2012 och 274 miljoner kronor fr.o.m. 2013.

Skattereduktionen för gåvor kommer att leda till att Skatteverket får ökade kostnader för hanteringen av dels frågor om godkännande av gåvomottagare, dels själva skattereduktionen som sådan. Därutöver tillkommer kostnader för systemanpassningar, anpassning av blanketter och broschyrer samt andra informationsinsatser. Skatteverkets kostnader för hanteringen av ansökningar om godkännande kan uppskattas till 5 miljoner kronor årligen, vilket beräknas motsvara uttaget av ansöknings- och årsavgifter. Skatteverkets kostnader i övrigt uppskattas till 10 miljoner kronor i engångskostnader för 2012 och 20 miljoner kronor i årliga kostnader.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi240 yrkandena 6–8, 10, 12 och 13 avvisar motionärerna regeringens förslag. De vill inte att offentligt stöd till föreningsliv, sociala verksamheter och forskning ska ersättas av privat finansiering via gåvor. Prioriteringar av stöd och bidrag med skattemedel ska avgöras av demokratiskt valda organ och deras representanter. Förslaget avvisas även i motionerna Sk361 (S) yrkande 5 och Kr297 (S) yrkande 22.

Också i *Miljöpartiets* motion Fi241 yrkande 23 i denna del avvisas förslaget. Motionärerna anser att förslaget är olyckligt utformat eftersom avdragsrätten är begränsad till de organisationer som bedriver hjälpverksamhet och därmed inte gäller andra organisationer, såsom idrottsföreningar och rättighets- eller miljöorganisationer. Motionärerna är också oroliga för att följden kan bli att föreningsstödet dras ned på sikt.

Även i *Vänsterpartiets* motion Fi243 yrkande 2 i denna del avvisas förslaget. Motionärerna anser att det är mycket bättre att satsa pengar på den offentliga välfärden, som vi alla är med och bestämmer över och som fördelas efter behov.

Utskottets ställningstagande

En stark och livaktig ideell sektor är enligt utskottets uppfattning av stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Fler aktörer och bättre villkor för ideella organisationer att driva verksamhet innebär fler valmöjligheter för människor. Den ideella sektorn bedriver betydelsefull verksamhet inom t.ex. kulturlivet, idrotten, folkbildningen, det sociala området, utvecklingspolitiken och genom trossamfunden. Att den ideella sektorn anses som värdefull ur samhällelig synvinkel har kommit till uttryck bl.a. genom olika former av offentligfinansierade stöd och bidrag men även genom de

särskilda skatteregler som finns för beskattning av vissa typer av ideell verksamhet. Den ideella sektorn har således bedömts ha ett egenvärde när det gäller demokrati och social välfärd.

Den ideella sektorns beroende av finansiering från den offentliga sektorn kan i vissa fall minska dess självständighet i förhållande till det allmänna. Det finns därför goda skäl att underlätta för den ideella sektorn att samla in medel från andra aktörer. En stimulans för privatpersoner att lämna gåvor till denna sektor kommer enligt utskottets mening att stärka den ideella sektorn och öka dess självständighet.

Utskottet anser i likhet med regeringen att stimulansen bör utformas som en skattereduktion. På det sättet får lika stora gåvor samma skattemässiga värde. En fysisk person som har högre marginalsatt får en skattefävor av samma storlek som en annan fysisk person som ger en lika stor gåva men som har lägre marginalsatt (så länge det finns skatt att reducera). Att ge stimulansen i form av en skattereduktion innebär också en markering av att den ligger vid sidan av den vanliga beskattningen och bara belastar den statliga budgeten.

Det finns, som regeringen anför, anledning att vara försiktig vid utformningen av de ändamål som ska berättiga till reduktion och utskottet har därför inte någon invändning mot att skattereduktion endast ska beviljas för gåvor som lämnas för att främja vetenskaplig forskning eller för att bedriva hjälpverksamhet bland behövande. När det gäller frågan om att inkludera mer direkta gåvor till forskning kan framhållas att Företagsskatteutredningen bl.a. har i uppdrag att lämna förslag på ökade skatteincitament för forskning och utveckling (dir. 2011:1).

Utskottet noterar avslutningsvis att förslaget till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:000) behöver tillföras en ändring i punkt 22 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till skatteförfarandelagen som innebär att uttrycket ”13 kap. 2 §” ersätts med uttrycket ”13 kap. 2 eller 2 a §” och att uttrycket ”23 kap. 6 §” ersätts med uttrycket ”23 kap. 6 respektive 7 §”.

Med det anförda tillstyrker utskottet att riksdagen antar regeringens förslag och avslår de aktuella motionsyrkandena.

Lättnadsreglernas tillämpning på oäkta bostadsföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att tillämpningen av lättnadsreglerna i förhållande till s.k. oäkta bostadsföretag förlängs t.o.m. utgången av 2015.

Bakgrund

Bestämmelserna i 43 kap. IL om skattefrihet för viss utdelning och kapitalvinst på andelar i onoterade företag upphörde att gälla den 1 januari 2006. På förslag av skatteutskottet beslöt riksdagen att andelar i s.k. oäkta bostadsföretag under en övergångstid inte skulle omfattas av de reformerade reglerna för onoterade företag (bet. 2005/06:SkU10). Detta innebär att medlemmarna i oäkta bostadsföretag fick behålla den skattnedsättning som de s.k. lättnadsreglerna innebär fram t.o.m. utgången av 2008. Lagtekniskt skedde detta genom en övergångsbestämmelse. Utskottet ansåg att det var lämpligt att vänta med ett ställningstagande i avvaktan på den översyn av skattesituationen för de oäkta bostadsrättsföreningarna som regeringen, enligt vad utskottet erfarit, hade för avsikt att vidta.

I proposition 2007/08:156 konstaterade regeringen att någon översyn av skattereglerna för bostadsrättsföreningar och andra bostadsföretag inte hade kommit till stånd och att tillämpningen av lättnadsreglerna i förhållande till oäkta bostadsföretag skulle förlängas till utgången av 2011. Riksdagen antog regeringens förslag (bet. 2008/09:SkU3).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att tillämpningen av lättnadsreglerna i förhållande till s.k. oäkta bostadsföretag förlängs t.o.m. utgången av 2015.

Kostnaderna för att förlänga lättnadsreglerna beräknas uppgå till 26 miljoner kronor för 2012. Eventuellt ökade kostnader för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms rymmas inom befintliga anslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Höjt schablonavdrag vid andrahandsuthyrning av bostäder

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Jämför avvikande meningarna 3 (SD) och 4 (V).

Bakgrund

Avdrag får göras vid upplåtelse av privatbostadsfastigheter, privatbostäder och hyreslägenheter med ett fast schablonbelopp som uppgår till 18 000 kr per år. Beloppets storlek höjdes den 1 januari 2009 från 4 000 kr till

12 000 kr med motiveringen att det hade varit oförändrat under lång tid och att det fanns mycket som talade för att en större skattelättnad skulle komma att stimulera andrahandsmarknaden för bostäder (prop. 2008/09:47, bet. 2008/09:SkU11). Den 1 januari 2011 höjdes avdraget från 12 000 kr per år till nuvarande nivå 18 000 kr per år (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU1, yttr. 2010/11:SkU1y).

Budgetpropositionen

Enligt förslaget ska schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyresrätt höjas från 18 000 kr per år till 21 000 kr per år fr.o.m. den 1 januari 2012. Av förenklingsskäl gäller höjningen även schablonavdraget vid försäljning av produkter från den egna bostaden.

Även om det är svårt att bedöma exakt hur bostadsutbudet kommer att påverkas, måste utgångspunkten enligt regeringens mening vara att ett höjt schablonbelopp stimulerar till ökad andrahandsuthyrning, vilket bl.a. kan främja rörligheten på arbetsmarknaden och öka utbudet av bostäder till studenter. Förutom att kunna stimulera till ökad andrahandsuthyrning torde ett höjt schablonbelopp även i viss mån kunna inverka positivt på de skattskyldigas benägenhet att över huvud taget redovisa inkomster av uthyrning av den egna bostaden, anför det i propositionen.

Lagändringen träder i kraft den 1 januari 2012.

Offentligfinansiella effekter

Förslaget att höja schablonavdraget beräknas ge upphov till ett skattebortfall på omkring 43 miljoner kronor inkomståret 2012. Förslaget bedöms inte medföra några ökade kostnader för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi243 yrkande 2 i denna del avvisas regeringens förslag om höjt schablonavdrag vid andrahandsuthyrning. Motionärerna vill i stället satsa på nyproduktionen av miljövänliga hyresrätter.

Sverigedemokraterna föreslår i motion Fi242 yrkande 4 i denna del att det ska vara skattefritt att hyra ut halva sin bostad till studenter. Även inkomster från andrahandsuthyrning av hela bostaden bör undantas från beskattning om bostaden hyrs ut till unga studerande.

Utskottets ställningstagande

Förbättrade villkor för andrahandsuthyrning av bostäder bör kunna stimulera utbudet av bostäder på andrahandsmarknaden. Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en höjning av schablonavdraget vid upplåtelse av privatbostadsfastighet, privatbostad eller hyreslägenhet. Utskottet har heller inte något att invända mot att höjningen av förenklingsskäl även ska gälla

schablonavdraget vid försäljning av produkter från den egna bostaden. Följaktligen avstyrker utskottet Vänsterpartiets motion Fi243 yrkande 2 i denna del. Utskottet anser att regeringens förslag är väl avvägt och är inte berett att föreslå en mer generell skattebefrielse. Även motionen Fi242 yrkande 4 avstyrks i denna del.

Övriga fastighetsrättsliga skattefrågor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändringar i beskattningen av boendet.

Jämför avvikande meningarna 2 (MP) och 4 (V).

Bakgrund

Den statliga fastighetsskatten på småhus och bostadsdelen i hyreshus ersattes den 1 januari 2008 av en kommunal fastighetsavgift (prop. 2007/08:27, bet. 2007/08:SkU10). För småhus bestämdes fastighetsavgiften till 6 000 kr per värderingsenhet, dock högst 0,75 % av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften för bostadsdelen i hyreshus bestämdes till 1 200 kr per bostadslägenhet, dock högst 0,4 % av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften ska årligen räknas upp med utvecklingen av inkomstbasbeloppet. Den sänkning av fastighetsskatteuttaget som skedde i och med övergången till systemet med kommunal avgift 2008 finansieras inom bostadssektorn genom dels höjd kapitalvinstskatt på bostäder, dels förändrade regler om uppskov med kapitalvinst knuten till avyttring av privatbostad.

Genom riksdagens beslut hösten 2009 (prop. 2009/10:33, bet. 2009/10:SkU15) utvidgades systemet med kommunal fastighetsavgift fr.o.m. den 1 januari 2010 så att det även omfattar fastigheter med småhus som saknar byggnadsvärde, dvs. hus för vilka värdet understiger 50 000 kr, och tomtmark för småhus som är bebyggd med småhus på ofri grund, t.ex. bostadshus på en tomt som arrenderas. Utvidgningen finansieras genom att taket för uppskovsbelopp sänktes från 1,6 till 1,45 miljoner kronor den 1 januari 2010 (prop. 2009/10:33, bet. 2009/10:SkU15). För den som äger hälften av bostaden blir taket 725 000 kr. Om de sammanlagda medlen från kapitalvinsten för ursprungsbostaden och eventuellt tidigare erhållna uppskovsbelopp överstiger 1,45 miljoner ska överskjutande del tas upp till beskattning.

Uttaget av kommunal fastighetsavgift har begränsats för pensionärer och personer som får sjuk- eller aktivitetsersättning (prop. 2007/08:156, bet. 2008/09:SkU3).

Motionerna

I *Miljöpartiets* motion Fi241 yrkande 23 i denna del anförs det att bristen på studentbostäder och de höga kostnaderna för den som fått en sådan bostad är allvarliga problem som drabbar tusentals studenter varje år. Motionärerna vill att alla som bor i studentkorridor ska få sänkt hyra och föreslår att varje studentkorridor beskattas som en bostad. Det är inte rimligt, menar motionärerna, att ett rum i en studentkorridor ska beskattas på samma sätt som en hyreslägenhet. Ett liknande yrkande framförs i *Vänsterpartiets* motion Fi243 yrkande 2 i denna del. I sistnämnda motion framhålls också vikten av skattemässig neutralitet mellan olika boendeformer. Motionärerna, som anser att hyresrätten är missgynnad, vill därför ta bort fastighetsskatten på hyresfastigheter. Därigenom skulle boendekostnaderna för hyresgästerna kunna sänkas.

I *Vänsterpartiets* motion Fi243 yrkande 2 i denna del föreslås att villor med taxeringsvärdet på 3 miljoner kronor eller mer, utöver fastighetsavgiften ska beskattas med 1 % av den del av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor. Enligt motionärerna skulle detta innebära att ca 6 % av småhusen får höjd skatt jämfört med dagens regler. Vidare föreslås att begränsningsregeln i fastighetsskatten ska utvidgas till att omfatta alla. Ingen kommer därmed att betala mer än 4 % av sin inkomst i fastighets-skatt, inklusive den s.k. kommunala fastighetsavgiften. Motionärerna anser också att möjligheten till uppskov med kapitalvinsten vid försäljning av en bostad på sikt ska tas bort. I ett första steg föreslås att taket för uppskovs-belopp sänks till 1 miljon kronor.

Utskottets ställningstagande

När det gäller motionsförslagen om olika ändringar i beskattningen av boendet vill utskottet framhålla att de målsättningar som har formulerats för bostadspolitiken bl.a. utgår från att det är viktigt med en mångfald av boendeformer. Flera av de skatteförändringar för bostadssektorn som har beslutats sedan regeringsskiftet 2006 har förbättrat de boendes skattemässiga situation. Fastighetsskatteuttaget för egnahem, bostadsrätter, kooperativa hyresrätter och andra hyresrätter har sänkts. Det ska också nämnas att åtgärder för att främja hyresrättens ställning ingår i regeringens reformambitioner. En första grund för detta har lagts genom reformeringen av hyressättningssystemet som gjordes i bred enighet med parterna.

Vänsterpartiets förslag om ett högre årligt skatteuttag för vissa egnahem innebär åtminstone delvis en återgång till det tidigare systemet med ett högt löpande skatteuttag av vissa bostäder i storstadsområden och andra områden där fastighetspriserna är höga. För dem som skulle drabbas av den föreslagna skärpningen uppstår, utöver det högre skatteuttaget, samma problematik med oförutsebarhet som var kännetecknande för den tidigare statliga fastighetsskatten på boendet. Dessutom kan utformningen av förslaget ses som ett första steg till ett återinförande av den tidigare fastighets-

skatten, något som skulle drabba betydligt fler personer än de som äger villor med taxeringsvärden som överstiger 3 miljoner kronor. Utskottet vill inte medverka till en sådan omläggning som motionärerna förespråkar.

Taket för uppskov med beskattning av kapitalvinst vid försäljning av en privatbostad sänktes senast den 1 januari 2010. Utskottet är inte berett att nu förorda ytterligare sänkningar.

När det gäller frågan om fastighetsavgiften för hyreshus med studentbostäder beräknas denna som för andra hyreshus utifrån antalet bostadslägenheter. Vad som menas med bostadslägenhet knyter an till definitionen av bostadslägenhet i jordabalken, och därför behövs inte någon egen definition för att ta ut fastighetsavgift, vilket skulle kunna skapa särskilda gränsdragningsproblem vid tillämpningen av skattereglerna. I många fall torde dessutom fastighetsavgiften för hyreshus med studentbostäder komma att bestämmas till ett lägre belopp än nuvarande 1 302 kr per bostadslägenhet, eftersom avgiften är begränsad till som högst 0,4 % av hyreshusets taxeringsvärde. Den generellt sänkta beskattningen av bostäder i hyreshus får på detta sätt genomslag även för hyreshus med studentbostäder. Det ska också tilläggas att förslaget i budgetpropositionen om höjt schablonavdrag vid andrahandsuthyrning bl.a. syftar till att stimulera utbudet av bostäder till studenter.

Sammanfattningsvis anser utskottet att motionärernas förslag om olika förändringar i boendebeskattningen ska avslås av riksdagen.

Skatt på förmögenhet, arv och gåva

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att återinföra en särskild skatt på förmögenhet, arv och gåva.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Bakgrund

Slopandet av förmögenhetsskatten beslutades av riksdagen 2007 och gavs verkan fr.o.m. den 1 januari 2007 (prop. 2007/08:26, bet. 2007/08:SkU15). Dessförinnan togs förmögenhetsskatt ut med 1,5 % av den skattepliktiga förmögenheten över ett fribelopp om 1,5 miljoner kronor för enskilda fysiska personer och 3 miljoner kronor för sambeskattade par. Sambeskattade föräldrar respektive ensamföräldrar sambeskattades med sina hemmavarande barn under 18 år. Juridiska personer var med några få undantag inte skattskyldiga till förmögenhetsskatt.

Den 16 december 2004 fattade riksdagen beslut om att arvs- och gåvoskatten skulle upphöra att gälla vid utgången av 2004 (prop. 2004/05:25, bet. 2004/05:SkU18). Efter tsunamikatastrofen i Sydostasien julen 2004 beslöt riksdagen att i en särskild lag införa ett undantag som innebar att

arvs- och gåvoskatt inte ska tas ut, om skattskyldigheten inträtt under perioden fr.o.m. den 17 december 2004 t.o.m. den 31 december 2004 (prop. 2004/05:97, bet. 2004/05:FiU29). Innan dess hade fysiska personer vid arvsbeskattningen rätt till ett grundavdrag på 70 000 kr och vid gåvobeskattningen med 10 000 kr. Föreningar och andra juridiska personer hade rätt till grundavdrag vid arvsbeskattningen med 21 000 kr och vid gåvobeskattningen med 10 000 kr. Skatten togs ut progressivt efter en skala som innehöll skattesatserna 10, 20 respektive 30 %. Skiktgränserna varierade på grund av vilken klass som mottagaren tillhörde.

Motionen

I *Vänsterpartiets* motion Fi243 yrkande 2 i denna del föreslås att förmögenhetsskatt och arvskatt återinförs fr.o.m. 2013. Enligt motionen bör arvsskatt betalas av dödsboet innan arvet skiftas. Utgångspunkten ska vara att arv mellan makar och sambor undantas liksom näringsstillgångar vid företagsövertagande. Arvsskatt bör enligt en preliminär bedömning kunna tas ut med 10 % av kvarlåtenskapen efter ett grundavdrag på 200 000 kr. För att undvika skatteundandragande bör det samtidigt införas en skatt på gåvor. Den närmare utformningen av såväl förmögenhetsskatten som arvs- och gåvoskatten bör noggrant utredas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tar starkt avstånd från *Vänsterpartiets* förslag om ett återinförande av förmögenhetsskatten. En av de viktigaste åtgärderna för att främja tillgången på kapital, inte minst för de mindre företagen, är beslutet 2006 att slopa förmögenhetsskatten. Därmed försvann samtidigt en skatt som till följd av oenhetliga värderingsregler och många undantag även skapade kryphål som uppmuntrade till skatteplanering och orationella transaktioner. Skattebasutredningen konstaterade i betänkandet *Våra skatter* (SOU 2002:47) att den smala basen för förmögenhetsskatten till följd av många undantag och nedsättningar skapade starka incitament till rent skattebetingade beslut hos hushåll och i företag, såväl legala som illegala. Därigenom utvecklades skatten till sist till att för många bli närmast frivillig samtidigt som den genom sitt sätt att verka skadade samhällsekonomin. De regler som syftade till att lyfta bort arbetande kapital i företag från förmögenhetsskatten gav upphov till besvärliga gränsdragningsproblem. Kapital som i själva verket var avsett för näringsverksamheten riskerade att bli behandlat som ägarens privata kapitalplacering vid förmögenhetsbeskattningen. Detta kunde bli påtagligt hämmande vid tillfällen då likviditeten i ett litet företag var högre än vanligt, t.ex. till följd av omstruktureringar. Någon tillfredsställande lösning för att komma till rätta med den typen av gränsdragningsproblem hade det inte varit möjligt att åstadkomma, eftersom det alltid måste till bedömningar i varje enskilt fall där Skatteverket och den skattskyldige kunde ha olika uppfattningar. Förmögenhetsskatten gav även

upphov till problem för boende i egna hem med snabbt stigande taxeringsvärden, inte minst för personer som betalat av sina småhus och därför måste börja betala förmögenhetsskatt.

Även arvs- och gåvoskatten var starkt kritiserad innan den avskaffades helt i slutet av 2004. Det handlade om olikheter i värderingen av aktier vid arvs- och gåvobeskattningen som medförde att bolag av skatteskal flyttat från börsens A-lista till O-listan. Uttaget av arvs- och gåvoskatt i samband med generationsövergångar i småföretag skapade stora problem. Kritiken gällde också möjligheterna till skatteplanering. Genom skatternas konstruktion och värderingsreglerna i lagen om arvsskatt och gåvoskatt var möjligheterna att på lagligt sätt minska arvs- och gåvoskatten omfattande. Därtill kom att skatterna var relativt kostsamma att administrera. Att möta kritiken mot arvs- och gåvobeskattningen med ändrade regler ansågs inte möjlig. Mot denna bakgrund beslöt ett enigt skatteutskott att tillstyrka den dåvarande regeringens förslag om att avskaffa såväl arvsskatten som gåvoskatten. Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan och tar följaktligen avstånd även från motionsförslaget om att återinföra någon form av arvs- och gåvoskatt.

Med det sagda avstyrker utskottet motion Fi243 yrkande 2 i dessa delar.

Risckapitalavdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett motionsyrkande om risckapitalavdrag med hänvisning till pågående utredningsarbete.

Jämför avvikande mening 1 (S).

Motionen

I *Socialdemokraternas* motion Fi240 yrkande 27 förordas ett risckapitalavdrag för den som investerar i ett nystartat företag. Avdrag ska kunna göras med 20 % av det investerade beloppet, dock maximalt 100 000 kr per person och år. För budgetåret vill motionärerna avsätta 500 miljoner kronor för ändamålet.

Utskottets ställningstagande

I januari i år beslutade regeringen om direktiv till en utredning som ska se över beskattningen av bolag i syfte att beskattningen utformas så att företagande, investeringar och sysselsättning gynnas (dir. 2011:1). Utredningen har tagit namnet Företagsskatteskommittén. Kommittén ska bl.a. undersöka olika möjligheter att minska beskattningen av riskkapital i bolagssektorn och därmed göra villkoren mer lika för investeringar som finansieras med eget kapital respektive lånat kapital. Redan i slutet av januari 2012 ska

kommittén i ett första delbetänkande lämna förslag till skatteincitament för att stimulera tillgången på riskvilligt kapital. Utskottet kan således konstatera att det ligger inom ramen för det pågående utredningsarbetet att undersöka olika möjligheter att minska beskattningen av riskkapital i bolagssektorn. Resultatet av utredningens arbete ska självfallet avvaktas innan riksdagen fattar något beslut i frågor som rör riskkapitalavdrag.

Utskottet avstyrker därmed yrkande 27 i motion Fi240.

Utökad avdragsrätt för företags utgifter för forskning och utveckling, m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om utökad avdragsrätt för företags utgifter för forskning och utveckling och avstyrker motionsförslag om höjd bolagsskatt och skattereduktion för forskningssatsningar.

Jämför avvikande mening 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår att utgifter för forskning och utveckling som har eller kan antas få betydelse för den huvudsakliga näringsverksamheten eller verksamheten i övrigt ska dras av. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 januari 2012 och tillämpas på utgifter som är hänförliga till tiden efter den 31 december 2011.

Förslaget innebär att bestämmelsen om avdrag för forskning och utveckling (16 kap. 9 § IL) justeras så att det klart framgår att avdrag ska göras inte bara för forskning och utveckling som, i enlighet med nuvarande rättstillämpning, har eller kan antas få betydelse för den huvudsakliga näringsverksamheten, utan också för forskning och utveckling som har eller kan antas få betydelse för verksamheten i övrigt. Samtidigt som forskning och utveckling som har samband med företagets kärnverksamhet alljämt berättigar till avdrag kommer bestämmelsen att omfatta även annan forskning och utveckling om företaget har ett rimligt intresse av den, vid en helhetsbedömning som beaktar alla aspekter av företagets verksamhet.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012 och tillämpas första gången på utgifter som är hänförliga till tiden efter den 31 december 2011.

Offentligfinansiella effekter

De ökade avdragsmöjligheterna bedöms leda till att de offentliga finanserna försvagas med ca 40 miljoner kronor fr.o.m. 2012. Förslaget bedöms inte leda till någon ökad arbetsbörda för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna.

Motionerna

I *Vänsterpartiets* motion Fi243 yrkande 2 i denna del avvisas regeringens förslag till utökade avdragsmöjligheter för forskning och utveckling. I samma motion föreslås en höjning av bolagsskatten till 28 %, vilket beräknas öka budgetens inkomstsida med 7,6 miljarder kronor 2012, och med 8 miljarder respektive 8,4 miljarder kronor under åren 2013 och 2014. Enligt motionärerna ligger den s.k. effektiva genomsnittliga bolagsskatten i dag lägre än i de flesta länder i Västeuropa, vilket beror på att den svenska företagsbeskattningen medger generösa möjligheter till överavskrivningar, avsättning till periodiseringsfonder m.m. Bland de förändringar på utgiftssidan som partiet i samma motion föreslår inom ramen för en sådan åtgärd finns bl.a. ett förslag till skattereduktion för forskningssatsningar i företag med upp till 250 anställda med högst 30 % av företagets kostnader upp till ett tak på 2,5 miljoner kronor. Det sistnämnda förslaget finns också i motionerna Sf281 (V) yrkande 3 och N414 (V) yrkande 3.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till en utökad avdragsrätt för företags utgifter för forskning och utveckling. Propositionens förslag i denna del tillstyrks således och motionsförslaget om att avvisa detsamma avstyrks.

När det gäller de förslag om höjd bolagsskatt som finns i *Vänsterpartiets* motion Fi243 yrkande 2 vill utskottet erinra om att bolagsskatten och expansionsfondsskatten för småföretagen sänktes fr.o.m. den 1 januari 2009 från 28 % till 26,3 % med hänvisning till att Sverige sedan 2004 har haft en högre bolagsskatt än EU-genomsnittet. Skattesänkningarna hade sin bakgrund i önskemålen att förbättra villkoren för lokalisering av företag till Sverige, för investeringar i Sverige och för redovisning av inkomster i Sverige och därmed att förstärka den svenska skattebasen. Det ska också nämnas att det i Företagskommitténs uppdrag ingår att ta fram förslag som breddar bolagsskattebasen för att bl.a. möjliggöra en sänkning av bolagsskatten. I kommitténs uppdrag ingår också att undersöka möjligheterna att införa skatteincitament för forskning och utveckling. Uppdraget i den delen ska redovisas senast den 1 oktober 2012.

Utskottet anser att riksdagens senaste beslut om en sänkning av bolagsskattesatsen ska ligga fast i avvaktan på resultatet av pågående utredningsarbete i Företagsskattekommittén. *Vänsterpartiets* förslag om höjd bolagsskatt och den skattereduktion som partiet vill finansiera inom ramen för en sådan åtgärd avstyrks således.

Utagsbeskattning av vindkraftskooperativ

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsyrkandena om undantag från uttagsbeskattning för medlemmars uttag av el från vindkraftskooperativ och om att utreda frågor som aktualiseras av uttagsbeskattningen.

Jämför avvikande mening 2 (MP).

Gällande rätt

I 22 kap. IL finns bestämmelser om beskattning vid uttag av en tillgång eller en tjänst ur näringsverksamheten. Med uttag avses att den skattskyldige tillgodogör sig en tillgång från näringsverksamheten för privat bruk eller för överföring till en annan näringsverksamhet (22 kap. 2 § IL). Med uttag avses bl.a. också att den skattskyldige överlåter en tillgång utan ersättning eller mot ersättning som understiger marknadsvärdet utan att detta är affärsmässigt motiverat (22 kap. 3 § IL). Uttag av en tillgång eller en tjänst ska behandlas som om den avyttras mot en ersättning som motsvarar marknadsvärdet. Det är detta som kallas uttagsbeskattning (22 kap. 7 § IL). Beskattning av uttag är inte begränsad till någon särskild företagsform eller typ av verksamhet. Utagsbeskattning har funnits i svensk rätt sedan länge.

Utagsbeskattning anses vara ett nödvändigt inslag i skattesystemet för att upprätthålla systemets grundläggande funktion att finansiera det allmännas åtaganden och välfärden. Utan uttagsbeskattning skulle ägare till företag kunna ta ut hela eller delar av värdet av det egna företagets produktion för sin privata konsumtion och därigenom undvika beskattning av företagets inkomster.

Motionen

I *Miljöpartiets* motion Fi241 yrkande 23 i denna del finns ett förslag om slopad uttagsbeskattning av kooperativt ägda vindkraftverk för vilket partiet vill avsätta 10 miljoner kronor för nästa budgetår. Därutöver vill motionärerna tillsätta en utredning för att i första hand utreda begreppet marknadspris för kooperativ el som tillämpas vid uttagsbeskattningen, alternativt se över möjligheten att beräkna avdraget för utdelning på ett sätt som inte missgynnar vindkraftskooperativ.

Senaste behandling i utskottet

Med anledning av motioner om uttagsbeskattning av vindkraftskooperativ uttalade utskottet under våren 2011 bl.a. följande i betänkande 2010/11: SkU22 s.19 f.

Juridiska personer dubbelbeskattas i ekonomisk mening genom att inkomsterna först beskattas i den juridiska personen med 26,3 % bolags-skatt och hos ägaren som beskattas för utdelning med 30 % eller den lägre skattesats som gäller för utdelning av onoterade andelar, 25 %, och utdelning upp till viss nivå i fåmansbolag, 20 %. Den sammanlagda skatten vid 30 % ägarskatt blir därför 48,4 %. Kooperativa föreningar är till skillnad från andra juridiska personer enkelbeskattade. I en konsumentkooperativ verksamhet blir skattebelastningen ungefär hälften av skattebelastningen för andra företagsformer. En slopad uttagsbeskattning av föreningen för medlemmarnas privata elförbrukning skulle öppna en möjlighet till inkomstskattefrihet för elproduktion som drivs i formen av kooperativ förening. Detta skulle innebära ett långtgående avsteg från det neutralitets- och likformighetstänkande som varit utgångspunkten för skattereformen. Det skulle dessutom ur ett EU-perspektiv bli problematiskt från statsstödsynpunkt.

Med hänvisning till anförda skäl har utskottet tidigare förklarat att undantag från uttagsbeskattning inte är en framkomlig väg i den mån vindkraftsproducerad el ska ges ytterligare samhälleligt stöd utöver det som redan ges för framställning av förnybar energi via systemet med elcertifikat.

Utskottet har emellertid tidigare uppmärksammat den komplexa prisen bilden på el. Marknadspotentialen på el varierar starkt under året, och det pris som elkonsumenterna betalar är beroende av individuella avtal med leverantörerna.

Problemet med att vid uttagsbeskattning fastställa ett rimligt pris när förhållandena är sådana att något bestämt marknadspris inte kan fixeras uppmärksammades 1998 i samband med att nya skatteregler vid omstrukturering av företag antogs (prop. 1998/99:15 s. 293). Enligt motivutta-landet får man då nöja sig med en uppskattning av ett intervall inom vilket marknadspriset rimligen bör ligga. Vid uttagsbeskattning bör tillgången anses ha avyttrats för det lägsta pris som kan anses ligga i intervallet. Redan gällande rätt innehåller följaktligen riktlinjer för värderingen när ett bestämt marknadspris inte kan läggas till grund för uttagsbeskattningen. Det är en fråga för rättstillämpningen att avgöra hur priset ska bestämmas utifrån förutsättningarna i varje enskilt fall. Utskottet avser att följa utvecklingen i rättspraxis och vill också nämna att Skatteverket har gått ut med viss information i frågan, senast i en skrivelse den 18 januari 2011.

Med det anförda avstyrktes då aktuella motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrker motionsyrkandet med hänvisning till det ovan redovisade ställningstagandet i skatteutskottets betänkande 2010/11:SkU22.

Övriga frågor på företagsskatteområdet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att de s.k. Lundinreglerna bör avskaffas.

Budgetpropositionen

Regeringen gör bedömningen att de s.k. Lundinreglerna bör avskaffas. För att motverka risk för skatteplanering med anledning av avskaffandet bör en generell regel införas med innebörden att avdrag för nedskrivning och förlust på lagerandelar bara medges om värdenedgången eller förlusten är verklig. Vidare bör vissa ändringar göras i reglerna om beskattning av delägare i handelsbolag samt i reglerna om skalbolagsbeskattning.

Lagändringarna bör träda i kraft den 2 januari 2012.

Utskottets ställningstagande

De s.k. Lundinreglerna kom till i mitten på 1960-talet i syfte att förhindra kringgående av det andra ledet i dubbelbeskattningen av inkomster från företag. Reglerna innebär en begränsning i rätten att ta emot skattefri utdelning respektive en begränsning i rätten till avdrag för nedskrivning och förlust på lagerandelar. Enligt regeringens bedömning finns det starka skäl för att nu avskaffa Lundinreglerna. Dessa skäl är bl.a. att ägarbeskattningen sedan införandet av Lundinreglerna har reformerats och att regler om skalbolagsbeskattning har tillkommit. Ett annat skäl för ett avskaffande är att reglerna inte längre kan tillämpas som avsett när det gäller gränsöverskridande utdelningar.

Utskottet har inte något att invända mot regeringens planer på att slopa de s.k. Lundinreglerna. En proposition som innehåller de aviserade lagändringarna har numera lämnats till riksdagen (prop. 2011/12:17). Utskottet kommer således att återkomma i frågan senare under hösten.

Övriga inkomster – Krediteringar på skattekonto

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att ett antal nya stödformer ska krediteras på skattekontot.

Jämför avvikande meningarna 1 (S) och 4 (V).

Bakgrund

Inom inkomsttypen Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto redovisas stöd som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgifter. Redovisningen syftar till att öka riksdagens möjligheter att granska statens budget. I princip har alla skattekrediteringar som funnits tidigare upphört eller flyttats till budgetens utgiftssida.

I fråga om vissa stödordningar är det skattetekniska och administrativa skäl som gör att de krediteras på stödmottagarnas skattekonton i stället för att hanteras via skattelagstiftningen. I budgetförslaget för 2012 finns det två nedsättningar som utbetalas som krediteringar till skattekonton: sjöfarts-

stöd (inkomsttitel 1281) och nystartsjobb (inkomsttitel 1285). Dessa krediteringar är kopplade till nivån på de skatter som arbetsgivaren betalar för sina anställda och är tänkta att vara ett substitut för en skattelättnad och kompensera för enskilda arbetsgivares kostnader för löneskatter. Regeringen gör bedömningen att dessa åtgärder även fortsättningsvis bör redovisas på budgetens inkomstsida på motsvarande sätt som de skattenedsättningar som hanteras direkt i skattesystemet.

Utöver dessa båda nedsättningar finns det ett stort antal skattenedsättningar som hanteras direkt i skattesystemet och påverkar företags och privatpersoners skattebetalningar. Dessa nedsättningar och andra slag av särregler i skattelagstiftningen redovisas årligen som skatteutgifter i den skrivelse som lämnas i anslutning till den ekonomiska vårpropositionen.

I proposition 2010/11:165 Skatteförfarandet behandlas bl.a. frågan om skattekontots användning för utbetalning av statligt stöd (avsnitt 19.2, del 3 s. 518 f.). Regeringen gör bedömningen att skattekontot även i fortsättningen bör kunna användas för utbetalning av statligt stöd. När kreditering på skattekontot övervägs som metod för utbetalning av statligt stöd bör dock effekterna av att välja denna metod beaktas. Ur betalningsmottagarnas perspektiv kan en utbetalning av statligt stöd genom kreditering på skattekontot inte jämföras med en direkt utbetalning.

Motionerna

I *Socialdemokraternas* motion Fi240 yrkande 3 i denna del föreslår motionärerna en skattestimulans på 1 miljard kronor för investeringar i hyres- och studentlägenheter från 2012. Investeringsstimulansen ska betalas ut med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan den moms fastighetsägaren betalat för projektet och den moms som skulle ha betalats om momsen varit 6 %. Motionärerna inrättar också traineeplatser för unga i offentlig och privat verksamhet genom kreditering för arbetsgivaravgiften. Kostnaden beräknas till 2 miljarder kronor. Motsvarande yrkanden finns i motionerna A335 (S) yrkande 12, C348 (S) yrkande 1 och C349 (S) yrkande 5.

Vänsterpartiet lägger i motion Fi243 yrkande 3 i denna del också fram förslag om krediteringar på skattekontot. 1 500 miljoner kronor avsätts till ett upprustningsprogram för flerfamiljshus, 3 000 miljoner kronor för upprustning av välfärdslokaler och 2 000 miljoner kronor för att bygga bort hinder i offentliga miljöer och affärslokaler. För utbildningsvikarier, övergångsjobb, lärlingar, traineer avsätts 7 876 miljoner kronor och för stöd till kollektivtrafik i glesbygd avsätts 500 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående ställt sig bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen föreslår och ser därför inget skäl att tillstyrka motionärernas förslag om att införa en rad olika stödåtgärder.

Beräkning av statsbudgetens inkomster

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning och avstyrker motionsförslagen om godkännande av Socialdemokraternas, Miljöpartiets, Sverigedemokraternas respektive Vänsterpartiets inkomstberäkning.

Jämför avvikande meningarna 1 (S), 2 (MP), 3 (SD) och 4 (V).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår (punkt 4) att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2012 (avsnitt 7.1 och bilaga 1 avsnitt 2).

Motionerna

I partimotionerna från Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet föreslås att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i motionerna Fi240 (S) yrkande 3 i denna del, Fi241 (MP) yrkande 3 i denna del, Fi242 (SD) yrkande 4 i denna del och Fi243 (V) yrkande 3 i denna del.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt att regeringens förslag bifalls och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat. Utskottet föreslår att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2012 godkänns. De aktuella motionsyrkandena från oppositionspartierna avstyrks.

Stockholm den 8 november 2011

På skatteutskottets vägnar

Ulf Berg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulf Berg (M), Jennie Nilsson (S), Fredrik Olovsson (S), Lena Asplund (M), Christina Oskarsson (S), Fredrik Schulte (M), Hans Olsson (S), Gunnar Andrén (FP), Karin Nilsson (C), Anders Karlsson (S), Maria Abrahamsson (M), Mats Pertoft (MP), Lars Gustafsson (KD), David Lång (SD), Jacob Johnson (V), Johnny Munkhammar (M) och Peter Persson (S).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen (S)

Jennie Nilsson (S), Fredrik Olovsson (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Anders Karlsson (S) och Peter Persson (S) anför:

Sverige behöver en ny färdriktning. Vi vill ha ett samhälle där välfärd och möjligheter kommer alla till del. Där vi river hinder för människors frihet så att de kan förverkliga sina drömmar. Vi vill utveckla Sverige mot ett mer modernt, jämställt och framåtblickande samhälle byggt på gemenskap, solidaritet, rättvisa, kreativitet och trygghet.

Vi kan aldrig acceptera arbetslösheten. Full sysselsättning är det övergripande målet för den socialdemokratiska ekonomiska politiken. Som land har vi inte råd med det slöseri som arbetslösheten innebär. En förutsättning för att minska arbetslösheten och öka sysselsättningen är att vi får ett mer jämställt samhälle. När män och kvinnor delar på ansvaret för jobb och familj förbättras både den ekonomiska tillväxten och människors livskvalitet. Kvinnor och män ska ha samma frihet och självständighet, samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter och lika makt att forma sina liv. När alla har ett arbete blir Sverige rikt, både ekonomiskt och mänskligt. Alla har skyldighet att bidra till samhällets utveckling utifrån sina förutsättningar. Med fler människor i arbete klarar vi att finansiera utbildning, vård och omsorg för alla.

Vi har högre ekonomiska ambitioner för Sverige. Sverige ska ligga i framkant av utvecklingen även i morgon. Då måste vi vara handlingskraftiga i dag. Vi förnyar vår ekonomiska politik. Sverige ska använda varenda skattekrona rätt, för att säkra framtidens tillväxt. Vi har en tydlig vision för att göra Sverige till en konkurrenskraftig, kunskapsbaserad ekonomi. Om vi ska stå starka i framtiden måste vi konkurrera med hög kompetens och goda arbetsvillkor och inte med låga löner.

Socialdemokraternas ekonomiska politik bygger på värderingen att man ska göra rätt för sig. Den enskilde ska vara trygg i att det offentliga gör allt som står i dess makt för att skattemedel används på det absolut mest effektiva sättet. Den enskilde har ett eget ansvar för att inte överutnyttja de tjänster som det offentliga tillhandahåller och att inte heller medvetet tänja på skattelagstiftningen och andra regelverk.

Skattesystemets huvudfunktioner är att trygga finansieringen av den offentliga välfärden och att verka utjämnande mellan grupper och över tid. Skatter ska tas ut på ett rättvist och effektivt sätt. Ett rättvist skattesystem kännetecknas av att skatten tas ut likformigt och efter bärkraft. Med effektivitet menas att skattesystemet ska uppmuntra till sådant som är grunden för vårt välstånd: arbete, utbildning och investeringar.

Skattesystemet bör även vara enkelt och överskådligt samt vara utformat så att det förhindrar skattefusk och skatteplanering. För att upprätthålla ett starkt samhällskontrakt är det avgörande att alla former av skatte- och bidragsfusk motverkas kraftfullt. Skatteverket beräknar att staten varje år förlorar ca 130 miljarder kronor i uteblivna skatteintäkter. Det är ett resultat av både medvetet skattefusk och oavsiktliga misstag, men där fusket står för den största delen.

Den särskilda skattereduktionen på förvärvsinkomster som den borgerliga regeringen har infört, det *s.k. jobbskatteavdraget*, bygger på antagandet att sänkt skatt på arbete ökar viljan hos den enskilde att öka sitt arbetsutbud. Eftersom inkomstskattesänkningen gör det lönsammare att jobba och relativt sett dyrare att vara ledig kommer individen att växla fritid mot fler arbetade timmar. Mycket tyder dock på att den *s.k. substitutionseffekten* är liten och dessutom avtagande när det gäller skattereduktionens storlek. Enligt vår mening behöver personer med miljoninkomster inte något förvärvsavdrag. Vi föreslår att förvärvsavdraget trappas ned för inkomster över 600 000 kr per år och att avtrappning sker så att avdraget är helt borta vid inkomster över 1 miljon kronor per år. Förändringen ökar statens skatteintäkter med 2,5 miljarder kronor 2012.

Pensionärer ska inte beskattas hårdare än löntagare. En väl fungerande arbetslinje kräver att det ska löna sig både att arbeta och att ha arbetat. Den borgerliga regeringen har medvetet skapat och behållit en skatteklyfta mellan lön och pension. Vi vill successivt sluta denna klyfta genom att höja grundavdraget för pensionärer. I denna budget tar vi ett första viktigt steg i den riktningen. Vårt förslag innebär en skattesänkning på mellan 1 200 och 1 500 kr per år för årsinkomster mellan 135 000 och 430 000 kr per år. Skattesänkningen minskar varaktigt kommunernas skatteintäkter med 2,3 miljarder kronor per år, vilket staten fullt ut kompenserar genom motsvarande höjning av statsbidragen.

Vi är starkt kritiska till att *nedsättningen av förmånsvärdet* för etanolbilar tas bort. Detta kommer att få stora konsekvenser för etanolbilsförsäljningen och också biltillverkarnas intresse att ta fram etanolanpassade fordon för den svenska marknaden. Speciellt illa är det för ägare till bensinmackar som efter införandet av den *s.k. pumplagen* investerat i etanolpumpar. Att ensidigt ta bort nedsättningen för etanol kommer också att innebära en för stor belastning på det redan hårt ansatta nätet för fordonsgas, vilket kommer att leda till högre inblandning av fossilgas i fordonsgasen. Detta kommer att förta en stor del av klimatnyttan. Vi vill därför behålla samma system som i dag där nedsättningen av förmånsvärdet för etanoldrivna fordon ingår.

Vi socialdemokrater introducerade en gång i tiden ROT-avdraget som en konjunkturpolitisk åtgärd. Regeringen införde RUT-avdraget 2007 och återinförde ett ROT-avdrag 2008. Dessa sammanfördes i begreppet *HUS-avdrag*. Vi vill ge detta system en väsentligt bättre fördelningspolitisk profil genom att redan i denna budget sänka det maximala beloppet för

skattereduktionen från dagens 50 000 kr per person och år till 25 000 kr per år. Vi vill även ta bort möjligheten att få skattereduktion för arbeten kopplade till fastigheter i utlandet. De medel som på detta sätt frigörs vill vi bl.a. använda till renovering av flerfamiljshus och till investeringsstöd för byggande av studentbostäder och hyreslägenheter. Vi avser också att återkomma med förslag som separerar RUT- från ROT-arbeten, bl.a. genom att olika tak införs och att möjligheten till RUT-avdrag tydligt riktas mot äldre personer och barnfamiljer.

En väsentlig del av den svenska modellen är starka parter på arbetsmarknaden. Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring som är viktig då den enskilde blir arbetslös. Den slopade avdragsrätten för *medlemskap i a-kassa* har lett till att många har fått sina avgifter till a-kassan höjda med hundratala kronor i månaden. Detta har i sin tur medfört att hundratusentals människor tvingats lämna a-kassan. Förutom ökad otrygghet för den enskilde innebär den här utvecklingen att de viktiga automatiska stabilisatorerna i ekonomin försvagats. Mot denna bakgrund föreslår vi att det via en skattereduktion sätts ett tak på avgiften till a-kassorna som innebär att ingen behöver betala mer än 120 kr per månad. Kostnaden för denna reform beräknas till 2,2 miljarder kronor per år. Möjligheten till avdrag för *fackföreningsavgift* bör ses över för balansens skull eftersom arbetsgivarens kostnader för medlemskap i arbetsgivarorganisation är avdragsgill.

Vi avvisar regeringens förslag om en skattereduktion för *gåvor till ideell verksamhet*. Offentligt stöd till föreningsliv, sociala verksamheter och forskning ska inte ersättas av privat finansiering via gåvor. Prioriteringarna av stöd och bidrag med skattemedel ska avgöras av demokratiskt valda organ och deras representanter.

Vi säger nej till förslaget att utöka behörigheten för Forskarskattenämndens ordförande och vice ordförande vid beslut i *expertskattefrågor*.

För att förbättra för småföretagen har vi förslag som behandlas i andra sammanhang. Vi föreslår därför, liksom tidigare år, bl.a. sänkta socialavgifter för småföretag så att det blir billigare att anställa.

En god tillgång på *riskvilligt kapital* är avgörande i en innovationsdriven, kunskapsbaserad ekonomi. Vi vill därför införa ett riskkapitalavdrag för den som investerar i ett nystartat bolag enligt den modell som föreslogs av den statliga skatteincitamentsutredningen (SOU 2009:33). Avdrag ska kunna göras med 20 % av det investerade beloppet, dock maximalt 100 000 kr per person och år. För budgetåret 2012 avsätter vi 500 miljoner kronor till detta ändamål. Olika skatteincitament är också en viktig beståndsdel för att öka intresset för *investeringar i forskning och utveckling* (FoU) i företagssektorn. Vi kommer inom ramen för vår skatteöversyn att se över möjligheterna att skapa mer gynnsamma skattemässiga förutsättningar för FoU-investeringar.

Sänkt moms på restaurang- och cateringtjänster är en dyr åtgärd med mycket tveksam effekt på tillväxt och sysselsättning. Erfarenheterna från en motsvarande momssänkning på frisörtjänster i Finland visar att varken efterfrågan på frisörtjänster eller sysselsättningen inom branschen påverkades. Även Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet bedömer att sysselsättningseffekten av sänkt krogmoms sannolikt är överskattad. Vi delar den ekonomiska expertisens skepsis och säger därför nej till detta slöseri med skattebetalarnas pengar.

Den tunga trafiken står för en betydande del av slitaget på vägsystemet. Liksom ett flertal andra EU-länder gjort eller planerar att göra vill vi införa en *avståndsbaserad vägslitageavgift* för tunga lastbilar, såväl svenska som utlandsregistrerade. Avgiften införs fr.o.m. den 1 oktober 2012 och beräknas generera nettointäkter till staten på 4 miljarder kronor på helårsbasis. Intäkterna från vägslitageavgiften vill vi återföra till transportsystemet genom ökade investeringar i ny kapacitet och förbättrat underhåll. Sammantaget bidrar skatten på lastbilstransporter till att främja den seriösa åkerinäringen, trafiksäkerheten, miljön och konkurrensneutraliteten gentemot utländska åkare.

För att inte etanolförsäljningen helt ska upphöra bör skattebefrielsen för *etanol* som drivmedel enligt vår uppfattning finnas kvar även efter att det svenska undantaget gått ut.

Bilar som är anpassade för drift med E85 kan också köras på bensin, och priset för dessa båda bränslen är helt avgörande för vilket bränsle merparten av bilägarna väljer. Den högsta tillåtna låginblandningen av etanol i bensin har höjts till 10 % och till 7 % för FAME (biodiesel) i diesel. Skattebefrielsen gäller dock bara för en låginblandning upp till 6,5 % för etanol och 5 % för biodiesel. Det har gjort att intresset bland drivmedelsbolagen att öka låginblandningen är mycket svagt. Vi anser att skattebefrielsen ska gälla fullt ut även för låginblandad etanol.

Dagens skatteskillnad mellan *diesel miljöklass 1* och *miljöklass 3* är fortfarande motiverad. Enligt Transportstyrelsen står fordon med begränsad eller ingen rening av partiklar fortfarande för en betydande del av fordonsparken, framför allt när det gäller tunga fordon och mobila maskiner. Det tar tid att ställa om fordonsparken till sådana fordon som renar utsläppen så pass bra att skillnaden mellan miljöklass 1-diesel och Europadiesel är försumbar.

Regeringens föreslagna supermiljöbilspremie gynnar människor som har råd att köpa mycket dyra miljöbilar. Det ger ett minimalt omställningstryck. Vi föreslår i stället ett system med stegvis *miljöbilsbonus* där bilar med lägre utsläpp får en premie. Men vi tror också att vi kan driva på utvecklingen ännu mer genom att införa en *registreringsskatt* för bilar med koldioxidutsläpp över en viss nivå. Intäkterna från registreringskatten finansierar den nya kraftfulla miljöbilsbonusen.

Vi föreslår ett system där accisen skulle kunna vara i steg om 5 000 kr och maximalt vara 15 000 kr. Den neutrala zonen föreslås ligga på 121–160 g CO₂/km. Maximal skatt får bilar som ligger över 241 g CO₂/km. Motsvarande steg skulle gälla för miljöbilsbonusen där den första bonusen på 5 000 kr infaller från 120 g CO₂/km (den nuvarande miljöbilsdefinitionen) och sista steget (mindre än 50 g CO₂/km) får samma bonus som regeringens supermiljöbilspremie, 40 000 kr. Naturvårdsverkets beräkningar av fossilpåverkan från bilar som drivs med biodrivmedel (E85 och biogas) bör användas på samma sätt som den gamla miljöbilspremien. Systemet bör justeras med förändringen av miljöbilsdefinitionen 2013 så att bonus endast betalas ut till miljöbilar enligt den nya definitionen.

För att främja folkhälsan genom att minska alkoholens skadeverkningar föreslår vi en viss höjning av *skatten på alkohol*. Förslaget innebär att en flaska vin blir ca 3–4 kr dyrare än i dag. Totalt ökar detta statens intäkter med 1,4 miljarder kronor.

Ett av Klimatberedningens förslag var att införa en *skatt på fluorerade gaser*. För att få bort dessa gaser föreslår vi att en sådan skatt införs. Det beräknas öka statens intäkter med 100 miljoner kronor.

Vi föreslår att *skatten på handelsgödsel* återinförs, vilket beräknas öka statens intäkter med 300 miljoner kronor. En del av intäkterna återförs till jordbruksnäringen. När den socialdemokratiska regeringen införde skatt på handelsgödsel infördes också en ”återföring” av skatten för att kompensera näringen. När den borgerliga regeringen avskaffade skatten den 1 januari 2010 fanns återföringen kvar. Nu vill regeringen avskaffa återföringen och minska anslaget inom landsbygdsprogrammet med 110 miljoner kronor. För oss socialdemokrater är det en poäng att använda medel från miljöstyrmedel till investeringar som leder till minskade utsläpp. Då får åtgärderna dubbel effekt.

Med det anförda föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Socialdemokraternas förslag. Vi tillstyrker motionerna Fi240 (S) yrkandena 3, 6–16, 18 och 20–27, Sk361 (S) yrkandena 2, 5–8, 15, 19 och 21–23, C348 (S) yrkande 1, C349 (S) yrkande 5, Kr297 (S) yrkande 22, T429 (S) yrkande 13 och A335 (S) yrkande 12.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi240.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen (MP)

Mats Pertoft (MP) anför:

Miljöpartiets mål för skattepolitiken är att de skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt. Skatten ska beräknas utifrån bärkraft och på ett sätt som så långt som möjligt undviker önskad snedvridningar av ekonomin. Genom skat-

ter på miljö- och hälsoskadliga varor och beteenden ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras, för att styra konsumtion och investeringar i en mer hållbar riktning.

Skatterna möjliggör en hög kvalitet på den samhällsservice alla kan ta del av. Skattesystemet utgör grundbulten i landets välfärd och är rätt utformat en av Sveriges främsta styrkor. I flera av de länder som drabbats av stora budgetunderskott och statsskulder är omfattande skattefusk en av orsakerna. För Miljöpartiet är ett transparent, enkelt och likformigt skattesystem viktigt. På ett rättvist och rättssäkert sätt ska vi tillsammans sörja för vår gemensamma välfärd, samtidigt som vi har ett stort ansvar för att de skatter som tas ut används så effektivt som möjligt.

Skattepolitiken ska också vara omfördelande. Omfördelningen i samhället sker genom de allmänna socialförsäkringarna och skattesystemet tillsammans. Miljöpartiet anser att det är rimligt med en progressivitet i skattesystemet så att de som tjänar mest också betalar en större andel av sin inkomst i skatt. Samtidigt är det viktigt att systemet bidrar till incitament för egen försörjning.

De principer om enkelhet och likformighet som vägledde den stora skattereformen har åsidosatts i åtskilliga fall. Nya undantag, nedsättningar och särlösningar har införts, och konsekvenserna har blivit ett krångligare och mindre likformigt skattesystem. Vi anser att det är hög tid att göra en ny bred skatteöversyn för att återupprätta principerna om enkelhet och likformighet samt möta de utmaningar som den tilltagande globaliseringen för med sig.

Koldioxidskatten bör användas mer aktivt för att minska utsläppen och därmed skapa möjligheter för Sverige att ta sitt klimatansvar, att nå klimatmålen och att begränsa den globala uppvärmningen. Klokt utformade ekonomiska styrmedel, som miljöskatter som låter förorenaren betala, är erkänt kostnadseffektiva verktyg, och koldioxidskatten är det samhällsekonomiskt mest effektiva styrmedlet i klimatpolitiken.

Även andra klimat-, miljö- och energiskatter måste användas på ett klokt sätt för att de som orsakar miljöproblem också ska stå för kostnaden för dem. Utöver särskilda punktskatter på miljöskadlig verksamhet finns det anledning att minska skatter som motverkar miljövänliga val. Miljöpartiet kommer under mandatperioden att kontinuerligt utvärdera och utveckla sina förslag till miljö- och klimatskatter i förhållande till vad som behövs för att uppnå miljö- och klimatmålen. Vi vill även se över hur olika styrmedel samverkar.

Miljöpartiet vill minska de ekonomiska klyftorna i samhället. Det är i grunden positivt att göra det lönsammare att arbeta och att underlätta för dem som tjänar mindre. Det är samtidigt befogat att personer med hög inkomst betalar mer i skatt än de med lägre inkomst. Vi anser att den som har miljoninkomster inte behöver något *jobbskatteavdrag*. Vi vill därför trappa ned jobbskatteavdraget så att det är helt borta vid miljoninkomster.

Nedtrappningen sker med 2,5 % vid inkomster över 40 000 kr per månad. Personer med en månadslön som understiger 40 000 kr behåller samtliga fyra steg i jobbskatteavdraget och berörs således inte av vårt förslag.

Miljöpartiet vill minska klyftan i beskattningen av pension och arbetsinkomster. Vi föreslår därför en *höjning av grundavdraget för pensionärer* med 5,5 %.

Beskattningen av *bilförmån* anpassas till vårt förslag om en "snålbils-trappa". Vi föreslår att förmånsbeskattningen ändras på så sätt att den som väljer en bil med låga koldioxidutsläpp premieras. De nuvarande reglerna ska dock fasas ut på ett sådant sätt att det inte drabbar dem som redan köpt en bil under det nuvarande regelverket. En komponent som styr mot förnybara bränslen, likt dagens nedsättning för gas- och elbilar, kommer att finnas kvar i vårt system. För att underlätta för dem som redan har en bensinbil vill vi också införa en konverteringspremie för byte från bensin till etanol-, biogas- eller hybriddrift, inom en budgetram på 50 miljoner kronor. Premien bör vara ca 5 000 kr för byte från bensin till etanol och ca 10 000 kr för byte till biogas- och hybriddrift.

Miljöpartiet föreslår ett utvidgat och energismart *ROT-avdrag*. Avdraget omfattar ägare av både flerfamiljshus och småhus och inriktas på energieffektiviseringsåtgärder. Förslaget innebär följande. Av de 50 000 kr per år och person som ROT-avdraget utgörs av får max 20 000 kr avse den tidigare definitionen av ROT-insatser. Om insatserna i stället är energibesparande kan hela beloppet på 50 000 kr användas. Då omfattar avdraget dessutom halva kostnaden för byggnadsmaterialet. Även ROT-avdraget för ägare av flerfamiljshus kopplas till energieffektiviseringsåtgärder och utgörs av en skattereduktion för halva arbets- och materialkostnaden med högst 50 000 kr per lägenhet. Vi satsar 1,6 miljarder kronor mer än regeringen. Avsikten är att stimulansen för energieffektiviseringen ska bli lika stor oavsett vem som äger fastigheten.

Bristen på *studentbostäder* och höga kostnader för den som fått en sådan bostad är allvarliga problem för tusentals studenter. I syfte att sänka hyran för denna grupp föreslår vi att det, i stället för dagens beskattning per rum, införs en fastighetsavgift för studentboende som fördelas som avgift per korridor. Därmed uppnås också neutralitet i skattetrycket vid en jämförelse med hyreslägenhet. För att genomföra denna reform avsätter vi 25 miljoner kronor för nästa budgetår och lika mycket för de efterföljande två åren.

Förslaget om *skattereduktion för gåvor* avvisas. Det är olyckligt utformat eftersom avdragsrätten är begränsad till de organisationer som bedriver hjälpverksamhet och därmed inte gäller andra organisationer, såsom idrottsföreningar och rättighets- eller miljöorganisationer. Följden kan också bli att föreningsstödet dras ned på sikt.

Miljöpartiet vill gynna tjänstesektorn – att göra det billigare att reparera sin cykel eller gå på restaurang. Det är en mer klimatsmart del av ekonomin än köp-och-släng-konsumtion. Med det begränsade reformutrymme

som står till buds och det ekonomiska läge som råder i världen väljer vi att prioritera investeringar som ger mest jobb och framtidstro. Vi vill därför vänta med *sänkt restaurangmoms*.

Det samhällsekonomiskt mest effektiva styrmedlet i klimatpolitiken är *koldioxidskatt*. Vi anser att skatten bör användas mer aktivt för att minska utsläppen av koldioxid och därmed skapa möjligheter för Sverige att ta klimatansvar, att nå klimatmålen och att begränsa den globala uppvärmningen. För att hålla uppe omvandlingstrycket i samhället, och ge tydliga signaler om att en fortsatt klimatomställning är prioriterad, föreslår vi att koldioxidskatten höjs med 24 öre 2012. Det motsvarar 70 öre på bensinpriset. Vi vill under mandatperioden också räkna upp koldioxidskatten med BNP-utvecklingen för att styreffekten inte ska minska.

Torv är i dag undantagen från koldioxidskatt trots att torven är ett fossilt bränsle. Vi föreslår att undantaget från koldioxidskatt slopas så att torv beskattas på samma vis som andra fossila bränslen.

Kraftbolagen har sedan länge gjort stora vinster genom att sälja el med låga kostnader från svensk vattenkraft till ett pris som vida överstiger produktionskostnaderna. Elkraftsproducenternas stora vinster blir ännu större tack vare att handeln med utsläppsrätter pressar upp priset på el samtidigt som de inte behöver betala för några utsläppsrätter. Vi föreslår därför att *effektskatten på kärnkraftverk* höjs motsvarande 3 miljarder kronor netto årligen. Vi föreslår också att *fastighetsskatten på vattenkraftverk* höjs motsvarande 1 miljard kronor netto årligen.

Flygresandet står i dag för mellan 10 och 20 % av svenskarnas totala klimatpåverkande utsläpp. Nästa år införlivas flyget i handeln med utsläppsrätter. Som systemet är utformat kommer det att få en högst marginell påverkan på flygets klimatpåverkan och totala kostnader. Sverige bör därför verka för att flyget ges en särskild utsläppsbulle, vid sidan av industrin, inom ramen för EU:s handel med utsläppsrätter. I väntan på en sådan lösning föreslår vi från halvårsskiftet 2012 en *flygskatt* som ska kompensera för den del av flygets klimatpåverkan som inte täcks av utsläppshandeln. Avgiften baseras på att flyget ska betala sin klimatpåverkan på samma villkor som biltrafiken, och avgiften blir ca 300 kr per enkel resa inom Sverige och Europa samt 600 kronor per enkel resa utanför Europa.

För att stimulera till utbyte av stora kyl- och frysanläggningar och luftkonditioneringsanläggningars köldmedium och på så sätt få bort de fluorerade gaserna föreslår vi att en skatt införs på *fluorerade växthusgaser*. Skattesatsen bör sättas på samma nivå som koldioxidskatten för den del av industrin som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter.

Miljöpartiet anser att *skatten på handelsgödsel* bör återinföras på samma nivå som den var innan regeringen avskaffade den. Skatten behövs för att minska utsläppen av näringsämnen och miljögifter från jordbruket. Medlen ska återföras till näringen i form av ersättning för miljöåtgärder.

För att bryta utvecklingen med hög användning av bekämpningsmedel i jordbruket vill vi dubblara *skatten på bekämpningsmedel*. På så sätt får näringen betala kostnaden för sin miljöpåverkan, och övergången till ekologiskt lantbruk stimuleras.

Att återvinna och återanvända av material är mycket mer energibesparande än att elda upp det. Vi vill därför återinföra *skatten på förbränning av avfall* för att stimulera källsortering och materialåtervinning. Den tidigare skattemodellen bör användas i avvaktan på en utredning om en ny avfallspolitik.

Miljöpartiet vill från halvårsskiftet 2013 införa en *kilometerskatt* för lastbilar på i genomsnitt 1,40 kr/km för att betala för de miljökostnader som lastbilstrafiken orsakar och som inte täcks in av koldioxidskatten. Skatten minskar konkurrenssnedvridningen mellan transporter på järnväg och väg. Skatten ska differentieras på ett sätt som gör att den är lägre i områden där möjligheter till båt- eller järnvägstransporter saknas.

Miljöpartiet anser att det nu är dags att ersätta *miljöbilssystemet* med ett system som kan skynda på omställningen av den svenska bilparken. Den nuvarande fordonsskattebefrielsen bör fasas ut. Vårt förslag innebär att bilar som släpper ut lite fossil koldioxid får en bonus som bekostas av bilar som släpper ut mycket koldioxid. Enligt vår modell graderas bilar enligt en skala beroende på energiåtgång och bränsle. Varje år skärps kraven för att ge incitament för teknikutveckling. Vi kallar detta system ”snålbilstrappan”. En komponent som styr mot förnybara bränslen kan också behövas. Systemet utformas så att det är statsfinansiellt neutralt.

Vindkraftskooperativens utveckling har hejdots av de skattekonsekvenser i form av uttagsbeskattning som medlemmarnas uttag av el till underpris för med sig. Problemet med uttagsskatten för vindkraftskooperativen måste få en snar lösning så att den *andelsägda vindkraften* åter kan ta en aktiv del i den fortsatta vindkraftsutbyggnaden. Vi satsar 10 miljoner kronor för nästa budgetår på en slopad uttagsbeskattning.

Med det anförda föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Miljöpartiets förslag. Vi tillstyrker motionerna Fi241 (MP) yrkandena 3, 18 och 21–23 och T472 (MP) yrkande 13.

Vi står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi241 (MP).

3. Skattefrågor i budgetpropositionen (SD)

David Lång (SD) anför:

Sverigedemokraternas analys är att en varaktigt hög sysselsättning bäst skapas genom att den svenska globala konkurrenskraften stärks. Detta uppnås genom en hög generell nivå av arbetsmarknadsmatchat humankapital, en reglerad invandring, ett gott småföretagarklimat, stabila statsfinanser, ett utbyggt trygghetssystem, en kraftig utbildningssatsning, ordentliga investeringar i infrastruktur och en riktad, långsiktig och väl avvägd arbetsmarknadspolitik. Vi välkomnar breda satsningar på arbetsmarknad och

utbildning snarare än fortsatta skattesänkningar för dem som redan fått det år efter år. Vår politik präglas av grundtanken att ett rättvist skattesystem är en förutsättning för välfärdsstatens fortsatta existens. I detta mycket kritiska läge för svensk ekonomi, med nedskrivna tillväxtprognoser, bör varje skattekrona hanteras mycket varsamt.

Sverigedemokraterna ställer sig bakom grundprincipen att det ska vara lönande att arbeta och därför vill vi också bevara samtliga fyra steg i *jobbsskatteavdraget*. Sverigedemokraterna välkomnar regeringens beslut att skjuta upp det femte jobbsskatteavdraget med hänvisning till det ekonomiska läge som råder. Till skillnad från regeringen ser vi ingen motsättning mellan principen att det ska vara lönsamt att arbeta och att ge arbetslösa en rimlig ekonomisk trygghet och pensionärerna likvärdiga skattevillkor. Sverigedemokraternas ambition är således att inte bara utjämna utan helt eliminera de skatteskillnader mellan arbetare och pensionärer som regeringen har skapat. År 2012 sänker vi skatten för *pensionärer* med 5 miljarder kronor och 2013 utjämnar vi skatteskillnaden helt och hållet.

För att förbättra för *småföretagen* har vi förslag som behandlas i andra sammanhang. Vi föreslår bl.a. en permanent sänkning av arbetsgivaravgiften för de tio först anställda och en befrielse under ett års tid för den som anställer en lärling.

En viktig del av vårt kulturarv är de byggnader som bedömts vara av kulturhistoriskt värde. De fyller inte minst funktionen av att lyfta fram kulturarvet i det svenska vardagliga samhället. Sverigedemokraterna vill införa ett särskilt riktat *ROT-avdrag* för renoveringsarbete på byggnader av kulturhistoriskt värde, ett s.k. kulturarvs-ROT. Tanken är att länsstyrelserna ska intyga dels att byggnaden i fråga bedöms ha kulturhistoriskt värde, dels att renoveringsarbetet inte redan fått stöd i form av bidrag. Avdraget ska kunna sökas av alla som ansvarar för K-märkta byggnader, dock inte statliga fastighetsägare som bör fortsätta att äska stöd genom direkta anslag.

Sverigedemokraterna vill vända det mest akuta och kritiska läget på studentbostadsmarknaden genom att göra det skattefritt att hyra ut halva sin bostad till studenter. Vi föreslår att även inkomster från *andrahandsuthyrning* av hela bostaden ska undantas från beskattning om bostaden hyrs ut till unga och studerande. Kostnaden för en sådan åtgärd beräknas uppgå till 400 miljoner kronor, vilket i sammanhanget får anses vara ett lågt pris att betala för att på kort sikt lösgöra ett stort antal bostäder.

Vi avvisar i vårt budgetalternativ regeringens förslag till *sänkt mervärdesskatt för restaurang- och cateringtjänster*.

Elpriset består till stor del av diverse skatter. Vi ser ett behov av och en möjlighet att sänka *energiskatten på el* för att hushållens boendekostnader ska bli rimliga. Med hushållens elanvändning 2009 och 2010 och med 2011 års skattenivåer innebär en sänkning av energiskatten på el med

10 öre/kWh en kostnad på 4,1–4,3 miljarder kronor. För en villa med en årsförbrukning på ca 25 000 kWh innebär sänkningen en besparing på drygt 200 kr/månad. Vi satsar 4,3 miljarder kronor årligen fr.o.m. 2015.

Riksdagen har tidigare beslutat att till 2015 stegvis minska *återbetalningen av koldioxidskatten* för jord- och skogsbruksmaskiner från 2,10 kr/liter till 0,90 kr/liter. Samtidigt har energiskatten på dieselolja med höjts 0,20 kr/liter. Kostnadspåslagen för jord- och skogsbrukssektorn blir under en femårsperiod mer än en halv miljard kronor per år. Sverige har redan Europas högsta skatt på diesel i jordbruket. Sverigedemokraterna vill i motsats till regeringen försöka möta de europeiska nivåerna och föreslår att återbetalningen av koldioxidskatt för jord- och skogsbruksmaskiner höjs med 0,50 kr/liter samtidigt som vi motsätter oss de planerade höjningarna. Vi satsar 200 miljoner kronor för ändamålet.

Med det anförda föreslår vi att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Sverigedemokraternas förslag. Vi tillstyrker motionerna Fi242 (SD) yrkandena 4 och 11 och Kr319 (SD) yrkande 2.

Vi står bakom den inkomstberäkning för 2012 som redovisas i motion Fi242 (SD).

4. Skattefrågor i budgetpropositionen (V)

Jacob Johnson (V) anför:

Målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik är att få fler människor i arbete, trygga välfärden och skapa förutsättningar för en hållbar utveckling. En hög sysselsättning är en förutsättning för att få resurser till den offentligt finansierade, generella välfärden. Skatt ska betalas efter bärkraft och välfärd fördelas efter behov. Skatteuttaget måste upplevas som rättvist för att få acceptans. Det krävs därför en viss progressivitet i systemet.

Skattesystemet måste vara utformat så att det är enkelt att förstå och tillämpa för den enskilda skattebetalaren. Skattesystemet bör vara enhetligt och likformigt och ha så få undantag som möjligt. På så sätt minimeras också möjligheterna till skatteplanering. Genom att kraftfullt bekämpa skattefusk stärks välfärden och skapas rättvisa konkurrensvillkor för företagen.

Skatterna har sänkts mest för höginkomsttagare genom bl.a. slopad förmögenhetsskatt, sänkt fastighetsskatt för exklusiva villor och inte minst genom rejäla inkomstskattesänkningar. Samtidigt betalar pensionärer, sjuka och arbetslösa i dag mer i skatt än friska löntagare. Detta menar vi är orättvist, ineffektivt och det skadar dessutom skattesystemets legitimitet. Framtiden kräver en ekonomisk politik för bl.a. ökad kvalitet och fler jobb i välfärden, investeringar i framtidens infrastruktur och klimatsmarta bostäder. För detta krävs större skatteintäkter än i dag, och vi vet att viljan att betala skatt är god om det finns en koppling till satsningar på t.ex. sjukvård, äldreomsorg och en bra skola.

I motsättning till detta står regeringens ensidiga skattesänkarpolitik, där den enskilt största posten är det s.k. *jobbskatteavdraget*. Vi i Vänsterpartiet är mycket kritiska till jobbskatteavdraget som är en del av regeringens politik för låga löner. Vi arbetar därför för att jobbskatteavdraget stegvis ska avskaffas till förmån för en rättvis och likformig beskattning. För det första ger jobbskatteavdraget störst skattesänkningar vid höga inkomster, och gynnar män framför kvinnor. För det andra är beläggen för att jobbskatteavdraget skulle skapa några jobb mycket svaga. Om det som regeringen påstår skulle ge 75 000 fler jobb på "lång sikt" kostar varje jobb nästan en miljon kronor! Vi tycker dessutom att det är fel att betala olika mycket i skatt på pension, föräldrapenning och lön. Vi noterar att regeringen, trots sitt envisa påstående om att jobbskatteavdraget ger fler jobb och trots att arbetslösheten uppgår till 7,4 %, avstått från att lägga fram det tidigare aviserade förslaget om ett femte jobbskatteavdrag. Vänsterpartiet välkomnar givetvis detta.

Skatteuttaget måste upplevas som rättvist för att få acceptans. Därför menar Vänsterpartiet att det krävs en viss progressivitet i systemet, och föreslår höjd skatt vid högre inkomster. Med vår politik får alla löntagare med månadsinkomster som understiger 28 000 kr betala samma inkomstskatt som med dagens regler. För inkomster som är högre än så görs en avtrappning av jobbskatteavdraget. Den som tjänar mer än 50 000 kr/månad får inget jobbskatteavdrag. Vi föreslår också en långsammare uppräkning av skiktgränserna för uttag av statlig inkomstskatt. Med vår politik görs uppräkningsgränserna med utgångspunkt i förändringen i konsumentprisindex med tillägg av 1 procentenhet.

Vänsterpartiet värnar principen om lika skatt vid lika inkomst och menar att vi måste tillbaka till en likformig inkomstbeskattning. För att ta ett steg i den riktningen avsätter vi 2 miljarder kronor för att sänka inkomstskatten för de grupper som hittills inte fått del av regeringens skattesänkningar. Cirka 600 000 sjuka, arbetslösa, förtidspensionärer m.fl. berörs. Dessa personer får med vårt förslag ca 300 kr/månad i sänkt skatt.

Vänsterpartiet anser att skattelättnader för vissa grupper inte ska få förekomma varför vi vill avskaffa *expertsikten*.

Skattereduktionen för hushållsnära tjänster – det s.k. *RUT-avdraget* – infördes 2007. RUT-avdraget används i första hand av höginkomsttagare och är dessutom ett slag i luften i strävandena att skapa jämställdhet mellan kvinnor och män. Vi avvisar alltså även fortsättningsvis RUT-avdraget och vill i stället använda pengarna till att finansiera 15 000 platser i barnomsorg. Vi föreslår också att dagens *ROT-avdrag* som enbart riktar sig till villaägare och bostadsrättsinnehavare slopas och ersätts med ett upprustningsstöd för flerfamiljshus. Villaägare som genomför energieffektiviseringsåtgärder ska även fortsättningsvis kunna få avdrag för dessa åtgärder.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på att det finns starka parter på arbetsmarknaden. Vänsterpartiet vill att alla ska ha råd att vara med i en a-kassa och att arbetslöshetsförsäkringen ska vara solidariskt finansie-

rad. För att fler ska välja att organisera sig i facket inför vi en skattereduktion med 25 % för *medlemskap i en facklig organisation*. Minskade kostnader för att vara medlem i en a-kassa tillsammans med förbättrade kvalificerings- och ersättningsvillkor är det effektivaste sättet att skapa en inkomstförsäkring som alla med fast förankring på arbetsmarknaden kan få ersättning ifrån vid arbetslöshet. Vi inför därför en skattereduktion om 40 % för *medlemsavgift till arbetslöshetskassa*.

Vi återställer den *särskilda löneskatten för äldre*. Syftet med att ta bort den var att göra det mer attraktivt för arbetsgivare att behålla och anställa äldre arbetskraft. Denna möjlighet har dock inte kommit alla till del. Mäniskor med låga löner och förslitande arbetsuppgifter orkar sällan arbeta fram till pensionsåldern. I stället har slopandet bidragit till orättvisa mellan olika grupper av äldre och ytterligare förstärkt klasskillnaderna i samhället.

Vi avvisar regeringen förslag om en *skattreduktion för gåvor*. Det är mycket bättre att satsa pengar på den offentliga välfärden, som vi alla är med och bestämmer över och som fördelas efter behov. Vi avvisar också förslaget om ett *investeringssparkonto*.

Det är också inom företagsbeskattningen viktigt att ha ett enhetligt likformigt regelsystem med få undantag. Ett likformigt skattesystem förhindrar också inlåsningseffekter och en snedvriden konkurrens. Vänsterpartiet vidhåller dock tidigare förslag om att *bolagsskatten* ska uppgå till 28 %. Samtidigt vill vi rikta satsningar till små och medelstora företag. Det handlar bl.a. om att små företag inte ska behöva betala sjuklönekostnader. Vi vill också stimulera *forskning och utveckling* genom en generös skattereduktion. Stödet ska avse högst 30 % av företagets kostnader upp till ett tak på 2,5 miljoner kronor. Alla företag med 250 anställda ska omfattas. Regeringens förslag till utökade avdragsmöjligheter för forskning och utveckling avvisas.

Vänsterpartiet har medverkat till de förändringar i 3:12-reglerna som gjorts under senare år. Vi vill erinra om att de särskilda reglerna för beskattning av utdelning från och kapitalvinst vid avyttring av andelar i ett fåmansföretag syftar till att förhindra att det som rätteligen ska betraktas som tjänsteinkomster inte omvandlas till kapitalinkomster. Vi välkomnar därför de förslag i budgetpropositionen som syftar till att motverka vissa skatteupplägg. Däremot avvisar vi förslagen om att ytterligare höja nivån på schablonbeloppet i förenklingsregeln och att införa en takregel för beskattning av utdelning i inkomstslaget tjänst. Eftersom förslaget om höjd räntefördelningsränta hänger samman med ändringarna i 3:12-reglerna avstyrker vi även detta förslag. Reglerna bör bli föremål för en översyn innan man beslutar om att genomföra ytterligare förenklningar i regelverket.

Regeringens förändringar av *fastighetsskatten* och slopandet av förmögenhetsskatten har bidragit till att inkomstklyftorna i Sverige har ökat. Personer som äger lyxvillor har fått en rejäl skattesänkning medan vanliga småhusägare bara har fått se sin fastighetsskatt byta namn till fastighetsavgift. Vår principiella hållning är att fastigheter är tillgångar som ska

beskattas. Fastigheter är också en viktig och stabil skattebas. Vi menar att beskattningen måste utformas med krav på förutsägbarhet, men också uppfattas som rättvis. Därför bör marknadsvärdet tillåtas slå igenom mer i beskattningen av ägda bostäder än vad det gör i dag. Med utgångspunkt i dagens regler föreslår vi att villor, utöver fastighetsavgiften, ska beskattas med 1 % av den del av taxeringsvärdet som överstiger 3 miljoner kronor. Det innebär att ca 6 % av småhusen får höjd skatt jämfört med dagens regler. Samtidigt föreslår vi att begränsningsregeln i fastighetsskatten ska finnas kvar och utvidgas till att omfatta alla. Ingen kommer därmed att betala mer än 4 % av sin inkomst i fastighetsskatt, inklusive den s.k. kommunala fastighetsavgiften. Vi anser också att möjligheten till *uppskov med kapitalvinsten* vid försäljning av en bostad på sikt ska tas bort. I ett första steg föreslår vi att taket för uppskovsbelopp sänks till 1 miljon kronor.

Vidare anser vi att skattemässig neutralitet ska råda mellan olika boendeformer. I dag är hyresrätten missgynnad och vi vill därför ta bort fastighetsskatten på *hyresfastigheter*. Därigenom skulle boendekostnaderna för hyresgästerna kunna sänkas. I syfte att sänka hyran för studenter föreslår vi att det, i stället för dagens beskattning per rum, införs en fastighetsavgift för *studentboende* som fördelas som avgift per korridor. Därmed skulle även neutralitet i skattetryck uppnås vid en jämförelse med hyreslägenhet. Regeringens förslag om höjt schablonavdrag vid andrahandsuthyrning av bostäder avvisas. Vi satsar i stället stort på nyproduktionen av miljövänliga hyresrätter.

En *skatt på förmögenhet* bör enligt vår mening återinföras. Samtidigt som den förra förmögenhetsskatten hade brister kan vi konstatera att de som tidigare betalade förmögenhetsskatt tillhörde de övre inkomstskikten. Vi vill utreda utformningen av en förmögenhetsskatt som kan införas 2013. I en sådan översyn kan andra metoder prövas för en stabilare skattebas och för att förmögenhetsskatten ska upplevas som mer rättvis. Även den tidigare arvs- och gåvoskatten hade en utjämnande effekt på inkomst- och förmögenhetsfördelningen. Vi föreslår därför att även en sådan skatt införs 2013. Utgångspunkten ska vara att arv mellan makar och sambor undantas liksom näringstillgångar vid företagsövertagande. *Arvsskatt* bör kunna tas ut med 10 % av kvarlåtenskapen efter ett grundavdrag på 200 000 kr. För att undvika skatteundandragande bör det samtidigt införas en skatt på gåvor.

Vänsterpartiet anser att den föreslagna *sänkningen av mervärdesskatten på restaurang- och cateringtjänster* med 5,4 miljarder kronor per år är oansvarig och ett rent slöseri med skattebetalarnas pengar. Det finska försöket med sänkt moms på frisörtjänster och krogar har inte lett till ökad sysselsättning. Vi avvisar därför sänkningen av krogmomsen och använder samma budgetutrymme för ett treårigt program för generationsväxling i arbetslivet.

Vänsterpartiet vill intensifiera arbetet för en bättre folkhälsa och minska tobakens skadeverkningar. Vi välkomnar därför regeringens förslag om *höjd tobaksskatt*. Vi vill dessutom genomföra den *höjning av alkoholskatterna* som regeringen aviserade i våras. Vårt förslag innebär att en flaska vin blir ca 3 kr dyrare.

Bensin- och dieselskatten är ett effektivt ekonomiskt styrmedel för att styra till transporter som är bättre för miljön, liksom satsningar som skapar möjligheter för fler att resa kollektivt. Vi bedömer att det finns ett behov av att *höja drivmedelsskatterna* varje år fram till 2014. Det innebär att bensinen blir ca 20 öre dyrare per liter och år och dieseln blir 14 öre dyrare per liter.

Vänsterpartiet vill kompensera människor med låg inkomst och boende i glesbygd för höjda drivmedelsskatter. Vi föreslår bl.a. ytterligare *sänkt fordonsskatt* i 35 glesbygdskommuner, *bidrag till efterkonvertering* av äldre fordon så att de kan köras på mer hållbara bränslen och en satsning på utbyggnad av förnybara bränslen genom ett investeringsprogram för el och biogas. Vi vill också gynna kollektivtrafiken och verka för ett ökat utbud.

Busstrafiken ska inte belastas med ökad skatt på drivmedel när skatten på diesel höjs. *Skatten på trafikförsäkringspremien* för bussar avskaffas, vilket betyder ca 100 miljoner kronor mer till busstrafiken. Vi vill också sänka *fordonsskatten* för tunga bussar till 2000 års nivå, vilket kostar ca 200 miljoner kronor/år i minskade skatteintäkter.

Regeringen har beslutat att skattebefrielse för låginblandning av biodrivmedel gäller upp till 6,5 % etanol i bensin och 5 % FAME i diesellolja. Vänsterpartiet föreslår en *skattebefrielse för ytterligare låginblandning av biodrivmedel* till en kostnad av 600 miljoner kronor per år.

Vi vill införa en *kilometerskatt* för tunga lastbilar senast 2014 för att styra om från vägtransporter och minska utsläppen.

Vänsterpartiet anser att flyget ska bära sina egna kostnader för miljöpåverkan. Vår utgångspunkt är att nivån på koldioxid- och energiskatt för flygfotogen ska motsvara den nivå som gäller för bensin för bilar. I avvaktan på ändrade internationella regelverk vill vi införa en *skatt på inrikesflyg* i form av en schabloniserad start- och landningsavgift om 11 000 kr per start/landning. Skatten beräknas ge 1,4 miljarder kronor.

Östersjön är övergödd av näringsämnen från jordbruk och avlopp. Vi anser att det är nödvändigt att åter införa en *skatt på handelsgödsel* motsvarande 380 miljoner kronor.

En viktig finansieringskälla för våra investeringar i ett hållbart samhälle är *effektskatten på kärnkraft*. Vi vill höja effektskatten med 1,3 miljarder kronor och bedömer att det kan ske utan att det påverkar elpriset.

Med det anförda föreslår jag att riksdagen fattar beslut om en inriktning av skattepolitiken som överensstämmer med Vänsterpartiets förslag. Jag tillstyrker motionerna Fi243 (V) yrkandena 2 och 3, Sf281 (V) yrkandena 3 och 4, T459 (V) yrkandena 13–15, N414 (V) yrkande 3 och A308 (V) yrkande 2.

Jag står bakom den inkomstberäkning som redovisas i motion Fi243 (V).

Särskilt yttrande

Skattefrågor i budgetpropositionen (S, MP, V)

Jennie Nilsson (S), Fredrik Olovsson (S), Christina Oskarsson (S), Hans Olsson (S), Anders Karlsson (S), Mats Pertoft (MP), Jacob Johnson (V) och Peter Persson (S) anför:

Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet anser att en avståndsbasead skatt på vägslitage/tunga lastbilar, såväl svenska som utlandsregistrerade, är av stor betydelse för den framtida transport-, väg- och klimatpolitiken i Sverige. I likhet med ett flertal andra EU-länder vill vi införa en sådan skatt för att möta problemet att den tunga trafiken står för en betydande del av slitaget på det svenska vägsystemet. Skatten bör vara differentierat och anpassad till om det i ett område finns alternativa transportmedel eller inte. Skatten bör alltså vara lägre i områden där det saknas alternativa transportmedel.